

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra amerických studií

Bakalářská práce

2021

Kristýna Bartáková

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra amerických studií

**Role Phyllis Schlafly na nepřijetí dodatku o rovných
právech a její odkaz dnes**

Bakalářská práce

Autor práce: Kristýna Bartáková

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: Lucie Kýrová, M.A., Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 2. května 2021

Kristýna Bartáková

Bibliografický záznam

Bartáková, Kristýna. *Role Phyllis Schlafly na nepřijetí dodatku o rovných právech a její odkaz dnes*. Praha, 2021. 81 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra amerických studií. Vedoucí bakalářské práce Lucie Kýrová, M.A., Ph.D.

Rozsah práce: 148 391 znaků

Anotace

Práce s názvem „Role Phyllis Schlafly v nepřijetí dodatku o rovných právech a její odkaz dnes“ pojednává o antifeministické konzervativní vedoucí hnutí STOP ERA Phyllis Schlafly, jež se stala vedoucí opozice vůči dodatku o rovných právech a jež mezi lety 1972-1982 cílenou kampaní především na křesťanské ženy v domácnosti odvrátila schválení tohoto dodatku. Práce je rozdělena do čtyř kapitol pojednávajících o historii opozice vůči dodatku, o politickém angažmá Phyllis Schlafly, o formování opozice ERA v 70. letech 20. století a o odkazu Phyllis Schlafly. Na příkladu zmobilizování křesťanské pravice na Floridě v 70. letech 20. století práce dokládá důležitost této náboženské koalice v ovlivňování voleb floridských zákonodárců v 70. a 80. letech 20. století. Cílem práce je odhalit taktiky, jimiž Schlafly ovlivnila nepřijetí ERA, analyzovat klíčovou roli křesťanské pravice a dále představit její přetrvávající vliv na konzervativní pravici.

Annotation

The aim of the bachelor thesis called “The Impact of the Equal Rights Amendment Opposition Movement, Led by Phyllis Schlafly, and her Legacy Today” is to prove Schlafly role in the battle of Equal Rights Amendment. The thesis is divided to four parts, which deals with history of ERA opposition, Phyllis Schlafly political experiences and her legacy. Using the example of the mobilization of the Christian right in Florida in the 1970s, the thesis demonstrates the importance of this religious coalition in influencing the elections of Florida lawmakers in the 1970s and 1980s. The aim of this work is to reveal the tactics by which Schlafly influenced the non-adoption of the ERA, and to further present its persistent political and social influence on the conservative right.

Klíčová slova

Phyllis Schlafly, Dodatek o rovných právech, antifeminismus, křesťanská pravice, místní konzervatismus

Keywords

Phyllis Schlafly, Equal Rights Amendment, anti-feminism, Christian right, grassroots conservatism

Title/název práce

Role Phyllis Schlafly na nepřijetí dodatku o rovných právech a její odkaz dnes

The Impact of the Equal Rights Amendment Opposition Movement, Led by Phyllis Schlafly, and her Legacy Today

Poděkování

Mé poděkování patří doktorce Lucii Kýrové za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Dále bych ráda poděkovala své rodině a partnerovi za technickou a psychickou podporu.

ÚVOD	2
1 HISTORIE ERA A FORMOVÁNÍ OPOZICE	6
POČÁTKY ERA A ROZKOL UVNITŘ ŽENSKÉHO Hnutí	7
SJEDNOCENÍ ŽENSKÉHO Hnutí A ZMĚNA POSTOJE VŮČI ERA VE SPOLEČNOSTI	10
ROZPAD OPOZICE A SCHVÁLENÍ ERA KONGRESEM	12
2 ROLE PHYLLIS SCHLAFLY V OPOZICI VŮČI ERA	16
PHYLLIS SCHLAFLY	16
FORMOVÁNÍ OPOZICE VŮČI ERA V ČELE S PHYLLIS SCHLAFLY	19
3 KŘESŤANSKÁ PRAVICE JAKO KLÍČOVÝ ČLEN OPOZICE ERA	26
FORMOVÁNÍ KOALICE PHYLLIS SCHLAFLY S CÍRKEVNÍMI SKUPINAMI	29
KAMPAŇ STOP ERA NA MOBILIZACI KŘESŤANSKÝCH ŽEN	32
FLORIDA JAKO JEDEN Z ROZHODUJÍCÍCH STÁTŮ V NEPŘIJETÍ ERA	34
VYPRŠENÍ RATIFIKAČNÍ LHŮTY ERA	42
4 ODKAZ PHYLLIS SCHLAFLY DNES	44
PHYLLIS SCHLAFLY ODKAZ REPUBLIKÁNSKÉ STRANĚ	45
EAGLE FORUM A PHYLLIS SCHLAFLY EAGLES	47
ODKAZ PHYLLIS SCHLAFLY KONZERVATIVNÍ PRAVICI	50
AKTUÁLNÍ DĚNÍ KOLEM ERA A OPOZICE DODATKU DNES	52
ZÁVĚR	55
SEZNAM ZKRATEK	57
SUMMARY	58
POUŽITÁ LITERATURA	59
SEZNAM PŘÍLOH	73

Úvod

Práce „*Role Phyllis Schlafly v nepřijetí dodatku o rovných právech a její odkaz dnes*“ pojednává o anti-feministické konzervativní vedoucí hnutí STOP ERA Phyllis Schlafly, jež se mezi lety 1972 a 1982 stala tváří a vedoucí opozice vůči Dodatku o rovných právech. *Equal Rights Amendment* (ERA) neboli Dodatek o rovných právech je navrhovanou změnou Ústavy Spojených států, která má zaručit stejná zákonná práva všem americkým občanům bez ohledu na jejich pohlaví. Boj o ERA se však v 70. letech 20. století přetvořil v kulturní válku o definici ženství, jejíž následky jsou v americké společnosti znatelné dodnes. Cílem práce je dokázat vliv Phyllis Schlafly na křesťanskou pravici, která se stala klíčovým členem hnutí STOP ERA, jež ovlivnilo nepřijetí ERA k Ústavě Spojených států. Schlafly skrze kampaň cílenou na věřící bělošské ženy v domácnosti ovlivnila volby do zákonodárných sborů v klíčových státech v 70. a 80. letech minulého století, čímž dokázala přijetí ERA zabránit.

Role Phyllis Schlafly v procesu nepřijetí Dodatku o rovných právech je dle valné většiny autorů zásadní. Bez její vytrvalé snahy přijetí dodatku zabránit by dnes Ústava Spojených států obsahovala tvrzení o zákazu popírání práv na základě pohlaví. V první řadě však Schlafly společně se svými hlasitými stoupenkyněmi z řad konzervativních věřících žen ze střední třídy rozpoutala kulturní válku o definici ženství, „tradiční“ rodiny, homosexuálních sňatků a správnosti potratů. Rozpory americké společnosti v těchto otázkách dodnes ovlivňují sociální politiku Republikánské i Demokratické strany.

Toto téma jsem si vybrala z důvodu svého zájmu o antifeminismus a také proto, že se domnívám, že by mělo být v celoevropském měřítku věnováno více pozornosti radikálnímu konzervatismu, který v USA opět nabývá na síle. Hnutí STOP ERA považují za unikátní, protože Phyllis Schlafly svou rétorikou změnila povahu občanského konzervatismu a zmobilizovala dosud politicky neangažované bělošské církevně založené ženy v domácnosti ze střední a vyšší společenské třídy v boji proti „*podvodu století*“, jak ERA nazývala.¹ Domnívám se, že práce je první česky psanou prací, jež pojednává o roli Phyllis Schlafly na nepřijetí ERA a o jejím odkazu konzervativnímu hnutí. Práce čtenáři nabízí ucelený přehled vývoje opozice vůči ERA s důrazem na

¹ Toto označení Schlafly použila ve vydání svého zpravodaje z května 1972, jímž odstartovala boj proti ERA. Argumentovala tím, že tento „*nevinně*“ znějící dodatek ženám více práv vezme, než dá. Phyllis Schlafly, „*What's wrong with Equal rights for women?*“, *The Phyllis Schlafly Report* 5, č. 7 (leden 1972): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

příčiny nepřijetí zrovnoprávňujícího dodatku v souvislosti s intenzivní kampaní STOP ERA vedenou Phyllis Schlafly. Dále práce čtenáři přináší nový pohled na Phyllis Schlafly, jakožto na zakladatelku tzv. nové křesťanské pravice.

Přestože ratifikační lhůta dodatku vypršela již v roce 1982, po ratifikaci ERA státem Virginie v lednu 2020 vypukla debata o možnostech odstranění této ratifikační lhůty a o případném přijetí ERA k ústavě. K popularizaci tématu ERA také velmi napomohla minisérie s názvem *Mrs. America* (2020) internetové televize FX Hulu, jež pojednává (nejen) o Phyllis Schlafly a o jejích snahách o zabránění ratifikace ERA.² Přestože je seriál v mnohém nepřesný, řada aktuálních článků o Phyllis Schlafly reaguje právě na tento seriál. Téma rovnosti pohlaví je dnes velmi aktuální a v médiích často skloňované, a to i v souvislosti se sílícím LGBTQ+ hnutím, jež usiluje o odstranění diskriminace na základě pohlaví v amerických zákonech.

Cílem práce je odpovědět na tři otázky, jimiž jsou: Jaké prostředky použila Phyllis Schlafly proti přijetí ERA? Byla konzervativní pravice klíčovým členem opozice ERA? Jakým způsobem je dnešní konzervatismus ovlivněn Phyllis Schlafly?

Práce je historickou studií role Phyllis Schlafly v nepřijetí zrovnoprávňujícího dodatku a studií odkazu Phyllis Schlafly pro dnešní dobu. V práci je využita řada primárních zdrojů, kupříkladu soudních rozhodnutí v otázkách diskriminace na základě pohlaví či sexuální orientace, jež byla použita k vyvrácení či potvrzení argumentů Phyllis Schlafly v souvislosti s opozicí vůči ERA. Dále bylo pracováno s měsíčním zpravodajem *Phyllis Schlafly Report*, z něhož byly analyzovány Schlafly argumenty proti ERA a jejich proměna v průběhu kampaně STOP ERA. Dále byly analyzovány rozhovory a projevy zachycující Schlafly postoje ke konzervativismu, feministkám, homosexuálům a k ERA. K primárním zdrojům bylo přistupováno kriticky a byly zkoumány výkyvy či zlomové okamžiky v opozičním hnutí v závislosti na změnách v křesťanské pravici. V práci byla použita metoda diskurzivní (mediální) analýzy, přičemž dále bylo k tématu přistupováno z teoretického pohledu *gender studies* a *women's history*. V neposlední řadě jsem se rozhodla v práci ženská jména nepřechylovat, protože se domnívám, že z textu je vždy patrné, jakého je příslušná osoba pohlaví, a tudíž „umělé“ přechylování cizojazyčných jmen nepovažuji za účelné.

² *Mrs. America*, režie Anna Boden, Ryan Fleck, Amma Asante a Laure de Clermont-Tonnerr (seriál, FX Hulu, 2020), 45-55 minut.

Protože se jedná o problematiku, jež ovlivňuje výhradně Spojené státy, všechny použité zdroje jsou v anglickém jazyce. V českém prostředí se tomuto tématu zatím žádný autor nevěnoval, respektive v českém jazyce lze najít pouze několik málo ne odborných článků, které byly sepsány při příležitosti smrti Phyllis Schlafly nebo v souvislosti s již zmíněným seriálem *Mrs. America*. Zároveň žádná kniha o Phyllis Schlafly nebyla přeložena do českého jazyka. Stejně tak nebyla přeložena žádná práce Phyllis Schlafly.

Kniha profesora Arizonské státní univerzity Donalda T. Critchlowa *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism: A Woman's Crusade* je hlavním zdrojem vyjma primárních zdrojů, o které se má práce opírá.³ Autor v uvedené knize osciluje mezi Schlafly životem a historií konzervatismu druhé poloviny 20. století, přičemž vrhá nové světlo na Schlafly život a na „nedoceněnou“ roli, kterou její občanský aktivismus sehrál při transformaci amerického politického prostředí. Critchlow argumentuje tím, že občanští konzervativci jako Schlafly tíhli k „vnitřním“ problémům Spojených států, jako byla např. opozice vůči komunismu a feminismu, čímž ovlivnili přechod konzervativního hnutí z intelektuálního na sociální. Došel k závěru, že z konzervatismu se stalo sociální hnutí částečně proto, že se liberalismus zhroutil, a částečně proto, že mnoho žen mělo pocit, že liberální politika ohrožuje jejich rodiny, církve a školy, čímž opakovaně argumentovala i Phyllis Schlafly. Critchlow tvrdí, že Schlafly a jí podobní dali vzniknout tzv. „morálnímu republikánskému sentimentu“, který je kombinací víry v malou vládu a osobní zodpovědnosti se spoléháním se na víru a dodržování tzv. „tradičních“ hodnot. Pokud se společnost odchýlí od svých náboženských základů a hodnot (neboli „tradičních“ hodnot), mohla by se zhroutit do anarchie, čehož se tyto ženy obávaly. Autor vyslovuje názor, že bez Schlafly snažení by byl ERA schválen, ale také upozorňuje na to, že její radikální rétorika uškodila i jí samotné, což je nejlépe vidět na postupném upadání jejího vlivu v 80. a 90. letech minulého století. Autor byl kvůli této knize Alanem Wolfem z *The New America* kritizován za nedostatek kritického pohledu na Schlafly. S touto kritikou nesouhlasím a domnívám se, že Critchlow velice objektivně popsal vliv Phyllis Schlafly na transformaci konzervativní politiky nejen v Republikánské straně.

S argumentem, že Schlafly se svými příznivci výrazně ovlivnila konzervativní republikánskou politiku souhlasí i profesorka University of Missouri Catherine E. Rymph v knize *Republican Women: Feminism and Conservatism from Suffrage through the Rise*

³ Donald T. Critchlow, *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism: A Woman's Crusade* (Princeton: Princeton University Press, 2005), <https://www.jstor.org>.

of the New Right. Publikace pojednává o formování silně pravicového konzervativního křídla uvnitř Republikánské strany (tzv. *New Right*) pod vedením Phyllis Schlafly a je analýzou konfliktu uvnitř Republikánské strany, kde namísto feminismu a liberalismu vyhrála konzervativní filozofie.⁴ Kniha byla pro psaní mé práce velmi užitečná, především kvůli objasnění role Phyllis Schlafly při transformaci Republikánské strany v 60. a 70. letech minulého století.

Mezi autory, ze kterých jsem dále čerpala patří Neil J. Young, Laura E. Brock či Eric C. Miller, kteří ve svých pracích analyzovali roli křesťanské pravice v ovlivňování zákonodárců v klíčových státech, jakým byla kupříkladu Florida. V neposlední řadě jsem využívala velké množství novinových článků pojednávajících o Phyllis Schlafly, konzervativní části Republikánské strany či o křesťanské pravici, které mi byly cenným zdrojem, který doplnil mé mezery v chápání role Phyllis Schlafly (nejen) v konzervativním hnutí. Většina těchto zdrojů byla sepsána po smrti Schlafly v roce 2016 nebo v souvislosti s již zmíněným seriálem *Mrs. America*. Valnou většinu zdrojů jsem používala v jejich elektronické podobě, i kvůli komplikované situaci v souvislosti s pandemií COVID-19.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, přičemž první kapitola nabízí úvod do problematiky, tedy historii ERA se zaměřením na formování a proměny opozice vůči dodatku. Tomuto tématu věnuji značnou část své práce, protože se domnívám, že pochopení proměny ERA ve vnímání odborů a části ženského hnutí je klíčové pro porozumění sílícího feministického a zároveň i anti-feministického hnutí v 70. letech minulého století. Druhá kapitola se zaměřuje na Phyllis Schlafly, konkrétně na vliv jejího rodinného prostředí a raných politických zkušeností na její politické přesvědčení a na formování hnutí STOP ERA. Kapitola dále pojednává o Schlafly argumentech proti dodatku a o počátečních kampaních, jež cílila na věřící bělošské ženy v domácnosti. Třetí kapitola se zabývá analýzou formování koalice Phyllis Schlafly s křesťanskou pravici a na příkladu Floridy dokládá vliv křesťanské pravice na ovlivnění zákonodárců ve floridském Kongresu. Poslední kapitola se pak zabývá přetrvávajícím vlivem Phyllis Schlafly (nejen) na konzervativní pravici, ale obzvláště na sociální politiku Republikánské strany.

⁴ Catherine E. Rymph, *Republican Women: Feminism and Conservatism from Suffrage through the Rise of the New Right* (Chapel Hill: University of North Carolina, 2006), <https://www.jstor.org>.

1 HISTORIE ERA A FORMOVÁNÍ OPOZICE

Pro pochopení situace kolem nepřijetí dodatku o rovných právech a vzniku opozice pod vedením Phyllis Schlafly v 70. letech 20. století je třeba být obeznámen s historií ženského hnutí a s historií tohoto (zatím) neúspěšného dodatku. Role Phyllis Schlafly byla v jeho nepřijetí klíčová a řada jejích argumentů navazovala na argumenty, jež se objevovaly v souvislosti s dodatkem již od 30. let minulého století. Dodatek o rovných právech (*Equal Rights Amendment*, ERA) byl navrhovanou změnou Ústavy Spojených států, která měla zaručit stejná zákonná práva všem americkým občanům bez ohledu na jejich pohlaví. Znění schválené Kongresem Spojených států v roce 1972 bylo následující: „*Rovnost práv podle zákona nesmí být popírána ani omezována Spojenými státy ani žádným státem z důvodu pohlaví. Kongres bude mít pravomoc prosazovat ustanovení tohoto článku příslušnými právními předpisy. Tato změna vstoupí v platnost dva roky po dni ratifikace.*“⁵ Přestože kořeny tohoto dodatku sahají již do 20. let 20. století, Ústava Spojených států dodnes Dodatek o rovných právech neobsahuje. Stále však přetrvávají snahy o jeho schválení.

Dodatek o rovných právech však nebyl jediným potenciálním dodatkem Ústavy Spojených států, jehož schválení se nepodařilo dosáhnout. Z více než 11 000 dodatků, jež byly Kongresu od dob ratifikace ústavy v roce 1788 představeny, jich bylo přijato dvacet sedm. Složitost ratifikace dodatku tkví v článku 5, jenž stanovuje několik kroků k jeho schválení. Změnu ústavy lze navrhnout buď dvoutřetinovou většinou v obou komorách Kongresu nebo konvencí, která by byla svolána Kongresem na žádost dvou třetin států.⁶ Pokud pozměňovací návrh jedním z těchto procesů projde, je následně předložen státům k ratifikaci, přičemž potřebuje být ratifikován minimálně třemi čtvrtinami států, což odpovídá třiceti osmi státům z padesáti. Rozdíl ERA je oproti tisícům jiných neúspěšných dodatků takový, že v 70. letech 20. století si dodatek držel stabilní podporu veřejnosti pohybující se kolem 68 %, přičemž dnes se podpora dodatku pohybuje kolem 90 % a 72 % občanů se mylně domnívá, že ERA je součástí ústavy.⁷

⁵ „H. J. Res. 208“, znění pozměňovacího návrhu schváleného 93. Kongresem 22. března 1972, dostupné na Visit The Capitol, <https://www.visitthecapitol.gov/exhibitions/artifact/hj-res-208-proposing-amendment-constitution-united-states-equal-rights>.

⁶ Druhá varianta nebyla ještě nikdy využita. Eric Posner, „The U.S. Constitution Is Impossible to Amend“, *SLATE*, 5. května 2014, <https://slate.com/news-and-politics/2014/05/amending-the-constitution-is-much-too-hard-blame-the-founders.html> (staženo 6. dubna 2021).

⁷ Mark R. Darcy, Robert Daniels a Joseph W. Westphal, „The ERA Won. At Least in the Opinion Polls“, *PS* 15, č. 4 (podzim 1982): 581-583, <https://www.jstor.org>. Maryclaire Dale a Jocelyn Noveck,

Ženské hnutí, které se formovalo již od 2. poloviny 19. století dle vzoru evropských ženských hnutí, Dodatek o rovných právech považovalo za další logický krok po přijetí 19. dodatku, jenž zaručuje volební právo ženám.⁸ V práci je dále užíván pojem feministické hnutí, jenž označuje ekonomické, politické a kulturní hnutí, jehož cílem je nastolení rovných práv a právní ochrany žen. Maggie Humm a Rebecca Walker rozdělují feminismus na tři vlny, přičemž první probíhala od roku 1848 až do počátku 20. století, druhá v 60. a 70. letech 20. století a třetí trvá od 90. let dodnes.⁹ Tato kapitola primárně pojednává o feministickém hnutí od roku 1923, tj. od roku prvního představení ERA v Kongresu, přes proměnu feministického hnutí v souvislosti s vydáním knihy Betty Friedan *The Feminine mystique*.¹⁰ Důraz je kladen na proměny opozice vůči dodatku od jeho představení až po formování opozice pod vedením anti-feministky Phyllis Schlafly.

Počátky ERA a rozkol uvnitř ženského hnutí

První návrh ERA byl sepsán feministkami a bojovnicemi za práva žen Alicí Paul a Crystal Eastman. Byl pojmenován po americké sociální reformátorce a aktivistce za ženská práva Lucretii Mott.¹¹ Návrh, garantující rovná práva všem americkým občanům bez ohledu na jejich pohlaví, byl oficiálně představen v červenci 1923 na setkání Národní ženské strany (*National Woman's Party*, NWP) při příležitosti oslavy přijetí 19. dodatku zaručujícího volební právo žen. Ve stejném roce, po předložení Senátorem Charlesem Curtisem, byl poprvé předmětem jednání Kongresu.¹² Alice Paul charakterizovala

„Most Americans Support Equal Rights Amendment: Poll“, NBC Washington, 25. ledna 2020, <https://www.nbcwashington.com/news/local/most-americans-support-equal-rights-amendment-poll/2223019/> (staženo 6. dubna 2021).

⁸ Devatenáctý dodatek, ratifikovaný v roce 1920, zakazuje odepření volební právo na základě pohlaví jakémukoliv občanovi Spojených států. Laura Brunell, „Feminism“, *Encyclopedia Britannica*, 24. březen 2021, <https://www.britannica.com/topic/feminism> (staženo 6. dubna 2021).

⁹ Brunell, „Feminism.“

¹⁰ Kniha z roku 1963 kritizovala myšlenku toho, že žena může najít sebenaplnění pouze skrze výchovu dětí a starání se o domácnost. Sama autorka o knize tvrdila, že kniha „zapálila současné ženské hnutí v roce 1963 a v důsledku toho trvale transformovala sociální strukturu USA a zemí po celém světě.“ Brunell, „Feminism.“

¹¹ Dodatek Lucretie Mott byl v roce 1943 oficiálně přejmenován na dodatek Alice Paul, ale častěji se používalo souhrnné označení „Dodatek o rovných právech.“ Melissa Murray, „The Equal Rights Amendment: A century in the making“, *Symposium Foreword* 43, (17. června 2019): 94, <https://socialchangenyu.com/harbinger/the-equal-rights-amendment-a-century-in-the-making-symposium-foreword/>.

¹² Republikánský senátor za Kansas. Znění předloženého návrhu bylo následující: „Muži i ženy by měli mít rovná práva v celých Spojených státech a na všech místech podléhající jejich jurisdikci. Kongres by měl mít pravomoc prosazovat tento článek příslušnými právními předpisy.“ „Joint Resolution, S.J. Res. 75 in the Senate of the United States (68th Cong., 1st Session)“, Společná rezoluce, NWP Records, naposledy

dotek o rovných právech jako „další logický krok pro ženské hnutí,“ protože se domnívala, že 19. dotek nebude stačit k zaručení rovných práv obou pohlaví.¹³

Avšak ERA se netěšil příliš velké podpoře veřejnosti ani Kongresu. Od roku představení do roku schválení uběhlo bezmála půl století, především kvůli rozkolu uvnitř ženského hnutí a obavám ze strany odborů, které se v roce 1930 staly vedoucím článkem opozice vůči ERA, a to až do data schválení ERA Kongresem.

Rok po prvním představení ERA v Kongresu započala uvnitř ženského hnutí debata o smyslu rovnosti pohlaví, především ohledně otázky ponechání, resp. odebrání výhod poskytovaných ženám prostřednictvím „ochranných“ pracovních zákonů, jakým byl například zákon zahrnující zkrácenou pracovní dobu, zákaz nočních směn či zákaz zvedání těžkých předmětů a práce žen v barech. NWP v čele s Alice Paul zastávalo názor, že ženy by měly být s muži rovnocenné ve všech ohledech, z čehož mimo jiné plynulo zrušení těchto „ochranných“ pracovních zákonů.¹⁴ NWP tyto zákony považovala za diskriminační, protože vylučovaly ženy z různých povolání ovládaných především muži a ve svém důsledku měly regulovat počty pracujících žen. Za ponechání „privilegií“ se postavila například organizace *Women's Joint Congressional Committee*, která tvrdila, že ztráta těchto „ochranných“ zákonů by nestála za předpokládaný zisk rovnosti s muži. Tato národní organizace byla napojena na ženskou frakci odborů jako například na *Women's Trade Union League*, která až do 70. let dotek ERA odmítala a zastávala názor, že ženy potřebují zákony, jež zaručí jejich ochranu a sociální zabezpečení. Tento rozpor způsobil rozdělení ženského hnutí na dva tábory, kde jeden zdůrazňoval společné rysy mezi oběma pohlavími, zatímco druhý se odvolával na jejich odlišnosti.¹⁵

Do čela ženské opozice ERA se již v roce 1923 postavila Mary Anderson, ředitelka Ženské kanceláře (*Women's Bureau*), která zdůrazňovala, že pro většinu žen by byla prospěšnější legislativa zahrnující nařízení minimální mzdy, omezení pracovních

upravené 2018, <https://www.visitthecapitol.gov/exhibitions/artifact/hj-res-75-proposing-equal-rights-amendment-december-13-1923>.

¹³ Hannah H. White, „Equal Rights Amendment Overview“, *Congressional Digest* 98, č. 3 (březen 2019): 5, <https://www.jstor.org>.

¹⁴ Slovo ochranných dávám do uvozovek z důvodu, že řada těchto zákonů byla feministkami považována za diskriminační, protože kupříkladu s omezením pracovní doby žen souvisela i menší mzda. Účinkem těchto zákonů bylo snížení zaměstnanosti žen a vytvoření většího množství míst pro muže. Některé zákony byly v platnosti až do poloviny nebo konce 20. století.

¹⁵ Nancy Cott, *The Grounding of Modern Feminism* (London: Yale University Press, 1987), 48, <https://www.jstor.org>.

hodin či ochrany těhotných žen a matek.¹⁶ K opozici vůči dodatku se dále na počátku druhé světové války přidali tzv. tradicionalisté a odbory, jejichž organizace byly po vypuknutí války na vzestupu. Proti ERA vystupovala například i Eleonor Roosevelt, která se obávala oslabení postavení odborů a zrušení ochranných zákonů, jež ženám údajně poskytly první náznaky sociálního zabezpečení. Kupříkladu tzv. *Sheppard–Towner Act* z roku 1921 poskytoval systém federálního financování směřujícího ke zlepšení zdraví a dobrých životních podmínek žen a dětí.¹⁷ Argumentovala tím, že ERA je nepraktický a ignoruje politickou i sociální realitu a zejména každodenní zkušenosti pracujících žen.¹⁸ Opozice měla dále pocit, že ERA byla navržena pro ženy ze střední a vyšší třídy, avšak pracující ženy stále potřebují vládní ochranu.

Politické strany se k dodatku zprvu stavěly zdrženlivě. Změna nastala až v roce 1941 poté, co si Republikánská strana přidala bod o podpoře ERA do svého stranického programu. Taktéž Demokratická strana si na národním shromáždění v roce 1944 odhlasovala zahrnutí podpory dodatku do své platformy. To však zapříčinilo rozkol uvnitř strany, přičemž návrh o přidání ERA do svého programu podpořili pouze „jižní“ demokraté. „Severní“ se přidali k opozici vedené odbory.¹⁹ V této době se hlavní podpůrná základna ERA vytvořila mezi republikánskými ženami střední a vyšší třídy, která přetrvala až do konce 60. let 20. století.

Přestože byl dodatek předmětem slyšení Kongresu mezi lety 1923 a 1946 celkem 32x, nebylo mu věnováno příliš pozornosti ve společnosti ani v Kongresu. Teprve v roce 1946 byl ERA poprvé předmětem jednání v Senátu, a to po předložení republikánským senátorem Curtisem a reprezentantem sněmovny Anthonym. Návrh byl v Senátu podpořen 38 hlasy, přičemž proti hlasovalo 35 senátorů. Nepodařilo se mu tedy dosáhnout

¹⁶ Konflikt mezi NWP a Ženskou kanceláří přetrval až do 60. let 20. století, kdy se v souvislosti se změnou vedení uvnitř Ženské kanceláře změnil negativní postoj vůči ERA. Rebecca DeWolf, „The Equal Rights Amendment and the Rise of Emancipationism 1932–1946“, *Frontiers: A Journal of Women Studies* 38, č. 2 (2017): 48, <http://https://www.jstor.org>.

¹⁷ Oficiálně „*An Act for the promotion of the welfare and hygiene of maternity and infancy, and for other purposes*“. „Eleanor Roosevelt and Women's Rights“, Eleanor Roosevelt National Historic Site, naposledy upraveno 5. června 2020, <https://www.nps.gov/articles/eleanor-roosevelt-and-women-s-rights.htm> (staženo 25. prosince 2020).

¹⁸ „Eleanor Roosevelt and Women's Rights.“

¹⁹ V otázce ERA se Demokratická strana sjednotila až v roce 1972. Naproti tomu Republikánská strana ERA ze svého programu odstranila v roce 1980, především kvůli vytvoření nové konzervativní frakce uvnitř strany vedené Ronaldem Reaganem a Phyllis Schlafly. Deborah Machalow, „The Equal Rights Amendment in the age of #MeToo“, *DePaul Journal for Social Justice* 13, č. 1 (2020): 3, <http://https://www.jstor.org>.

potřebné podpory $\frac{2}{3}$ senátorů. I přes zamítnutí je tento rok vnímán jako první symbolický úspěch ERA.²⁰

Za příliš velký úspěch však nelze považovat přijetí tzv. Haydenova dodatku na počátku 50. let 20. století, po kterém se ERA dostal do pomyslného mrtvého bodu. Demokratický senátor za Arizonu Carl Hayden představil svůj návrh na doplnění ERA o větu „*ustanovení tohoto článku nebudou vykládána tak, aby narušovala jakákoliv práva, výhody nebo výjimky, které jsou nyní nebo později přiznávány zákonem osobám ženského pohlaví.*“²¹ Po přijetí změny se očekávalo, že ERA se stane pro své stávající oponenty přitažlivější, především kvůli zaručení stávající i budoucí speciální ochranné pracovní legislativy pro ženy. To se však nestalo a proti úpravě se výrazně ohradila i Alice Paul, která by „*raději ERA viděla mrtvý než s tímto doplněním, protože takto ztrácí pozměňovací návrh smysl.*“²² Silnou osobností opozice ERA uvnitř Kongresu se v této době stal tehdejší předseda soudního výboru Emanuel Celler, který návrh odmítal projednávat i po schválené změně.²³ Celler pak společně se Senátorem Ervinem prosadil v roce schválení ERA sedmiletou, respektive desetiletou ratifikační lhůtu. Haydenův dodatek byl soudním výborem Senátu odstraněn v roce 1964.

Rozkol uvnitř ženského hnutí znamenal znatelnou ránu pro podporovatele dodatku o rovných právech, protože pracující ženy z nižší třídy i zákonodárci viděli v ERA hrozbu narušení speciálního postavení žen. Tento rozkol lze považovat za první náznaky kulturní války o definici rovnosti žen a mužů, která vygradovala v 70. letech minulého století právě kvůli výrazné vedoucí anti-feministického hnutí STOP ERA Phyllis Schlafly.

Sjednocení ženského hnutí a změna postoje vůči ERA ve společnosti

Obecně lze říci, že ženské hnutí prošlo od prvního představení ERA velkou proměnou související především s navýšením počtu pracujících žen za druhé světové války o téměř polovinu. Po jejím skončení se však počet pracujících žen opět snížil, a to i v důsledku přijetí několika nových „ochranných“ zákonů, jejichž účinkem bylo uvolnění

²⁰ Machalow, „The Equal Rights Amendment in the age of #MeToo“, 3.

²¹ Cynthia Harrison, „Reasonable Distinctions“, in *On Account of Sex: The Politics of Women's Issues, 1945-1968*, (Kalifornie: University of California Press, 1989), 31, <https://books.google.cz/>.

²² Harrison, 32.

²³ Harrison, 32.

pracovních míst mužům. V 50. letech minulého století se stal populárním tzv. „kult domesticity“ a „tradičního ženství“. Tento kult vyobrazoval ženy jako milující manželky a matky, jejichž jedinou prací a posláním je péče o domácnost a o rodinu. Tento „idealistický“ obraz však zakrýval skutečnost, že v 50. letech opět procento pracujících žen začalo stoupat a více než 32 % žen v roce 1950 pracovalo mimo domov, přičemž polovina z těchto žen byla vdaná.²⁴ V roce 1955 pracovalo 45,9 % a o 10 let později 51 % žen ve věku od 16 do 45 let. I přes toto výrazné procentuální navýšení byly ženy stále považovány za „druhotné pracovnice“, čemuž odpovídaly i mzdy, které byly v průměru o 60% nižší než u mužů na stejné pozici.²⁵ Národní organizace pro ženy (*National Organization for Women*, NOW), jež byla v roce 1966 založena feministkou a spisovatelkou Betty Friedan, považovala za potřebné odstranit tyto „ochranné“ zákony, jež dle jejich názoru fakticky ženy diskriminovaly. NOW se tak stala vůdčí organizací bojující za přidání ERA k Ústavě Spojených států.²⁶ Tato organizace tak převzala vedoucí úlohu v boji za ERA a za odstranění těchto „ochranných“ zákonů po NWP.

Opozice vůči dodatku se začala postupně ztenčovat již od druhé poloviny 50. let minulého století, a to zejména v souvislosti s pozitivním postojem prezidenta Dwighta D. Eisenhowera k ERA. Ten jmenoval ředitelkou *Women's Bureau* Alice K. Leopold, která změnila negativní postoj vůči ERA, který v této organizaci přetrvával již od roku 1923. Přestože organizace ERA veřejně nepodporovala, již se proti dodatku otevřeně nestavěla.²⁷ Republikán Dwight D. Eisenhower opakovaně vyzýval Kongres, aby dodatek o rovných právech přijal a veřejně slíbil, že zajistí ženám všude v zemi rovná práva. Přesto však byla jeho sociální politika ve vztahu k ERA spíše zdrženlivější a příliš mnoho změn nenastalo, což zklamalo proponenty zrovnoprávňujícího dodatku.²⁸

V 60. letech minulého století vzniklo v USA Ženské osvobozené hnutí (*Women's liberation movement*, WLM), které prosazovalo pro ženy stejná práva a příležitosti, jaké mají muži. Hnutí je považováno za součást tzv. druhé feministické vlny.

²⁴ Evan K. Rose, „The Rise and Fall of Female Labor Force Participation During World War II in the United States“, *The Journal of Economic History* 78, č. 3 (září 2018): 637, https://ekrose.github.io/files/rise_and_fall.pdf.

²⁵ Rose, 2-3.

²⁶ Její kniha *The Feminine Mystique* (1963) byla označována za klíčovou pro formování tzv. druhé vlny feministického hnutí v USA. „Equal Rights Amendment summary of NOW actions in support of the ERA, 1966-2018 and ERA frequently asked questions (FAQs)“, *Alice Paul Institute*, naposledy upraveno 2018, <https://www.equalrightsamendment.org/faq> (staženo 26. prosince 2020).

²⁷ Harrison, „Reasonable Distinctions“, 32.

²⁸ Harrison, 32.

Ženské liberálky společně s feministkami přijetí novely považovaly za jediný způsob, jak eliminovat veškerou legální diskriminaci na základě pohlaví.

NOW společně s Ženským osvobozeneckým hnutím v souvislosti s protestními akcemi přinesla nový zájem o ERA a americká společnost i Kongres se více přiklonily k řešení otázky rovnosti práv. Výraznou měrou tomu napomohlo i schválení Zákona o rovných platech (*Equal Pay Act*) v roce 1963, který oficiálně zakazoval platové nerovnosti v závislosti na pohlaví a o jehož prosazení se výrazně zasadila Esther Peterson, lobistka za odbor *National Labor Relations Board*.²⁹ Klíčovou osobností pro pozdější schválení ERA se stala Martha Griffiths, demokratka reprezentující stát Michigan, která v roce 1964 prosadila pozměňovací návrh, který k Zákonu o občanských právech (*Civil Right Act*) přidal tvrzení o zákazu diskriminace na základě pohlaví.³⁰ Tento počín byl dle mnohých autorů prvním krokem ke „vzkříšení dodatku o rovných právech.“³¹ Martha Griffiths se dále v roce 1970 zasadila o úspěšnou petici požadující vyslechnutí ERA celou Sněmovnou reprezentantů.

Rozpad opozice a schválení ERA kongresem

Přestože byl pozměňovací návrh o rovných právech od roku 1953 předmětem každého jednání Kongresu, z přetrvávající obavy většiny zákonodárců, zda by dodatek ženám spíše neuškodil, nebyl schválen. Teprve na počátku 70. let 20. století se začal vytrácet strach žen ze ztráty „ochranné“ pracovní legislativy a sociálního zabezpečení, a to především díky výrazné změně v postoji liberálů a odborů vůči ERA. Tato tradiční opozice se ztenčila právě po schválení již zmíněného pozměňovacího návrhu Zákona o občanských právech, přičemž definitivní zlom nastal po hlasování v odborových svazech *United Auto Workers* (UAW) a *National Education Association* (NEA) ohledně začlenění podpory ERA do svých programů. Odborové svazy byly ovlivněny tlakem nastupujícího

²⁹ V roce přijetí zákona bylo ženám pracujícím na plný úvazek v průměru vyplaceno 59 centů za každý dolar vyplacený mužům na stejné pozici. *Equal Pay Act*, 29 U.S.C. § 206(d) (1963).

³⁰ Hlava VIII *Civil Rights Act*, 42 U.S.C. § 2000D (1964).

³¹ Tento druh petice byl ve sněmovně velmi zřídka používaný. Petice musela získat nadpoloviční většinu hlasů (218 z 435), aby mohla být předmětem slyšení. Martha Griffiths téměř 40 dní navštěvovala kongresmany, čímž se snažila získat další podpisy na podporu petice. „GRIFFITHS, Martha Wright“, *Biography, History, Art & Archives U.S. House of Representatives*, naposledy upraveno 2006, <https://history.house.gov/People/Detail/14160> (staženo 26. prosince 2020).

feministického hnutí, a především ženskou frakcí UAW pod vedením Olgy Madar. Ta sehrála vedoucí roli ve sjednocování Koalice žen odborových svazů (*Coalition of Labor Union Women, CLUW*), jež ovlivnila hlasování o podpoře ERA uvnitř odborového svazu UAE. Pozitivní trend vůči ERA ve společnosti dokládají výsledky prvního zaznamenaného telefonického průzkumu, provedeného v roce 1970, ve kterém 56 % respondentů odpovědělo, že s ERA souhlasí.³² Proti dodatku se vyslovilo 27 % dotazovaných.

Dodatek o rovných právech byl přijat Sněmovnou reprezentantů 12. října 1971 a Senátem 22. března 1972, přičemž ihned po schválení následovalo předání potenciálního 27. dodatku ústavy státům k ratifikacím. Aby mohl být dodatek k Ústavě připojen, potřeboval být ratifikován minimálně 38 státy, což odpovídá ¾ všech států USA.

Vzhledem k tomu, že v prvním roce od schválení ERA Kongresem návrh ratifikovalo 22 států, příznivci dodatku počítali s hladkým průběhem schválení.³³ Dále byla do preambule po odhlasování přidána, stejně jako u několika předchozích dodatků, sedmiletá lhůta pro schválení, která byla stanovena na 22. března 1979.³⁴ Přestože ústava stanovení ratifikační lhůty nevyžaduje, s výjimkou 19. dodatku a nechváleného Dodatku o dětské práci, byla použita u všech navrhovaných dodatků. Výrazným oponentem dodatku a prosazovatelem lhůty byl senátor za Severní Karolínu Sam Ervin, který tvrdil, že ERA zruší rozdíly mezi pohlavími ve vojenské službě, čímž ženy přinutí k případnému boji. Dále by podle něj ERA odebralo výživné, vdovské výhody a vyžadovalo by smíšené věznice a společná sociální zařízení. Téměř totožnou rétoriku používala konzervativní republikánka Phyllis Schlafly v rámci kampaně STOP ERA v 70. letech minulého století.

Pozitivní trend ratifikací v následujících letech výrazně zpomalil, a to primárně v souvislosti se vznikem hnutí STOP ERA pod vedením Phyllis Schlafly, jež sdružovalo ženy v domácnosti ve snaze zabránit přijetí ERA.³⁵ To dokládá i fakt, že v roce 1973

³² Průzkum CBS News Survey ze srpna 1970. Jane J. Mansbridge, *Why We Lost the ERA* (Chicago: University of Chicago Press, 1986), 206-209, <https://www.jstor.org>.

³³ Bezmála dvě hodiny po schválení ERA v Senátu návrh ratifikoval stát Havaj, druhý den New Hampshire a následně Nebraska. V několika dalších měsících ERA ratifikovala Iowa, Idaho, Delaware, Kansas, Texas, Rhode Island a New Jersey. Dan Smoot, „Reject or rescind the Equal Right Amendment”, *The New American*, 23. března 2020, <http://www.jstor.org>.

³⁴ Thomas H. Neale, „The Proposed Equal Rights Amendment: Contemporary Ratification Issues“, *Congressional Research Service*, naposledy upraveno 23. prosince 2019, 15, <https://fas.org/sgp/crs/misc/R42979.pdf> (staženo 26. ledna 2021).

³⁵ „The Equal Rights Amendment: A Brief History Alice Paul Institute”, Alice Paul Institute, naposledy upraveno 2015, <https://alicepaul.org/era/history/> (staženo 26. prosince 2020).

proběhlo pouze osm ratifikací, tři proběhly v roce 1974, jedna v roce 1975 a o rok později žádná. Pět amerických států se dokonce rozhodlo hlasovat o zrušení své ratifikace.³⁶ Ve všech těchto pěti státech probíhala rozsáhlá kampaň STOP ERA, protože se Schlafly domnívala, že těchto pět států je dostatečně konzervativních, aby svou předchozí ratifikaci přehodnotily. Ratifikace 14. dodatku však vytvořila právní precedens, který stanovil, že státy nejsou oprávněny ratifikace rušit a žádosti těchto pěti států byly zamítnuty.³⁷ Proponentům návrhu se sice podařilo prosadit prodloužení ratifikační lhůty o tři roky, tj. do 30. června 1982, nicméně za tuto dobu se žádný další stát ERA ratifikovat nerozhodl.³⁸

Nepříznivému trendu ohledně ERA také napomohla změna postoje vůči dodatku uvnitř Republikánské strany. Ta v 70. letech 20. století prošla restrukturalizací, která byla způsobena vyhocenou situací uvnitř strany po aféře Watergate. Dle Geoffreyho Kabaservice „*kauzou byli nejvíce zasaženi konzervativní republikáni, které si veřejnost spojovala s Nixonem a jeho zločiny.*“³⁹

Značná část konzervativních republikánů se rozhodla připojit k tzv. Nové pravici (*New Right*), která prosazovala tradiční roli muže a ženy jako základ stabilní společnosti. Obavy z ERA se mezi příznivci této Nové pravice ještě více zvýšily v roce 1973 po rozhodnutí Nejvyššího soudu v kauze *Roe v. Wade*, jež stanovilo zákonné právo ženy rozhodnout se pro potrat v prvním trimestru bez udání důvodů. Do té doby byl potrat ústavně povolen pouze v případě ohrožení života matky. Nejvyšší soud však rozhodl, že zákaz potratů je protiústavní, protože porušoval právo na soukromí dle 14. dodatku.⁴⁰ Oponenti tohoto rozsudku se přidali k rychle se formující opozici dodatku o rovných právech pod vedením Phyllis Schlafly. Tato opozice opakovaně deklarovala obavu z

³⁶ Učinila tak Nebraska v roce 1973, Tennessee v roce 1974, Idaho v roce 1977, Kentucky v roce 1978 a Jižní Dakota v roce 1979. „Ratification Status in the States and State ERAs“, *League of Women Voters of the Fairfax Area Education Fund*, březen 2004, <https://www.lwv-fairfax.org/> (staženo 10. listopadu 2020).

³⁷ V roce 1868 Ohio, New Jersey a Oregon zrušili svou ratifikaci 14. dodatku. Kongres však zrušení odmítl a prohlásil 14. dodatek za součást ústavy. Současně vytvořil precedens, který zakazuje státům rušit předchozí ratifikace. Adam M. Fleming, „In Observance of Law Day, We Reflect on 150 Years of the 14th Amendment“, *Williams McCarthy LLP*, 2. května 2017, <https://www.wilmac.com/observance-law-day-reflect-on-150-years-14th-amendment/> (staženo 19. dubna 2021).

³⁸ Samotný návrh nebyl časově omezen a sedmiletá lhůta byla uvedena pouze v preambuli. Senát následně odhlasoval prodloužení ratifikační lhůty poměrem 60 ku 36 hlasům. White, „Equal Rights Amendment Overview“, 5.

³⁹ Geoffrey Kabaservice, „How Watergate Helped Republicans—And Gave Us Trump“, 22. května 2017, *Politico*, <https://www.politico.com/magazine/story/2017/05/22/donald-trump-james-comey-investigation-watergate-republicans-215175> (staženo 26. ledna 2021).

⁴⁰ *Roe v. Wade*, 410 U.S. 113, 113-178 (1973).

ohrožení „tradičních“ hodnot, a to právě v souvislosti se schválením ERA.⁴¹ Schlafly na republikánském národním shromáždění v roce 1960 pomohla vést vzpouru „*morálních konzervativců*“, kteří se postavili proti postoji Richarda Nixona.⁴² Stala se tak vedoucí krajně konzervativní Nové pravice, která zastávala negativní postoj vůči potratům, homosexuálům či proti ERA, jak bude podrobněji rozebráno v následujících kapitolách. Jak tvrdí Donald Critchlow, Phyllis Schlafly se tak stala symbolem tzv. morálního konzervatismu, jenž transformoval sociální politiku Republikánské strany a jenž v ženách v domácnosti cíleně vyvolával potřebu chránit „tradiční“ hodnoty. V případě odchýlení se od těchto hodnot viděly ohrožení svých rodin a národa jako celku.⁴³ Tento argument se stal klíčovým v mobilizaci křesťanských žen v souvislosti s vytvořením hnutí STOP ERA, přičemž značná část členů byla součástí tzv. Nové pravice. Transformace uvnitř feministického hnutí, změna v postoji odborů, zformování Nové pravice a zvýšení počtu sympatizantů s antipotrátovým hnutím po legalizaci potratů vedlo ke vzniku silného antifeministického hnutí STOP ERA, které pod vedením Phyllis Schlafly zapříčinilo nepřijetí Dodatku o rovných právech. Následující kapitoly pojednávají o roli Phyllis Schlafly v anti-ERA kampani a o její koalici s církevními skupinami.

⁴¹ Rymph, *Republican Women*, 213.

⁴² Rymph, 214.

⁴³ Critchlow, *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism*, 57.

2 ROLE PHYLLIS SCHLAFLY V OPOZICI VŮČI ERA

Dospívání Phyllis Schlafly a její raná kariéra jsou klíčové pro porozumění vzestupu amerického konzervatismu, jež de facto kopíruje Schlafly život a jenž hrál podstatnou roli v nepřijetí ERA. Rodina Phyllis Schlafly ovlivnila společně s jejími ranými politickými zkušenostmi její politické přesvědčení. Tato spisovatelka, právnička a „první dáma konzervativního hnutí“ dle mnohých autorů zapříčinila nepřijetí zrovnoprávňujícího dodatku, a navíc dala vzniknout moderní sociální politice Republikánské strany, jež stojí na silné podpoře náboženské pravice, jíž se podrobněji věnuje následující kapitola.⁴⁴ Výraznou roli v opozičním hnutí ERA potvrzuje i Alan Wolf, který argumentuje tím, že „pokud by nebylo Phyllis Schlafly, obsahovala by dnes Ústava Spojených států Dodatek o rovných právech.“⁴⁵ Stejného názoru je i Donald T. Critchlow, autor knihy *In Defense of Populism*, který tvrdí, že Phyllis Schlafly „dokázala zorganizovat hnutí STOP ERA jednou rukou,“ a dále argumentuje tím, že občanský aktivismus, který byl Schlafly hlavním prostředkem proti přijetí ERA, zapříčinil rozsáhlou sociální reformu amerických politických stran, jejíž dopady jsou viditelné dodnes.⁴⁶ I přes hektické tempo cestování, psaní a vystupování v rámci kampaně STOP ERA se Phyllis Schlafly prezentovala jako „tradiční“ manželka a matka, což jí bylo často ženskými liberálkami vyčítáno. Skrze početnou a silnou opozici se Schlafly podařilo důmyslnou kampaní, zaměřenou zejména na konzervativní pravicové náboženské skupiny uvnitř dosud nerozhodnutých států, odvrátit schválení dodatku o rovných právech.

Phyllis Schlafly

Phyllis Schlafly, za svobodna Phyllis McAlpin Stewart, se narodila do hluboce věřící římskokatolické republikánsky smýšlející rodiny 15. srpna 1924 v St. Louis, jakožto starší ze dvou dcer. Její dětství a dospívání výrazně poznamenala Velká

⁴⁴ Schlafly „první dámou konzervativního hnutí“ nazval americký konzervativní politik Richard Viguerie. Martin Douglas, „Phyllis Schlafly Conservative icon“, *The New York Times*, 5. září 2016, <https://www.nytimes.com/2016/09/06/obituaries/phyllis-schlafly-conservative-leader-and-foe-of-era-dies-at-92.html> (staženo 10. února 2021).

⁴⁵ Alan Wolfe, „Mrs. America“, *The New Republic*, 3. října 2005, <https://newrepublic.com/article/63477/mrs-america> (staženo 10. února 2021).

⁴⁶ Donald T. Critchlow, *In Defense of Populism* (Filadelfie: University of Pennsylvania Press, 2020), 135, <https://www.jstor.org> (staženo 20. března 2021).

hospodářská krize, kvůli níž přišel její otec o práci a rodina se tak potýkala s finančními problémy. Přestože se otec snažil podpořit rodinu příležitostnými přivýdělkami, úkol uživit rodinu byl na matce.⁴⁷

„*Phyllis své politické přesvědčení získala již po základní škole, přičemž byla ovlivněna dvěma silnými ženami – její matkou a babičkou.*”⁴⁸ Schlafly republikánská konzervativní rodina velmi kritizovala tehdejšího demokratického prezidenta Franklina D. Roosevelta a jím prosazovaný program „Nový úděl“, což výrazně ovlivnilo její pozdější politické přesvědčení. I přes finanční problémy otec odmítal přijmout vládní pomoc. Matka svým dcerám opakovala, že mají důvěřovat v Boha, rodinu a své individuální schopnosti více, než ve sliby liberálů nebo podporu státu.⁴⁹

Po dokončení soukromé katolické střední školy se Schlafly rozhodla pokračovat na Maryville College v Tennessee, neboť zde získala stipendium. Po prvním ročníku se však rozhodla studium přerušit, protože pro ni nebylo „dostatečnou výzvou.”⁵⁰ Rozhodla se vrátit zpět do rodného St. Louis a začít studovat na Washington University. Tato univerzita jí však neposkytla stipendium a na školné si vydělávala na nočních směnách testováním střeliva v závodě na výrobu munice. Ve stejném roce se stala studentkou Radcliffe College, vysoké školy svobodných umění žen, na níž získala magisterský titul z politologie.⁵¹

Po dokončení vysoké školy se Schlafly rozhodla odstěhovat do Washingtonu, DC. a po neúspěšné snaze o získání pracovní pozice ve státním aparátu nastoupila na pozici výzkumné pracovníce v konzervativním think-tanku American Enterprise Association.⁵² Po necelém roce se však rozhodla vrátit zpět do St. Louis, kde začala pracovat na úspěšné senátorské kampani republikána Clauda I. Bakewella. Tou si poprvé získala pozornost i mimo konzervativní kruhy.⁵³

Ve svých 24 letech se provdala za úspěšného právníka a politicky angažovaného konzervativce Johna Freda Schlaflyho Juniora. Manželský pár společně vychoval šest dětí. Phyllis Schlafly při svých veřejných vystoupeních často svého muže zmiňovala. S

⁴⁷ Martin Douglas, „Phyllis Schlafly Conservative icon.“

⁴⁸ Critchlow, *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism*, 19.

⁴⁹ Critchlow, 20.

⁵⁰ Critchlow, 20.

⁵¹ Radcliffe College byla později připojena k Harvard University. Critchlow, 21.

⁵² Později známého jako American Enterprise Institute. Critchlow, 21.

⁵³ Douglas, „Phyllis Schlafly Conservative icon.“

oblíbou začínala své proslovy větou: „*Chtěla bych poděkovat svému muži Fredovi, že mi dovolil sem přijet, ... irituje to ženské liberálky víc než cokoliv.*“⁵⁴

Avšak první větší politická příležitost se Phyllis Schlafly naskytla v jejích 27 letech, kdy se rozhodla kandidovat do Kongresu. I přestože boj o místo v Kongresu prohrála, tato zkušenost jí dle jejích slov „*pomohla překonat její přirozenou plachost.*“⁵⁵ Podruhé kandidovala v roce 1960 proti stejnému kandidátovi a opět neúspěšně.⁵⁶

Phyllis Schlafly byla celý život zarytou republikánkou. Její věrnost Republikánské straně dokládá i fakt, že několik let vedla Illinoiskou federaci republikánských žen.⁵⁷ Průlomovým rokem se pro Schlafly stal rok 1964, kdy se dostala do národního povědomí díky vydání své první knihy s názvem *A Choice Not An Echo*, která vyzdvihuje Barryho Goldwatera a věří v jeho triumf v kalifornských primárkách. Dále nazývá liberální východní křídlo Republikánské strany malou skupinou „*utajených Newyorských králotvůrců,*“ o nichž tvrdí, že ovládají stranu a umlčují konzervativní křídlo.⁵⁸ Knihy se v prvních šesti měsících prodalo více jak 3,5 miliónu kusů. Přestože Goldwaterovi tato kniha napomohla k vítězství při volbě kandidáta na prezidenta mezi republikány, při prezidentské kampani se Goldwaterův tým rozhodl držet od Phyllis Schlafly dál, protože „*byla až příliš konzervativní.*“⁵⁹ Domnívali se, že by mohla celou kampaň ohrozit. Po drtivé prohře Goldwatera v prezidentských volbách se Schlafly stala pro konzervativce hrdinkou, avšak pro vedení Republikánské strany spíše „*personou non grata*“, právě v důsledku ponižující porážky republikánského kandidáta, kterého svou knihou prosadila na post „jedničky“ v republikánských primárkách.

Obzvláště zdrcující byla pro Schlafly porážka v roce 1967 v boji o předsednictví v Národní federaci republikánských žen (*National Federation of Republican Women's*,

⁵⁴ Douglas, „Phyllis Schlafly Conservative icon.“

⁵⁵ Rozhodla se kandidovat poté, co tuto nabídku odmítl její manžel. Věřila, že se jí podaří dostat do politiky, kde bude moci prosazovat své antikomunistické postoje. Critchlow, *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism*, 67.

⁵⁶ Jejím protikandidátem byl Charles Melvin Price, poprvé proti němu prohrála v roce 1952 s výsledkem 117,408 hlasů (64.80 %) ku 63,778 (35.20 %) a podruhé v roce 1960 s výsledkem 144,560 hlasů (72.22 %) ku 55,620 (27.79 %). Critchlow, 47–59.

⁵⁷ John M. Cunningham, „Phyllis Schlafly“. *Encyclopedia Britannica*, 1. září 2020, <https://www.britannica.com/biography/Phyllis-Schlafly> (staženo 20. března 2021).

⁵⁸ Kurt Schuparra, „Barry Goldwater and Southern California Conservatism: Ideology, Image and Myth in the 1964 California Republican Presidential Primary“, *Southern California Quarterly* 74, č. 3 (podzim 1992): 280, <https://www.jstor.org>.

⁵⁹ Goldwater porazil guvernéra New Yorku Nelsona Rockefellera. Průzkumy následně odhalily, že Goldwater Rockefellera porazil ve čtvrtích, které byly „zaplněny“ Schlafly knihou. Judith Warner, „She Changed America“, *The New York Times*, 29. ledna 2006, <https://www.nytimes.com/2006/01/29/books/review/she-changed-america.html> (staženo 10. února 2021).

NFRW), po níž začala vydávat měsíční zpravodaj s názvem *Phyllis Schlafly Report*.⁶⁰ Tato prohra pro ni byla zvláště bolestivá, protože kandidovala z místa místopředsedkyně. Zároveň poukazovala na přetrvávající negativní postoj uvnitř Republikánské strany vůči její osobě, a to právě v důsledku Goldwaterovy prohry. O tři roky později se pokusila potřetí a již naposledy kandidovat do Kongresu. Opět neúspěšně. I přes tuto řadu neúspěchů se Phyllis Schlafly rozhodla v politice pokračovat, avšak v roli antifeministky a ochránkyně „tradičních“ hodnot.

Protože většina argumentů Schlafly proti ERA byla založena na právních předpisech, rozhodla se po četných připomínkách ze strany ženských liberálek ohledně nedostatečného právního vzdělání, nastoupit na právnickou fakultu Washington University, na níž získala titul v roce 1978. Následně s oblibou v rozhovorech zdůrazňovala, že „*studovat práva jsem šla jen proto, abych iritovala feministky.*“⁶¹

Jak zmiňuje ve své knize Catherine E. Rymph, „*i když Schlafly při prosazování svých politických ambicí zjevně zažila sexistické chování, necítila žádnou sprízněnost s feminismem.*“⁶² Kupříkladu Charles Melvin Price, její protikandidát v boji o místo v Kongresu v roce 1970 řekl, že by měla být spíše doma se svými dětmi a nevměšovat se do politických záležitostí.⁶³ Schlafly se přesto rozhodla v politice pokračovat, a to v roli antifeministky. Rozdíl mezi feministkami a Schlafly byl ten, že Schlafly byla biologickou deterministkou a argumentovala tím, že fyziologické rozdíly mezi muži a ženami by měly být primárním určujícím faktorem jejich rolí, zatímco feministky toto rozdělení neakceptovaly a žádaly o naprostou rovnost mezi pohlavími.⁶⁴

Formování opozice vůči ERA v čele s Phyllis Schlafly

Do roku 1970 se Phyllis Schlafly o ERA příliš nezajímala, raději se soustředila na témata hrozby komunismu a národní bezpečnosti. Například o jaderné zbrani se vyjádřila

⁶⁰ Rymph, *The Rise of new right Republican women feminis*“, 214-215.

⁶¹ To její manžel zprvu odmítal a Schlafly svou přihlášku dokonce stáhla. Nakonec ustoupil, protože věřil, že jí právnické vzdělání může pomoci v boji proti ERA. Murphy, „The Equal Rights Amendment Revisited,“ 6.

⁶² Rymph, *The Rise of new right Republican women feminism*, 214.

⁶³ Rymph, 214.

⁶⁴ Douglas, „Phyllis Schlafly Conservative icon.“

jako o úžasném daru, „*který dal naší zemi moudrý Bůh.*“⁶⁵ Dokonce se zprvu k pozměňovacímu návrhu o rovných právech nestavěla kriticky; v roce 1971 řekla, že „*ERA je něco mezi neškodným a mírně užitečným.*“⁶⁶ Zlomový okamžik nastal ve chvíli, kdy byla požádána svou přítelkyní debatovat právě na téma ERA. Přes prvotní odmítnutí s odůvodněním, že by jí více zajímala debata ohledně národní obrany, vyslyšela prosby svých přátel a ERA nastudovala. Dle mnohých autorů Schlafly přes řadu politických neúspěchů viděla v opozici vůči Dodatku o rovných právech svou životní šanci se v politice prosadit.⁶⁷

Schlafly se rozhodla si dodatek vyložit v jeho nejextrémnější podobě, která by podle ní zahrnovala povolení homosexuálních sňatků, zřízení společných sociálních zařízení, zrušení jednopohlavních škol a zájmových aktivit pro děti a mládež či v případě další války povinný odvod žen do boje. Obzvláště poslední argument v americké společnosti rezonoval, a to především kvůli stále probíhající válce ve Vietnamu. Dále se jakožto zastánkyně antietatismu obávala v souvislosti se sekci 2 ERA zvýšení federální moci a zásahu státu do osobních životů, jelikož v případě přijetí ERA by se rozhodování v otázkách rovných práv přesunulo ze státní úrovně na federální, resp. na Nejvyšší soud.⁶⁸ V rozhovorech se o dodatku vyjadřovala jako o „*podvodu století*“ a zdůrazňovala, že ženy nemají důvod ke snižování se k rovným právům, když mají status speciálních privilegií a ERA by jim nedala nic navíc.⁶⁹ Za privilegium například považovala i to, že žena může dosáhnout velkého úspěchu již v mládí a to tím, že bude mít dítě. Dále tvrdila, že instituce rodiny je pro ženy výhodná, protože žena je podporována a chráněna svým mužem a může sledovat vývoj svého dítěte.⁷⁰

Stejné argumenty používal i důležitý politický spojenc Phyllis Schlafly, demokratický senátor za Severní Karolínu Sam Ervin, který tvrdil, že ERA zruší rozdíly mezi pohlavími ve vojenské službě, čímž ženy zahrne do odvodu a přinutí je k

⁶⁵ „Obituary: Phyllis Schlafly died on September 5th“, *The Economist*, 17. září 2016, <https://www.economist.com/obituary/2016/09/17/obituary-phyllis-schlafly-died-on-september-5th> (staženo 25. března 2021).

⁶⁶ Eric C. Miller, „Phyllis Schlafly’s “Positive” Freedom: Liberty, Liberation, and the Equal Rights Amendment“, *Rhetoric and Public Affairs* 18, č. 2 (léto 2015), 278, <https://www.jstor.org>.

⁶⁷ Na tomto tvrzení se shodují Rymph, Critchlow i Douglas.

⁶⁸ V antietatismu jde o odpor proti aktivnímu zasahování státu do života jeho občanů (do jejich hospodářského či politického života). Phyllis Schlafly, „Section 2 of the Equal Rights Amendment“, *The Phyllis Schlafly Report* 6, č. 10, sekce 2 (květen 1973): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

⁶⁹ Phyllis Schlafly, „How ERA would change federal laws“, *The Phyllis Schlafly Report* 15, č. 4, sekce 2 (listopad 1981): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

⁷⁰ Toto vydání bylo první na téma ERA. Phyllis Schlafly, „What's wrong with Equal rights for women?“, *The Phyllis Schlafly Report* 5, č. 7 (leden 1972): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

případnému boji.⁷¹ Odpůrci dále tvrdili, že ratifikace Dodatku o rovných právech by vedla k morální korupci společnosti, protože by se zvýšila míra rozvodovosti a potratů. Catherine E. Rymph ve své knize zmiňuje, že „*Ervin a Schlafly společně pomohli vybudovat silné opoziční hnutí, které překročilo hranice politických stran.*“⁷² S tímto argumentem se shoduje i řada dalších autorů, například Neil J. Young ve své eseji tvrdí, že svými argumenty ohledně ochrany „tradiční“ rodiny a mateřství zpolitizovala rodinný život.⁷³

Přestože celostátní podpora dle údajů z průzkumů veřejného mínění v průběhu 70. let 20. st. vzrůstala a valná většina států ERA podpořila, „*existovalo dost konzervativních států, aby zabránily ratifikaci.*“⁷⁴ Velmi malou podporu měla opozice z počátku i v Kongresu. Z celé Sněmovny reprezentantů, čítající 435 osob, pouze tři zástupci aktivně vystupovali proti ERA. Přesto se Schlafly v září 1972 rozhodla založit hnutí s názvem STOP ERA, ve kterém se jmenovala předsedkyní a které se primárně skládalo ze členů Národní federace republikánských žen.⁷⁵ Později se k hnutí po intenzivní náborářské kampani zahrnující věstníky, různé pamflety, církevní setkání a konference, přidávaly křesťanské radikálky a ženy v domácnosti bez předchozí politické zkušenosti. Schlafly tak vytvořila národní sociální hnutí založené na náboženské ideologii, široké komunikační síti a velkém počtu do té doby nepoliticky angažovaných aktivistek. To potvrzuje i Nancy L. Cohen, která tvrdí, že „*to [STOP ERA] bylo hnutí vytvořené zdola, iniciované, vedené a provozované obyčejnými ženami, které byly nuceny jednat na základě jejich víry,*“ přičemž „*vše stálo na základech tradiční rodiny a její biblicky nařízené podřízenosti ženy.*“⁷⁶

Již několik měsíců po založení hnutí STOP ERA operovalo ve více než 26 státech, které buď ERA zatím neratifikovaly nebo u kterých se Schlafly domnívala, že jsou dostatečně konzervativní na to, aby mohly svou předchozí ratifikaci zrušit. STOP ERA

⁷¹ Rymph, *The Rise of new right Republican women feminism*, 215.

⁷² Rymph, 215.

⁷³ Neil J. Young, „Sermonizing in Pearls: Phyllis Schlafly and the Women’s History of the Religious Right“, *Los Angeles Review of Books*, 7. září 2016, <https://lareviewofbooks.org/article/sermonizing-pearls-phyllis-schlafly-womens-history-religious-right/> (staženo 24. března 2021).

⁷⁴ Podpora návrhu dle průzkumů veřejného mínění rostla až do roku 1980, kdy byl poprvé zaznamenán výrazný propad v souvislosti s vyjmutím ERA z programu republikánů Ronaldem Reaganem. Darcy, Daniels a Westphal, „The ERA Won“, 581.

⁷⁵ V roce založení STOP ERA ratifikovalo dodatek 28 států. Název hnutí byl akronymem pro „*Stop taking our privileges*“. Kayla J. Hastrup, „The Feminine Mistake: Burkean Frames in Phyllis Schlafly’s Equal Rights Amendment Speeches“ (diplomová práce, The University of Virginia, 2015), 10.

⁷⁶ Nancy L. Cohen, *Delirium: How the Sexual Counterrevolution is Polarizing America* (Berkeley: Counterpoint Press, 2012), 125, <http://www.jstor.org>.

bylo v roce 1975 přejmenováno na Eagle Forum působící pod tímto názvem dodnes. Pro pokračující kampaň se však stále používalo označení STOP ERA. Později Schlafly o Eagle Forum mluvila jako o svém „největším dědictví.“⁷⁷

Schlafly se založením hnutí přidala k již existující opozici vůči dodatku skládající se z primárně konzervativních a pravicově radikálních skupin, jakými byly *John Birch Society*, *George Wallace's American Independent Party*, *Women for Constitutional Government* nebo *Daughters of the American Revolution*.⁷⁸ Nicméně tato opozice byla značně roztržštěná, a ne příliš efektivní. Schlafly se podařilo skrze lokální uskupení uvnitř států, měst a vesnic vést jednotný a účinný boj proti ratifikaci ERA. Schlafly v rozhovoru v roce 2007 řekla: „*Naučila jsem doslova miliony lidí, jak se podílet na samosprávě.*“⁷⁹ Konkrétní body kampaně a její úspěch analyzuje následující kapitola.

Opozice ERA výrazně posílila v roce 1973 především mezi pravicovými křesťanskými skupinami v souvislosti s rozsudkem Nejvyššího soudu v případě *Roe v. Wade*, který federálně rušil zákaz interrupce.⁸⁰ Tento případ rozvířil uvnitř americké společnosti debatu o tom, zda by potraty měly být legální a kdo by měl v této otázce rozhodovat. Řada členů antipotratového hnutí se poté ve vidině jednotného boje za morální hodnoty přidala k oponentům ERA.⁸¹

Phyllis Schlafly se však kromě církevních setkání objevovala téměř pravidelně alespoň jednou týdně po dobu více jak deseti let na televizních obrazovkách a v rádiových show.⁸² Dále diskutovala s feministkami o škodlivosti ERA na vysokých školách a jak již bylo zmíněno, vydávala měsíční zpravodaj s názvem *Phyllis Schlafly Report*, který se stal jedním z důležitých nástrojů v kampani proti ERA. Přestože byl vydáván již od roku

⁷⁷ Greg Toppo, „Conservative icon Phyllis Schlafly, founder of Eagle Forum, dies at 92“, *USA Today*, 6. září 2016, <https://eu.usatoday.com/story/news/nation-now/2016/09/05/phyllis-schlafly-eagle-forum-dies-92/89896206/> (staženo 20. března 2021).

⁷⁸ S většinou z těchto skupin již dříve Phyllis Schlafly nějakým způsobem spolupracovala. Donald G. Mathews a Jane S. De Hart, *Sex, Gender, and the Politics of ERA: A State and the Nation* (New York: Oxford University Press, 1990), 154, <http://www.jstor.org>.

⁷⁹ Toppo, „Conservative icon Phyllis Schlafly.“

⁸⁰ Nejvyšší soud rozhodl o tom, že většina protipotratových zákonů porušuje právo na soukromí, které je stanoveno v 14. dodatku Ústavy Spojených států. Fakticky rozhodnutí vyústilo v povolení přerušování těhotenství na celém území Spojených států. Do té doby bylo možné ve většině států podstoupit interrupci, pouze pokud byl ohrožen život matky či dítěte. *Roe v. Wade*, 410 U.S. 113, 113-178 (1973).

⁸¹ Mathews a De Hart, *Sex, Gender, and the Politics of ERA*, 155-156.

⁸² Mezi lety 1973 až 1975 poskytovala komentáře k ERA chicagské zpravodajské rozhlasové stanici WBBM, dále v letech 1973 až 1978 vystupovala se svými komentáři v pořadu *The Spectrum* v televizní stanici CBS. V letech 1977 až 1995 psala články pro konzervativní časopis *Daughters of the American Revolution*. Její příspěvky se dále objevovaly v *Radcliffe Quarterly*, *Wall Street Journal* či v *George and Human Events*. „Phyllis Schlafly Bio – founder of Eagle Forum“, *Eagle Forum*, <https://eagleForum.org/about/bio.html> (staženo 20. března 2021).

1967, počet odběratelů se zvýšil až v roce založení STOP ERA, kdy vzrostl z 3 000 na 35 000 a v dalším roce na 50 000.⁸³

Tato kampaň navíc zahrnovala mediální veřejný aktivismus ve formě pamfletů cílících na křesťany, „*pro-life*“ konferencí či letadel s bannery proti ERA.⁸⁴ Ve snaze poukázat na tradiční rodinné hodnoty rozdávala Schlafly společně se svými podporovatelkami zákonodárcům jednajícím o ERA domácí chléb, koláče a džem.⁸⁵ Tento druh kampaně měl však velké množství oponentů. Jedním z nich byl například liberální aktivista Aron Kay, který při recepci Ženského národního republikánského klubu (*Woman's National Republican Club*, WNRC) v roce 1977 vmetl Phyllis Schlafly jablečný koláč do obličeje. Událost i s fotkou otiskly noviny *New York Times*.⁸⁶ Tato událost dokládá prohlubování mediální války v roce 1977 mezi radikální levicí a radikální pravicí. Některé liberální ženské skupiny útok Arona Kaye podpořily, což bylo později v konzervativních médiích (jako například v deníku *The Ledger*) označováno jako útok feministek na konzervativní ženy.⁸⁷

Podstatnou roli v nepřijetí dodatku také sehrál silný negativní postoj Phyllis Schlafly vůči ženským liberálkám neboli vůči Ženskému osvobozeneckému hnutí. V rozhovorech i v měsíčníku liberálky pravidelně napadala a úspěšně zdiskreditovala jejich kampaň na podporu žen v domácnosti. Schlafly označení ženské liberálky či feministky používala prakticky jako synonyma. Dále se stavěla proti feministickým postojům, které reprezentovala organizace NOW. Schlafly trvala na tom, že feministky se snažily potrestat ženy v domácnosti za to, že obětovaly život svým rodinám. Dále je opakovaně nazývala ženami, které nesnášejí muže a děti, manželství považují za druh otroctví a jsou zde proto, aby zničily morálku a rodinu.⁸⁸

⁸³ Rymph, *The Rise of new right Republican women feminism*, 215.

⁸⁴ Banery s nápisy „*There is a Difference – STOP ERA*“, létaly nad hlavami účastníku pro-ERA demonstrace na Floridě v roce 1977. Laura E. Brock, „Religion, Sex & Politics: The Story of the Equal Rights Amendment in Florida“ (disertační práce, Florida State University, 2016), 112.

⁸⁵ Se slogany „*Preserve us from a congressional jam; vote against the ERA sham*“ a „*I am for Mom and apple pie.*“ Andrew Galss, „Equal Rights Amendment reaches House floor, Aug. 10, 1970“, *Politico*, 8. října 2017, <https://www.politico.com/story/2017/08/10/this-day-in-politics-aug-10-1970-241384> (staženo 15. března 2021).

⁸⁶ Eleanor Blau, „Women's G.O.P. club honors foe of ERA.“, *New York Times*, 17. dubna 1977, <https://www.nytimes.com/1977/04/17/archives/womens-gop-club-honors-foe-of-era-picketing-and-piethrowing-mark.html?searchResultPosition=4> (staženo 29. března 2021).

⁸⁷ „*Apple Pie In Face For ERA Opponent*“, *The Ledger*, 11. dubna 1977, 13A.

⁸⁸ Phyllis Schlafly, „The Right To Be A Women“, *The Phyllis Schlafly Report* 6, č. 4, (listopad 1972): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Přestože se Phyllis Schlafly snažila ne být příliš spojovaná s Republikánskou stranou, která návrh dodatku až do konce 70. let veřejně podporovala, STOP ERA byla s republikány stále více veřejně asociovaná, a to právě kvůli aktivismu Phyllis Schlafly a jejích stoupenců z tzv. Nové pravice. Pro republikánské feministky, vedené Národní federací republikánských žen (NFRW), tak bylo stále těžší utvrzovat veřejnost ve slučitelnosti feminismu a republikánství. Prezidentka NFRW Gladys O'Donnell z kalifornských liberálních republikánů, která v roce 1967 zvítězila v klání o předsednictví federace nad Phyllis Schlafly, aktivně ERA podporovala, a to dokonce více než kterákoliv její předchůdkyně. Po jejím odchodu z čela NFRW v roce 1971 federace ERA již nepodpořila, nicméně proti dodatku nevystupovala.⁸⁹ Republikánská strana pak v souvislosti se změnou vedení v roce 1980 podporu ERA ze svého programu po více než 40 letech odstranila. Na druhou stranu Demokratická strana se stala v průběhu 90. let minulého století jednotnou v otázce ERA a na rozdíl od republikánů dodatek aktivně podporuje dodnes.⁹⁰

Je však důležité si uvědomit, že selhání v otázce nepřijetí ERA nelze přičítat odporu veřejnosti, protože s výjimkou roku 1980 průzkumy veřejného mínění dokazovaly a dokazují stabilní podporu dodatku mezi obyvateli států, jež ERA neratifikovali, a to mezi ženami v domácnosti, konzervativci i mezi náboženskými fundamentalisty. Tento fakt dokládá i průzkum veřejného mínění z března roku 1975, ve kterém se 58 % dotazovaných přiklonilo k přijetí ERA.⁹¹ Phyllis Schlafly se podařilo skrze důmyslnou a intenzivní kampaň zahrnující především lokální konzervativní pravicové křesťanské skupiny ovlivnit přesvědčení žen ohledně feminismu, což dokládá průzkum z roku 1977, ve kterém 44 % žen dopovědělo, že feminismus je hlavní příčinou rozpadu rodin.⁹² V souvislosti s hektickým tempem cestování a vystupování v rámci kampaně proti ERA je k zamyšlení, do jaké míry vedla právě Phyllis Schlafly tento tradiční druh rodinného života, který se snažila bránit.

⁸⁹ Rymph, *The Rise of new right Republican women feminis*, 214-215.

⁹⁰ Rymph, 310-315.

⁹¹ Z 1542 dotazovaných by 63 % mužů ERA preferovalo, což je více, než u žen (54 %). Podobný rozdíl byl pozorován i v předchozích průzkumech veřejného mínění. 24 % dotazovaných se vyjádřilo proti ERA a 18 % nemělo názor. Nadine Brozan, „58 % in Gallup Poll Favor Equal Rights“, *The New York Times*, 10. dubna 1975, <https://www.nytimes.com/1975/04/10/archives/58-in-gall-up-poll-favor-equal-rights.html> (staženo 10. března 2021).

⁹² Keith T. Poole a L. Harmon Zeigler, „The Diffusion of Feminist Ideology“, *Political Behavior* 3, č. 3, (1981): 244, <https://www.jstor.org>.

Schlafly politické přesvědčení bylo výrazně ovlivněno její hluboce věřící republikánskou římskokatolickou rodinou a vzděláním, které jí bylo poskytnuto. Phyllis Schlafly politické smýšlení bylo navíc výrazně ovlivněno spoluprací s konzervativci, jakým byl Claud I. Bakewell nebo Berry Goldwater. Přestože třikrát neúspěšně kandidovala do Kongresu, rozhodla se svého politického snu nevzdat. Všechny doposud nabyté konzervativní zkušenosti využila při zakládání hnutí STOP ERA, které vystavěla na podpoře velkého množství doposud politicky neaktivních žen v domácnosti, které v souvislosti se Schlafly argumenty viděly ohrožení svých rodin, potažmo celé země. Schlafly extrémní rétorika odrážela přesvědčení pravicových konzervativců, s nimiž řadu let před založením hnutí STOP ERA spolupracovala, ale také přesvědčení jejího otce, matky a manžela.

3 KŘESŤANSKÁ PRAVICE JAKO KLÍČOVÝ ČLEN OPOZICE ERA

Klíčovou roli uvnitř procesu nepřijetí ERA sehrálo zformování tzv. nové křesťanské pravice, která se v souvislosti s Phyllis Schlafly kampaní přesunula z původního antipotratového hnutí k opozici vůči Dodatku o rovných právech. Tento argument potvrzuje i Laura E. Brock, která tvrdí, že „bitva o ERA vedla ke shluku událostí, které inkubovaly ‚dokonalou bouři‘, která vytvořila náboženskou pravici.“⁹³ Zformování křesťanské pravice a její intenzivní tlak na zákonodárce v dosud nerozhodnutých státech se stal hlavním důvodem nepřijetí ERA k Ústavě Spojených států.

Řada konzervativních katolíků i protestantů začala vnímat politickou podporu Phyllis Schlafly a jejího hnutí STOP ERA jako prostředek k návratu „křesťanských“ hodnot zpět do země.⁹⁴ Označení náboženská či křesťanská pravice je používáné pro konzervativní koalici ve Spojených státech formující se především od druhé poloviny 70. let minulého století. Tato koalice přiměla řadu politicky marginalizovaných náboženských konzervativců zapojit se do politického procesu, a to především kvůli obavám o úpadek morálky, například v souvislosti s povolením potratů.

Schlafly si uvědomovala důležitost, ale také křehkost této nábožensko-politické koalice, což dokládá i její kniha *The Power of the Christian Woman*, pojednávající právě o vzniku a historii náboženské pravice a o výzvách, jimž musela tato náboženská koalice čelit. Schlafly se domnívala, že „jen proto, že ženy mají manžely, kteří umírají nebo je opouštějí“ by neměl být změněn systém federální byrokracie a dále argumentovala tím, že systém ženských privilegií nesmí být změněn, protože tyto výsady byly dány Bohem.⁹⁵ Výzva věřících k odpoutání se od teologických rozporů a spojení se ve „vyšší“ politický cíl byla úspěšná, což dokládají i následující podkapitoly, věnující se formování a důležitosti této nábožensko-politické koalice.

Schlafly nesouhlas s ERA stál primárně na argumentech hájících „tradiční“ rodinné hodnoty. Avšak Schlafly „tradiční“ hodnoty se výrazně lišily od feministických

⁹³ Brock, „Religion, Sex & Politics“, 196.

⁹⁴ George T. Kurian, *Encyclopedia of Christianity in the United States* (Lanham: Rowman & Littlefield, 2016), 1941.

⁹⁵ Phyllis Schlafly, *The Power of the Positive Woman* (New Rochelle: Arlington House, 1977), 46.

představ těchto hodnot v 70. letech 20. století. Jak tvrdí ve své knize Elaine T. May, pohled na „tradiční“ rodinu či „tradiční“ ženství se od 20. let minulého století výrazně proměnil.⁹⁶ V 20. letech minulého století „tradiční“ rodina zahrnovala pevně rozdělené genderové role; žena v domácnosti pečující o rodinu a otec živitel rodiny. Průměrný věk při prvním sňatku v roce 1920 byl 24 let u mužů a 21 let u žen, přičemž rozvodovost se pohybovala kolem 1,6 %.⁹⁷ V době vypuknutí druhé světové války v důsledku odchodu mužů do války se zvýšilo procento pracujících žen o polovinu, tj. na 37 %. Po skončení války byla však velká část žen propuštěna, aby byly uvolněny pracovní místa pro muže vracející se z války. V 50. letech minulého byl (především v médiích) kladen důraz na „tradiční“ rozdělení rolí muže a ženy, které bylo stejné jako v 20. letech minulého století. May argumentuje tím, že lidé se v souvislosti s křehkostí poválečné doby a hrozbou komunismu více upínali k „bezpečí“ nukleární rodiny, jež byla v médiích prezentována jako „tradiční“. Počínaje sedmdesátými léty ve Spojených státech se struktura „tradiční“ rodiny začala měnit, a to z iniciativy žen, které se rozhodly zahájit kariéru mimo domov. Dále se zvýšila míra rozvodovosti v souvislosti se schválením *Divorce Reform Act* v roce 1969, který povoloval rozvod bez udání důvodů, z 2,2 % v roce 1960 na 3,5 % v roce 1970.⁹⁸ Schlafly v rámci kampaně STOP ERA argumentovala tím, že „žena by měla mít právo být doma jako manželka a matka,“ neboli že brání skutečná práva žen.⁹⁹ Její představa o „tradiční“ rodině a „tradičním“ ženství však odpovídala 50. a 60. letům minulého století v americké společnosti. Feministky na druhou stranu v 70. letech prosazovaly normalizaci vztahů osob stejného pohlaví či matky samoživitelky. Dále apelovaly na zavedení sexuální výchovy ve školách, kterou Schlafly nazvala „*reklamou pro potraty*“.¹⁰⁰ Schlafly využila politizace „tradiční“ rodiny dle ideálů z 20. let minulého století k mobilizaci věřících bělošských dobře zaopatřených žen v domácnosti, které obzvláště po schválení potratů v roce 1973 cítily potřebu bránit jejich rodiny před morálním úpadkem.

⁹⁶ Elaine T. May, *Homeward Bound: American Families in the Cold War Era* (New York: Basic Books, 1988), xi.

⁹⁷ Rozvodovost byla mimo jiné nízká proto, že rozvody byly záležitostí výhradně bohatých párů v 20. a 30. letech minulého století. „Marriages and Divorces, 1900–2012“, *Infoplease*, Sňatečnost a rozvodovost 1900–2012, naposledy aktualizováno 2012, <https://www.infoplease.com/us/family-statistics/marriages-and-divorces-1900-2012> (staženo 21. dubna 2012).

⁹⁸ <https://www.infoplease.com/us/family-statistics/marriages-and-divorces-1900-2012>

⁹⁹ Phyllis Schlafly, „The Right To Be A Women“, *The Phyllis Schlafly Report* 6, č. 4, (listopad 1972): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

¹⁰⁰ Schlafly, „The Right To Be A Women“, 2.

Obecně lze tvrdit, že celé hnutí STOP ERA bylo založeno na silné podpoře mezi jižanskými bělochy, evangelickými křesťany, členy Církve Ježíše Krista svatých posledních dnů (Mormony), ortodoxními Židy a římskými katolíky, kteří ve schválení dodatku viděli potenciální narušení morálních hodnot a ohrožení tradiční rodinné struktury, obzvláště v otázce povolení potratů, homosexuálních sňatků a sexuální výchovy na školách. Evangelíci, katolíci, mormoni ale i ortodoxní Židé vnímali ERA jako „slabý nebo v rozporu s určitými předpisy Bible.“¹⁰¹ Například mormonská církev podporovala myšlenku posílení vzdělávacích a ekonomických práv pro ženy, ale zásadně odmítala ERA, jakožto cestu pro dosažení těchto cílů. Tyto skupiny dále tvrdily, že ženy mají nadstandardní práva, která by byla zrovnoprávňujícím dodatkem ohrožena, jako například povinnost manžela sociálně zabezpečit manželku v domácnosti či osvobození žen od branné povinnosti.

Většina náboženských fundamentalistů, kteří se přidali k opozici vůči ERA, trvala na doslovné interpretaci Bible. Například sv. Pavel v listu Efezským píše: „*Manželky, podřizujte se svému manželům jako Pánu. Neboť manžel je hlavou manželky, protože Kristus je hlavou církve.*“¹⁰² Mnozí proto věřili, že povýšení manželky na stejné postavení s jejím manželem se rovná podvracení boží vůle a narušení celistvosti rodiny.

Na úvod je však důležité dodat, jak tvrdí Mark Daniels, „*zatímco mnoho oponentů ERA bylo náboženskými fundamentalisty, většina náboženských fundamentalistů se ERA nebránila.*“¹⁰³ Například organizace *Mormon for ERA* nebo *The Evangelical Women's Caucus* podporující ratifikaci ERA, argumentovaly tím, že dodatek o rovných právech byl nezbytný, protože Bůh si přál rovnost ve všech ohledech.¹⁰⁴ Také feministické skupiny *League of Women Voters*, *Business & Professional Women*, *Florida Education Association* a *NOW* vytvořily organizaci s názvem ERA-74, která sdružovala přes 23 pro-ERA organizací, včetně církevních skupin.¹⁰⁵ Tato kapitola se však primárně zaměřuje na křesťanské skupiny vystupující proti ERA a argumentuje klíčovou rolí Phyllis Schlafly

¹⁰¹ Ernest H. Wohlenberg „Correlates of Equal Rights Amendment Ratification“, *Social Science Quarterly* 60, č. 4 (březen 1980): 678, <https://www.jstor.org>.

¹⁰² Wohlenberg „Correlates of Equal Rights Amendment Ratification“, 678-680.

¹⁰³ Daniels, Darcy a Westphal, „The ERA Won. At Least in the Opinion Polls“, 582.

¹⁰⁴ Chelsea Griffis, „In the Beginning Was the Word“: Evangelical Christian Women, the Equal Rights Amendment, and Competing Definitions of Womanhood“, *A Journal of Women Studies* 38, č. 2, (2017): 148, <https://muse.jhu.edu/>.

¹⁰⁵ Kupříkladu Ecumenical Task Force on Women and Religion, National Coalition of American Nuns a Women's Christian Temperance Union. Nick Thimmesch, „The Sexual Equality Amendment: Will Nine More States Approve?“, *New York Times*, 24. června 1973, 222.

při vytváření tzv. nové náboženské pravice, která v 70. letech minulého století výraznou měrou přispěla k ovlivňování voleb zákonodárců v kolísavých státech, jakým byl například stát Florida. Kapitola dále argumentuje vlivem Schlafly na nejvyšší představitele mormonské církve, která se stala hlavním spojencem opozice ERA v boji proti přijetí dodatku.

Formování koalice Phyllis Schlafly s církevními skupinami

Přestože je obecně označován za „otce“ nové křesťanské pravice zakladatel Morální většiny (*Moral Majority*) Jerry Falwell, dle dostupných zdrojů lze tvrdit, že k myšlence spojení katolíků a protestantů k politickým účelům Phyllis Schlafly inklinovala podstatně dříve než Jerry Falwell a lze tedy právě Schlafly považovat za zakladatelku nové náboženské pravice. Tuto tezi potvrzuje ve své eseji i Neil J. Young, který tvrdí, že Jerry Falwell je často mylně označován za „strůjce ekumenického konzervativního hnutí“, přestože „nemyslitelnou vyhlídku“ o spojení evangelíků, katolíků a mormonů poprvé představila již na konci 50. let minulého století právě Phyllis Schlafly a to skrze Nadaci kardinála Mindszentyho (*Cardinal Mindszenty Foundation*), jež si kladla za cíl zapojit své spoluvěřící do antikomunistického hnutí.¹⁰⁶ Schlafly již v této době viděla potenciál ve spojení několika náboženských skupin vedoucích sjednocený boj proti „vyššímu zlu“ v podobě komunismu. Zkontaktovala tedy zakladatele protestantského antikomunistického hnutí (*Christian Anti-Communism Crusade*) Dr. Freda Schwartze s návrhem na vytvoření společné protestantsko-katolické organizace. Byla však odmítnuta, protože Schwartz se domníval, že konzervativní evangelíci by katolíky nepřijali, kvůli jejich odporu ke katolíkům.¹⁰⁷ Tento odpor byl spojen nativismem v 19. století a odporem ke křesťanským migrantům z Evropy. Proto se

¹⁰⁶ Nadace, oficiálně založená sestrou Freda Schlaflyho, byla pojmenovaná po římskokatolickém vůdci, který byl mučen a uvězněn maďarskými komunisty. Cílem organizace bylo vzdělávat katolíky o nebezpečí komunismu. V rámci šíření myšlenek antikomunismu od roku 1962 Schlafly moderovala patnácti minutovou rozhlasovou show na téma národní bezpečnosti nazvanou „America Wake Up“. Ta byla vysílána na dvacet pět Illinoiských stanicích. Tim Lacy, „Little Religious Orgs: The Schlaflys and The Cardinal Mindszenty Foundation“, *Society for U.S. Intellectual History*, 8. září 2016, <https://s-usih.org/2016/09/little-religious-orgs-the-schlaflys-and-the-cardinal-mindszenty-foundation/> (staženo 20. března 2021).

¹⁰⁷ Dr. Schwartz byl vyznáním evangelík s židovským původem. Antikatolicismus je ve Spojených státech spojen právě s nativismem, který se formoval v souvislosti s migračními vlnami katolíků z Evropy do USA (Italové, Poláci, Irové apod.) v 19. století. Tito migranti byli považováni za nepřizpůsobivé, protože jejich zvyky a tradice se příliš lišily od zvyků protestantů v Americe. David W. Bebbington, *Evangelicalism in Modern Britain: A History from the 1730s to the 1980s* (Londýn: Routledge, 1989), 15, 30-33.

Nadace se skládala čistě z katolických členů, kteří byli z větší části členy pravicové organizace *John Birch Society*.¹⁰⁸ Schlafly plán na politické sjednocení křesťanů vyšel až o necelých 20 let později, po vydání rozsudku *Roe v. Wade*, kdy dle Schlafly evangelíci překonali rozpory v náboženské doktríně a převzali vedoucí roli uvnitř Schlafly „*pro-life movement*“, jež se formovalo společně se STOP ERA hnutím.¹⁰⁹

Rozpor mezi feministkami a jejich konzervativními vyzyvatelkami dále rozdělil národ, transformoval genderovou politiku, zpolitizoval otázku „tradiční“ rodiny a přetvořil sociální politiku Demokratické a Republikánské strany. Úspěch opozičního hnutí pod vedením Phyllis Schlafly lze vidět v její důsledné a cíleně mířené kampani na zákonodárce a dosud politicky neangažované věřící ženy v domácnosti. Propagační materiály hnutí STOP ERA byly kupříkladu distribuovány mormonskými biskupy uvnitř kaplí a v rámci bohoslužeb. S tím nesouhlasila například Sonia Johnson, prezidentka *Mormon for ERA*, která kritizovala biskupy, kteří z církevních setkání udělali „okrsková setkání“ s cílem porazit ERA.¹¹⁰ Phyllis Schlafly dokonce jakožto první katolička vystoupila na Brigham Young University s proslovem, ve kterém ignorovala náboženské rozdíly mezi ní a jejími posluchači a zaměřila se na sdílený morální rámec.¹¹¹ „*V systému, který jsme já i vy znali, Bůh uložil stejné množství práv a povinností mužům i ženám,*“ řekla publiku.¹¹²

Schlafly se však musela potýkat i s řadou negativních reakcí na její katolické vyznání. Nedůvěra v katolíky přetrvala od dob osidlování až do 19. století v souvislosti s nativismem v důsledku rostoucích migračních vln katolíků z Irska, Itálie či Polska. Protestanté byli však ke katolíků zdrženliví i v 70. letech minulého století, což potvrzuje i Schlafly v rozhovoru pro *Religion and Politics*: „*Když jsme začínali, myšlenka spojení*

¹⁰⁸ John Birch Society je soukromá krajně pravicová organizace, jež byla založena v roce 1958 a nese jméno po americkém baptistickém misionáři, který byl zabit čínskými komunisty za druhé světové války. Organizace se primárně zaměřovala na boj proti komunismu. Zakladatel John Birch Society Robert Welch kdysi nazval Phyllis Schlafly jednou z jejích nejméně důvěryhodných členek. Schlafly však popřela, že by byla ona či její manžel členy. Martin Douglas, „Phyllis Schlafly, ‘First Lady’ of a Political March to the Right, Dies at 92“, *The New York Times*, 6. září 2016, <https://www.nytimes.com/2016/09/06/obituaries/phyllis-schlafly-conservative-leader-and-foe-of-era-dies-at-92.html> (staženo 20. března 2021).

¹⁰⁹ Marie Griffith, „What Phyllis Schlafly Believed: An Unreleased Interview with the Late Anti-Feminist Activist“, *Religion and Politics*, 6. září 2016, <https://religionandpolitics.org/2016/09/06/what-phyllis-schlafly-believed-an-unreleased-interview-with-the-late-anti-feminist-activist/> (staženo 5. dubna 2021).

¹¹⁰ Michael Quinn, „The LDS Church's Campaign against the Equal Rights Amendment“, *Journal of Mormon History* 20, č. 2 (podzim 1994): 88-91.

¹¹¹ Univerzita Brigham Younga je soukromá mormonská univerzita sídlící ve městě Provo v Utahu. Jde o největší náboženskou univerzitu a třetí největší soukromou univerzitu v USA.

¹¹² Young, „Sermonizing in Pearls: Phyllis Schlafly and the Women's History of the Religious Right“.

*baptistů a katolíků nepřišla nikomu pravděpodobná.*¹¹³ Poté, co jeden baptistický pastor pozval Schlafly promluvit o ERA na jejich konferenci, strhla se uvnitř církve velká vlna nevole. On však na pozvání Schlafly trval. „*Samozřejmě, že mě pozval, abych promluvila o ERA, nechystala jsem se mluvit o teologii, ale lidé se přesto naštváli.*“¹¹⁴ K politickému sjednocení protestantů a katolíků došlo až v druhé polovině 70. let minulého století, kdy si dle Schlafly uvědomili, „*co znamená nenarozené dítě a převzali kontrolu nad hnutím.*“¹¹⁵ Evangelická konzervativní skupina *Moral Majority* v roce 1979 opravdu převzala vedení nad konzervativní pravicí a stala se prominentní politickou organizací spojenou s křesťanskou pravicí a Republikánskou stranou.

Osobní kontakty Schlafly byly pro formování opoziční koalice klíčové, což dokazuje i její vliv kupříkladu na mormonskou církev, která se později stala nejvýrazněji angažující se církví proti přijetí ERA. Mormoni z celých Spojených států zasílali prostředky na kampaně konzervativních zákonodárců v několika klíčových jižanských státech, čemuž se podrobněji věnuje následující podkapitola. STOP ERA například financovalo veřejná setkání s prominentními mormony, jako například besedu senátora Orrina G. Hatche s Idou Smith z *BYU Women's Research Institute* na Havaji, Odpůrci dodatku objížděli školy a akce, kde se studenty a občany debatovali o škodlivosti ERA.

Přestože feministické hnutí bylo lépe financované, postrádalo politickou jednotu, které hnutí STOP ERA mělo, což se feministickému hnutí stalo v otázce nepřijetí ERA osudným. Někteří členové feministického hnutí a zároveň i Ženského liberálního hnutí chtěli prosazovat práva homosexuálů, jiní rovnost pohlaví a další usilovali o úplnou rovnost žen s muži na všech úrovních, zatímco Schlafly hnutí bylo ve všech výše zmíněných otázkách jednotné. To dokládá i zlomový okamžik, který nastal v roce 1977, konkrétně v Houstonu ve státě Texas, kde se konala čtyřdenní Národní ženská konference organizovaná *International Women's Year (IWY)* a finančně podpořená federální vládou pěti miliony dolarů. Přestože mělo jít o velkou oslavu ženství a rovnosti, byla tato událost označována jako bod zvratu mezi ženskými liberálkami a opozicí vůči ERA. Gloria

¹¹³ Griffith, „What Phyllis Schlafly Believed.“

¹¹⁴ Chelsea Griffis, „In the Beginning Was the Word“: Evangelical Christian Women, the Equal Rights, Amendment, and Competing Definitions of Womanhood“, *A Journal of Women Studies* 38, č. 2, (2017): 148, <https://muse.jhu.edu/>.

¹¹⁵ Marie Griffith, „What Phyllis Schlafly Believed.“

Steinem, feministka a aktivistka za práva žen, o konferenci řekla, že „*může dostat cenu za nejdůležitější událost, o které nikdo neví.*“¹¹⁶

Protože část jižanských mormonských žen nesouhlasila se spoluprací jejich církevních skupin s hnutím STOP ERA, právě kvůli katolickému vyznání jejich vedoucí, Schlafly se rozhodla oslovit mormonské věřící Lottie Beth Hobbs a Beck Tilton, které založily organizaci *Women Who Want to Be Women* a které se později staly jejími klíčovými spojenkyněmi ve vedení jižanských mormonských žen proti ERA. To dokládá například i shromáždění oficiálně zorganizované Lottie Beth Hobbs nazvané „*Pro-life, Pro-family Rally*“ z roku 1977, které bylo však prakticky svolané Phyllis Schlafly. Shromáždění se konalo jen o pár kilometrů dál než Národní ženská konference. Přestože měla být tato vládně financovaná konference největší akcí ženského hnutí od setkání v Seneca Falls v roce 1848, stala se bojištěm mezi feministkami a Phyllis Schlafly. Na vlastní náklady na *Pro-life, Pro-family Rally* dorazilo přes 15 000 lidí a na 300 000 lidí podepsalo petici proti ERA. Tuto událost Schlafly přirovnala ke klíčové bitvě druhé světové války u Midway a autoři se shodují, že událost byla zlomovým okamžikem v nepřijetí ERA, protože feministky na Národní ženské konferenci stvrdili spojenectví s homosexuálními skupinami, což utvrdilo církevní skupiny v přidání se k opozici.¹¹⁷ Zároveň náhlé zviditelnění protistrany Phyllis Schlafly a jejích hlasitých stoupenců vedlo k rozkolu v politické podpoře hnutí za práva žen, protože tehdejší prezident Carter a Demokratická strana se od feministek distancovali, zatímco Republikánská strana, především její silící konzervativní křídlo, se více přiklonilo k postoji Phyllis Schlafly a křesťanské pravice.

¹¹⁶ Gillian Thomas, „Four Days That Changed the World’: Unintended Consequences of a Women’s Rights Conference“, *The New York Times*, 6. března 2017, <https://www.nytimes.com/2017/03/06/books/review/divided-we-stand-marjorie-j-spruill.html> (staženo 10. února 2021).

¹¹⁷ Čtyřdenní Národní ženská konference organizovaná *International Women’s Year* (IWY) byla finančně podpořena federální vládou pěti miliony dolarů. Na konferenci dorazilo přes 2000 delegátů a 130 000 účastníků. Schlafly kritizovala vládu za federálně financovanou feministickou akci a také média za zamlčení významu jejího setkání. Phyllis Schlafly, „What Really Happened in Houston“, *The Phyllis Schlafly Report* 11, č. 5, sekce 2, (prosinec 1977): 1-4, <https://eagleForum.org/> (staženo 29. března 2021). Dowland, „Family Values“, 624.

Kampaň STOP ERA na mobilizaci křesťanských žen

Klíčovou roli pro Phyllis Schlafly uvnitř procesu nepřijetí dodatku o rovných právech sehrály právě křesťanské ženy, které představovaly nevyužitý politický potenciál, který se Schlafly rozhodla zužitkovat. Strategií Schlafly bylo extrémní rétorikou proti ERA a skrze hnutí STOP ERA vybudovat politické hnutí mezi různorodými náboženskými skupinami a inspirovat desítky tisíc konzervativních katolických, evangelických či mormonských žen k jejich první politické zkušenosti. Schlafly politické aktivity se zdály být jejím křesťanským příznivkyním legitimní, protože je formulovala jako obranu jejich práva být manželkami a matkami. Spojení katolické a protestantské církve se později ukázalo jako klíčové, především v souvislosti s široce propagovanou kampaní v Illinois, Severní Karolíně a na Floridě, která vyústila v porážku příznivců ERA.

Křesťanští odpůrci ERA zahájili masivní kampaň zaměřenou na státní zákonodárce v klíčových, dosud nerozhodnutých, státech. „*Materiály hnutí STOP ERA odrážejí genderový esencialismus, který postavil muže do role poskytovatelů a ochránců, zatímco ženy vypadají jako domácí vychovatelky,*“ píše Seth Dowland.¹¹⁸ K oslovení veřejnosti Schlafly využila širší křesťanské rétoriky, než jaké využívalo například antipotratové hnutí; své argumenty proti ERA prosazovala skrze rozmluvu o božských původech života, sexuálních odlišnostech či o židovsko-křesťanské tradici národa. Spíše tedy než obrázky Panny Marie a růženců, které byly využívány antipotratovým hnutím, využívala Schlafly ve svých brožurách biblické verše o spravedlnosti a morálce, které každý katolický, evangelický či mormonský čtenář poznal a docenil.¹¹⁹ Své příznivce se prostřednictvím projevů a příspěvků snažila „*přivést zpět ke své společné identitě těch, kteří podporují Písmo svaté, protože to poskytuje nejlepší kodex morálního chování, jaký byl dosud vytvořen.*“¹²⁰ Politizaci náboženství se Schlafly podařilo získat podstatnou část křesťanských žen a vytvořit tak silnou a jednotnou opozici ERA.

Phyllis Schlafly se intenzivním nátlakem na nejvyšší představitele Mormonské církve snažila členy mormonských společenství přesvědčit o škodlivosti ERA již od roku

¹¹⁸ Seth Dowland, „‘Family Values’ and the Formation of a Christian Right Agenda“, *Church History* 78, č. 3 (září 2009): 622, <https://www.jstor.org>.

¹¹⁹ Například na výročních zasedáních organizace STOP ERA Schlafly vyčlenila několik konferenčních místností na bohoslužby pro různé náboženské skupiny. J. Brooks Flippin, „Carter, Catholics, and the Politics of Family“, *American Catholic Studies* 123, č. 3 (podzim 2012): 42, <https://www.jstor.org> (staženo 19. března 2021).

¹²⁰ Young, „Sermonizing in Pearls“.

1974. Po schůzi v Salt Lake City a po schůzce se Schlafly Barbara Smith, prezidentka ženské mormonské skupiny *Relief Society*, změnila svůj postoj vůči Dodatku o rovných právech, přestože se z počátku domnívala, že církev by přijetí ERA nijak neovlivnilo. Schlafly však svými argumenty Barbaru Smith přesvědčila o opaku.¹²¹ Krátce po tomto setkání vystoupila Barbara Smith na *Utah LDS Institute of Religion*, kde oznámila svůj nesouhlas s Dodatkem o rovných právech.¹²² Stejný postoj měla i Katolická církev, která na Národní konferenci katolických biskupů v roce 1975 většinově odmítla ratifikaci ERA, protože „ratifikace by mohla vést ke zvýšenému počtu potratů a k právům homosexuálů.“¹²³

Rozprava Schlafly s nejvyššími funkcionáři katolické církve byla úspěšná, což dokládá kupříkladu fakt, že Mormonská církev upevnila svůj negativní postoj k přijetí ERA řadou oficiálnějších prohlášení, a to právě počínaje rokem 1975. Úvodník v *Church News* objasnil oddělené role mužů a žen a prohlásil, že dodatek o rovných právech je zbytečný. Vliv úvodníku lze ukázat na výsledcích průzkumů veřejného mínění, kdy podpora ERA v Utahu činila v listopadu 1974 přibližně 63 %, zatímco v únoru 1975 již pouhých 31 %.¹²⁴ Schlafly přesvědčila řadu věřících o škodlivosti tohoto pozměňovacího návrhu a získala tisíce nových příznivců v boji proti ERA, k čemuž došlo právě po rozpravě se zástupci evangelíků i katolíků. To se ukázalo klíčové například při financování kampaně konzervativních republikánských zákonodárců, čemuž se podrobněji věnuje následující podkapitola.

Florida jako jeden z rozhodujících států v nepřijetí ERA

Nábožensky ovlivněné debaty veřejnosti s americkými zákonodárci se především v druhé polovině 70. let 20. století staly kulturní bojovou zónou mezi odpůrci a podporovateli schválení Dodatku o rovných právech. Proponenti dodatku každý rok měnili strategie, které by napomohly k získání dostatečného množství ratifikujících států, neboť tento proces po roce 1973 výrazně zpomalil. Americký stát Florida se tak stal jedním z několika tzv. kolísavých států, ve kterém se 10 let odehrávala bitva ohledně

¹²¹ Barbara B. Smith, „Relief Society General President Opposes ERA“, *The Church of Jesus Christ of Latter-day*, <https://www.churchofjesuschrist.org/study/ensign/1975/02/news-of-the-church/relief-society-general-president-opposes-era?lang=eng> (staženo 20. března 2021).

¹²² Wilkinson, „Buttons, Banners, and Pie“, 118.

¹²³ Flippen, „Carter, Catholics“, 42.

¹²⁴ Dowland, „Family Values“, 611.

ratifikace ERA a stal se klíčovým nejen pro jih, ale pro celé Spojené státy.¹²⁵ To dokládá i argument tehdejšího prezidenta lobbistické skupiny *Common Cause* Davida Cohena, který v roce 1973 řekl, že „*Florida je zásadní. Jak půjde Florida, tak půjde i Severní Karolína a myslím, že by to mohlo poskytnou hybnou sílu pro průchod [ERA] v Illinois.*“¹²⁶ Nicméně Schlafly důmyslná strategie a argumenty cílící na křesťanské ženy v domácnosti uspěly, a to i přes to, že feministické hnutí bylo větší a lépe financované. Kupříkladu pro-ERA skupina *League of Women Voters* vynaložila na Floridě v roce 1978 půl milionu dolarů na kampaň na podporu tzv. mini-ERA referenda. Mělo jít o dodatek Ústavy státu Florida, jenž měl zakázat diskriminaci na základě pohlaví. Nicméně výsledky referenda potvrdily negativní postoj vůči jakékoliv podobě ERA; pouze 5 z 67 okresů hlasovalo pro schválení.¹²⁷

Role křesťanské pravice, zformované pod vedením Phyllis Schlafly, byla zásadní, a to především v otázce, jak tato skupina ovlivnila floridské zákonodárce kupříkladu při volbách do zákonodárného sboru. Joan S. Carver tvrdí, že dodatek o rovných právech „*byl jedním z nejvíce nestálých a rozporuplných problémů, kterým floridští zákonodárci v 70. letech minulého století čelili.*“¹²⁸ Konflikt mezi podporovateli a oponenty dodatku navíc prohlubovala mediální válka, která byla morálně a nábožensky strukturovaná. Rozpor byl médií prezentován jako válka mezi dvěma skupinami „*hysterických*“ žen, přičemž místo vysvětlení dopadů ERA byla pozornost věnována tomu, jak budou vypadat smíšené veřejné toalety.¹²⁹

Florida byla v roce schválení ERA Kongresem ovládána Demokratickou stranou, která však byla rozdělena do dvou sekcí – jižanských progresivistů a severních konzervativců. Floridská legislativa se skládala ze 160 státních zástupců (120 ve

¹²⁵ *Swing state* nebo *battleground state* je označení pro stát USA, který má tradičně a historicky vyrovnanou podporu obyvatelstva ve volbě politických zástupců rozloženou mezi Demokratickou a Republikánskou stranu. V tomto případě šlo především o Illinois, Missouri, Oklahomu, Severní Karolínu a Floridu. Intenzivní kampaň však probíhala ještě v pěti dalších státech, konkrétně v Nebrasce, Tennessee, Idaho, Kentucky a v Jižní Dakotě. U těchto států se Schlafly domnívala, že jsou dostatečně republikánské a konzervativně smýšlející, aby svou ratifikaci odvolaly. Státy se o zrušení ratifikace opravdu pokusily, avšak Nejvyšší soud jejich odvolání zamítl. Z jižanských států ERA ratifikoval pouze Texas.

¹²⁶ Kimberly Wilmot Voss, „*The Florida Fight for Equality: The Equal Rights Amendment, Senator Lori Wilson and Mediated Catfights in the 1970s*“, *The Florida Historical Quarterly* 88, č. 2 (podzim 2009): 175, <https://www.jstor.org>.

¹²⁷ Příznivci se domnívali, že by přijetí tohoto „malého“ dodatku o rovných právech pomohlo v přijetí ERA. Joan S. Carver, „*Women in Florida*“, *The Journal of Politics* 41, č. 3 (srpen 1979): 954, <https://www.jstor.org>.

¹²⁸ Joan S. Carver, „*The Equal Rights Amendment and the Florida Legislature*“, *The Florida Historical Quarterly* 60, č. 4 (duben 1982): 455, <https://www.jstor.org>.

¹²⁹ Carver, 456.

Sněmovně a 40 v Senátu), přičemž v roce 1972 ve státní legislativě sloužily pouze 4 ženy, konkrétně 1 v Senátu a 3 ve Sněmovně. Všechny tyto ženy ERA podporovaly. Dodatku byli ve valné většině nakloněni i jižanští demokraté, zatímco severní byli v otázce přijetí ERA roztržštěnější. V roce 1973 se však celkem sjednocená podpora ERA začala rozpadat, a to především v souvislosti s intenzivní kampaní odpůrců dodatku zahrnující kontaktování zákonodárců skrze dopisy a telefonáty či nespočetné množství protestů, což mělo přímý vliv především na konzervativní senátory.¹³⁰ Zákonodárci pak tvrdili, že musí reagovat na přání voličů a poukazovali na tisíce dopisů, jež jim byly od odpůrců ERA zaslány. Intenzitu Schlafly kampaně dokazuje i tvrzení republikánského senátora Vana Poola, který tvrdil, že má v průměru sedmkrát více dopisů od občanů, kteří ho vyzývají, aby hlasoval proti ERA, než od podporovatelů dodatku. Zákonodárci oponující ERA pak argumentovali, že jednají v souladu s přáním občanů.

Podporovatelé Dodatku o rovných právech byli z postojů floridských zákonodárců velmi zklamaní, protože se domnívali, že Florida ratifikuje ERA do roku 1973. Přesto však věřili, že v následujících měsících dodatek floridským zákonodárným procesem projde, avšak nestalo se tak. Místo toho se floridští proponenti dodatku museli začít urychleně bránit proti rychle sílící opozici. Floridští zákonodárci v následujících letech nejčastěji opakovali obavu z možného výkladu Sekce 2 ERA ze strany Kongresu a Nejvyššího soudu, jenž by mohl znamenat narušení práv daného státu a příliš silnou federální vládu.¹³¹ Tento argument měl ve společnosti značný ohlas, protože floridští zákonodárci i občané se obávali ztráty „exkluzivního“ postavení v otázce řešení sporů o rovných právech, protože dle jejich výkladu ERA, by všechny případy zabývající se například diskriminací na základě pohlaví řešil Nejvyšší soud. Jakožto zastánkyně slabé federální vlády tento argument používala i Phyllis Schlafly a varovala občany, že v případě problému Nejvyšší soud nebývá na straně občanů. Dále tvrdila, že 14. dodatek ústavy plně zamezuje diskriminaci žen ve všech ohledech. Tento argument sice potvrzuje kupříkladu rozhodnutí v případě *Reed v. Reed* z roku 1971, kdy Nejvyšší soud poprvé rozhodl, že klauzule (*Equal Protection Clause*) 14. dodatku zakazuje rozdílné zacházení

¹³⁰ Schlafly na konci každého vydání *Phyllis Schlafly Report* mezi lety 1972 a 1983 vyzývala občany k obepisování zákonodárců, aby hlasovali proti ERA. Phyllis Schlafly, „How ERA would change federal laws“, *The Phyllis Schlafly Report* 15, č. 4, sekce 2 (listopad 1981): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

¹³¹ Carver, „The Equal Rights Amendment“, 462.

na základě pohlaví, ale kritici argumentují tím, že tento precedens 14. dodatku není dostačující.¹³²

Konkrétně floridskou kampaň proti přijetí ERA na počátku 70. let vedla Shirley Spellerberg, která propojila svou organizaci *Women for Responsible Legislation of Florida* s nově vytvořenou národní organizací STOP ERA s cílem agitace žen v domácnosti proti ERA. Stalo se tak v roce 1972 po rozhovoru Schlafly se Spellerberg na anti-ERA konferenci v Texasu. Kupříkladu Spellerberg o ERA tvrdila, že je pro ženy nepotřebný a nebezpečný a opakovaně vyzývala zákonodárce, aby ženám neodebírali morální práva jménem rovnosti. Údajně kvůli fyziologickým rozdílům, které vytvořil Bůh mezi pohlavími, je nezbytně nutné ženám udělit zvláštní ochranu v určitých případech zákona (kupříkladu v otázce vojenských odvodů). Obávala se zrušení podpory žen v domácnosti, změn vlastnických práv vdov či adopce dětí legálně oddanými homosexuálními páry.¹³³ Spellerberg se po Schlafly smrti v roce 2016 vyjádřila, že Schlafly silné vedení mělo na její politickou kariéru výrazný vliv, který stále trvá.¹³⁴

Po roce 1975, kdy byl ERA poprvé diskutován floridskou Sněmovnou i Senátem, se k opozici vůči ERA připojila řada fundamentalistických evangelických i katolických skupin, jako například *Catholic Women United*, *Florida Conservative Union* a *Florida Federation of Women's Clubs*; největší ženská organizace na Floridě. Na účasti těchto skupin v opozičním hnutí se velkou měrou podílela Phyllis Schlafly, protože již od roku 1974 vedla rozhovory s vysokými představiteli těchto skupin, objížděla univerzity s besedami na téma škodlivosti ERA a například letáky hnutí STOP ERA byly rozdávány na bohoslužbách (nejen) mormonské církve. Ta se stala nejsilnějším oponentem ERA z řad církví nejen na Floridě, ale i v dalších klíčových státech, jako například v Utahu, v Nevadě či v Arizoně.¹³⁵ Důležitost zformované křesťanské pravice se nejjasněji projevila v rozhovorech se zákonodárci z okresů, kde byly tyto církve silné, jako například v Collier, v Martinu, v Okaloose či v Sarasotě. Zákonodárci pak mluvili o tlaku z kazatelny, který na ně byl vyvíjen, aby hlasovali proti ERA.¹³⁶

¹³² Viz str. 49. *Reed v. Reed*, 404 U.S. 71 (1971).

¹³³ Brock, „Religion, Sex & Politics“, 46-47, 55.

¹³⁴ Shirley Spellerberg je nyní vedoucí Texaské frakce Eagle Forum a nese označení „Gold Eagle“. Shirley Spellerberg, „Shirley Spellerberg's Eagle Forum Story.“, Eagle Forum, květen 2016, <https://eagleforum.org/stories/shirley-spellerberg.html> (staženo 16. dubna 2021).

¹³⁵ Například v Utahu, na severu Nevady či na východě Arizony. Carver, „The Equal Rights Amendment“, 456, 473–474.

¹³⁶ Carver, 475.

Náboženství se dále stalo ústředním bodem, který rámoval celou debatu a strategie v legislativní i ve veřejné sféře, což například ovlivňovalo veřejná vystoupení zákonodárců. Ti používali místo početných meetingů komorní debaty, na kterých citovali úryvky z Bible. Jejich osobní přesvědčení se však opakovaně promítalo do jejich hlasování, kdy značná část zákonodárců hlasovala více než na základě průzkumů veřejného mínění podle vlastní preference. Kupříkladu senátor Pat Thomas uvedl, že je proti ERA, protože by prohloubil společenský morální úpadek a zvýšil vliv federální vlády. Senátor Lew Brantley zase tvrdil, že ERA by negativně změnil „tradiční“ rodinné a kulturní normy. Kupříkladu argumentoval tím, že pokud si žena ponechá své rodné příjmení, bude to mít za následek rozpad rodinné jednoty.¹³⁷ Obava ze zvýšení vlivu federální vlády, kterou Schlafly neustále v debatách zdůrazňovala, vyústila v roce 1975 k tomu, že čtyři původně pro ERA naklonění zákonodárci hlasovali proti ERA, právě ve strachu z interpretace ERA ve smyslu zvýšení moci federální vlády. Obzvláště bolestné bylo pro proponenty návrhu „přeběhnutí“ k oponentům kandidáta na předsedu Senátu Phila Lewise.¹³⁸

Nejobávanějším argumentem Schlafly, jenž rezonoval nejen u floridských zákonodárců, byl povinný odvod žen do války a zvýšení daně manželék. Tato výstražná rétorika nalákala k anti-ERA koalici řadu příznivců. Schlafly dále argumentovala tím, že mnoho oblastí je genderově specifických a přijetím ERA by se například jednopohlavní školy či zájmové aktivity staly protiústavními a musely by být zakázány. Na základě dostupných zdrojů by však ERA za žádných okolností tato genderově specifická odvětví nezakázal, protože již dříve Nejvyšší soud vytvořil právní precedens, který určuje, za jakých okolností jsou tyto instituce přípustné.¹³⁹ Stejně tak by ERA neuzákonil povinný odvod žen v případě boje, a to kvůli *Women's Armed Services Integration Act* (1948), který ženy z povinnosti odvodů vyjímá. Teprve v roce 1993 bylo vydáno tehdejším ministrem obrany Lesem Aspinem memorandum, že ženy na základě vlastního rozhodnutí mohou zastávat v armádě jakoukoliv pozici.¹⁴⁰

¹³⁷ Brock, „Religion, Sex & Politics, 21.

¹³⁸ Carver, „The Equal Rights Amendment“, 470.

¹³⁹ Ekonomické, sociální či historické. Robin Bleiweis, „The Equal Rights Amendment: What You Need To Know“, *Center for American Progress*, 29. ledna 2020, <https://www.americanprogress.org/issues/women/reports/2020/01/29/479917/equal-rights-amendment-need-know/> (staženo 15. dubna 2021).

¹⁴⁰ Například létat se stíhačkou, bombardérem či s jinými bojovými letadly letectva i námořnictva. Brock, „Religion, Sex & Politics, 278.

Po roce 1976 se k výše uváděným „obavám“ přidal argument navýšení práv homosexuálů v důsledku přijetí ERA. Phyllis Schlafly argumentovala především obavou z legalizace homosexuálních sňatků. Na základě znění dodatku, jenž zakazuje jakoukoliv diskriminaci na základě pohlaví, lze tvrdit, že by byla zakázána například diskriminace v případě odmítnutí zaměstnat uchazeče o zaměstnání z důvodu homosexuality, čímž by se naplnila „obava“ Schlafly a jejích příznivců ohledně navýšení práv homosexuálů. Nicméně na základě názorů odborníků na americké právo lze říci, že přijetí ERA by ústavně nelegalizovalo povolení sňatků osob stejného pohlaví, stejně jako by nelegalizovalo adopci dětí homosexuálními páry.¹⁴¹

Schválení homosexuálních sňatků a adopcí dětí homosexuálními páry se obával například Senátor Childers.¹⁴² Homosexualitu odsuzovala i tzv. Morální většina, která vynaložila těsně před listopadovými prezidentskými volbami v roce 1980 nejméně 25 000 dolarů na reklamy s nelichotivými fotografiemi gayů.¹⁴³ Phyllis Schlafly se o homosexuálech vyjadřovala jako o zvrhlících, a dokonce jedno celé číslo Phyllis Schlafly Report věnovala pouze tématu homosexuality v souvislosti s potenciálním přijetím ERA.¹⁴⁴ „ERA neovlivní, co se děje za zavřenými dveřmi, ale ovlivní veřejné vystupování a nemyslím si, že by zvrhlíci měli mít práva jako mají manžel a manželka,“ řekla v televizním rozhovoru v roce 1975.¹⁴⁵ Schlafly dále tvrdila, že homosexuálové by neměli mít právo učit na školách a univerzitách, protože ohrožují morálku dětí a pokud by byl uchazeč odmítnut z důvodu své sexuální orientace, mohl by se na ERA odvolávat. To stejné by platilo i v případě odmítnutí pronajmutí bytu homosexuálnímu páru. Na základě rozsudku *Bostock v. Clayton County* (2020) lze argumentovat tím, že diskriminace na základě sexuální orientace (či pohlaví obecně) je dle hlavy VII Zákona o občanských právech zakázána, tj. tento druh diskriminace zakazuje již Zákon o občanských právech z roku 1964 a ERA by „pouze“ toto tvrzení potvrdil.¹⁴⁶

¹⁴¹ V roce 2015 byly homosexuální sňatky legalizovány na celém území Spojených států rozsudkem Nejvyššího soudu *Obergefell v. Hodges*, 576 U.S. 644 (2015). V roce 2017 bylo legalizováno pěstounství či adopce dětí pro homosexuální páry.

¹⁴² Brock, „Religion, Sex & Politics“, 21

¹⁴³ Brock, 25.

¹⁴⁴ Phyllis Schlafly, „ERA and Homosexual ‘Marriages‘“, *The Phyllis Schlafly Report* 8, č. 2, sekce 2, (září 1974): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

¹⁴⁵ Phyllis Schlafly Eagles, „Phyllis Schlafly debates Betty Friedan on ERA“, YouTube, 10. ledna 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=WncN6PWEMGo&t=179s,22:43-22:53> (staženo 30. března 2021).

¹⁴⁶ *Bostock v. Clayton County*, 590 U.S. ____ (2020)

Klíčovým rokem ve floridské kampani se stal rok 1977, kdy se oponenti rozhodli pro masivní kampaň uvnitř církevních skupin, zatímco proponenti se rozhodli cílit na dosud nerozhodnuté ženy v domácnosti. Schlafly se však úspěšně podařilo feministickou kampaň na podporu žen v domácnosti zdiskreditovat tím, že otočila debatu proti feministkám s argumenty, že se feministky ženám v domácnosti snaží pomstít za to, že obětovali svůj život rodinám.¹⁴⁷ Tvrdila, že liberálky chtějí pod pohružkou finančních pokut vyhnat všechny manželky a matky pryč z domů do práce, a to především ve vidině zvýšení daní.¹⁴⁸ Tyto argumenty úspěšně použila i v dalších dosud nerozhodnutých státech, v nichž získala silnou podporu žen v domácnosti, která se projevila například ve volbách v roce 1980. Na druhou stranu existovalo několik organizací sdružujících ženy v domácnosti, jako například *Homemakers for the Equal Rights Amendment*, které tvrdily, že přijetí ERA by z role žen v domácnosti učinilo platnou a důstojnou volbu povolání.¹⁴⁹ Tyto skupiny však byly zastíněny anti-kampaní Phyllis Schlafly.

Jednotná křesťanská pravice byla podstatná především v otázce ovlivňování voleb v tzv. kolísavých státech. Konzervativní věřící se spojili i přes neshody v náboženské doktríně v boji za ochranu jejich společné vize „*podřízené role žen v tradiční domácnosti*.“¹⁵⁰ Pod vedením Phyllis Schlafly se pak v roce 1977 na 2500 žen rozhodlo protestovat před floridským Kongresem v Tallahassee s cílem přesvědčit senátory hlasovat proti ERA. Kupříkladu regionální představitelé Mormonské církve měli oslovovat své členy, aby přispěli organizaci *Families Are Concerned Today (FACT)* na kampaň kandidátů odmítajících ratifikaci ERA. Mormoni přispěli v roce 1978 částkou 15 000 dolarů pro čtyři floridské republikánské kandidáty, z nichž ve volbách uspěli pouze dva.¹⁵¹ Peníze byly využity na celostátní intenzivní mediální kampaň zahrnující tisk a

¹⁴⁷ Lisa Levenstein, „Don't Agonize, Organize!": The Displaced Homemakers Campaign and the Contested Goals of Postwar Feminism“, *The Journal of American History* 100, č. 4 (březen 2014): 1121, <https://www.jstor.org>.

¹⁴⁸ Tvrdila, že se ženy mohou svobodně rozhodnout, zda chtějí pracovat. Po přijetí ERA však budou muset pracovat, aby údajně přinesly více peněz do státní pokladny. Phyllis Schlafly, „Changing social security to hurt the homemaker“, *Phyllis Schlafly Report* 12, č. 11, Sekce 2 (červen 1979): 1-2, <https://eagleForum.org/>.

¹⁴⁹ Miranda Ridener, „Legacy of the 19th Amendment: Homemakers and the Equal Rights Amendment“, *Women and Leadership Archives*, 29. září 2020, <http://libblogs.luc.edu/wla/2020/09/24/legacy-of-the-19th-amendment-homemakers-and-the-equal-rights-amendment/> (staženo 15. dubna 2021).

¹⁵⁰ Brock, „Religion, Sex & Politics“, 162.

¹⁵¹ Celkově bylo organizaci FACT věnováno asi 26 000 dolarů, z čehož 15 000 dolarů bylo věnováno na volební kampaň oponentů ERA do Senátů. Peníze šly konkrétně na kampaň obhajujících senátorů Vana Pooleho, Johna Wareho a nových kandidátů Billieho Brookse a Davida Raye. Kampaň organizoval regionální zástupce mormonské církve na Floridě. Senátoři však tvrdili, že nevěděli, že jsou peníze od Mormonů. Poole (56,9 %) i Ware (57,9 %) křeslo obhájili, zbylým dvěma kandidátům se nepodařilo uspět

také poštovní rozeslání více než 425 tisíc anti-ERA letáků.¹⁵² Na další floridské kampaně přispívali i mormoni z jiných států, kupříkladu mormonská církev v Utahu vybrala 17 dní před listopadovými volbami v roce 1980 přes 60 000 dolarů na kampaně floridských konzervativců.¹⁵³ Členové mormonské církve dále distribuovali před volbami anti-ERA literaturu.

Rozhodujícím zlomem v otázce ERA v celých spojených státech, ale obzvláště ve třech rozhodujících státech, mezi nimiž byla i Florida, byl rok 1980 a přesvědčivé zvolení republikánského kandidáta Ronalda Reagana prezidentem. Výsledek prezidentských voleb zároveň přeskupil poměr sil ve floridském Kongresu – zastánci ERA ztratili dva senátory a čtyři členy Sněmovny reprezentantů, zatímco oponenti ERA pouze jednoho senátora. Mormonská republikánka a úzká spolupracovnice Phyllis Schlafly Paula Hawkins se stala jedinou ženou zvolenou do Senátu na Floridě, což výrazně ovlivnilo hlasování o ERA ve floridském Senátu v roce 1982.¹⁵⁴ Výsledek prezidentských voleb v roce 1980 ukázal, že jih Spojených států byl bezpečně v rukách konzervativních demokratů a republikánů, což nahrávalo do karet opozici ERA. Drtivá výhra republikánského kandidáta dále poukazovala na zformování silné voličské základny konzervativní náboženské pravice, která v následujících několika letech dostala Republikánskou stranu na vrchol.

Na Floridě byla novela představena nebo o ní bylo hlasováno na každém legislativním zasedání od roku 1972 do roku 1982 a ačkoli několikrát prošla Sněmovnou reprezentantů, nikdy nebyla schválena Senátem. Laura E. Brock ve své práci tvrdí, že „v roce 1981 byli floridští zákonodárci vyčerpaní a znechucení otázkou ERA, stejně tak jako další zákonodárci v jiných kolísavých státech.“¹⁵⁵ Argument podporuje tvrzením, že zákonodárci, kteří byli ať už pro či proti ERA, byli opakovaně napadáni a bylo jim druhou skupinou vyhrožováno. Kupříkladu floridská senátorka a oponentka ERA Toni Jennings, řekla, že jí bylo mnohokrát vyhrožováno smrtí a že byla obviňována z neobhajování

(oba měli kolem 33 %). O. Kendall White, Jr., „Mormonism and the Equal Rights Amendment“, *Journal of Church and State* 31, č. 2, (jaro 1989): 255, <https://www.jstor.org>.

¹⁵² Brock, „Religion, Sex & Politics“, 203.

¹⁵³ Problém však nastal ve chvíli, kdy peníze, vybírané od Mormonů do regionálních fondů, určené na kampaň v daných státech, byly použity pro floridské zákonodárce. Konkrétně organizace STOP ERA přispěla 10 % z částky, kalifornští mormoni přispěli 53 %, floridští 27 % a Mormoni z Alabamy a Georgie 5,5 %. 4,5 % přispěli jiní věřící. Proto byl FACT vyšetřován floridským státním sekretářem, zda neporušil floridský volební zákon. To následně nebylo potvrzeno, protože všechny peníze byly evidovány jako dar. Brock, 201. White, „Mormonism“, 255.

¹⁵⁴ Brock, „Religion, Sex & Politics“, 203.

¹⁵⁵ Brock, 204.

zájmů žen.¹⁵⁶ Po prezidentských volbách byla valná většina floridských Senátorů proti ERA a dodatek se nedostal ani na soupisku projednávaných bodů, právě kvůli silné koalici republikánů s konzervativními demokraty. Naposledy před vypršením stanovené lhůty byl dodatek projednáván na speciálním zasedání Senátu v roce 1982, svolaném guvernérem Bobem Grahamem, na kterém byli navrhovatelé poraženi o šest hlasů.¹⁵⁷

Vypršení ratifikační lhůty ERA

Ratifikace ERA tak selhala po intenzivním politickém boji, který byl průnikem náboženských, genderových a sociálních problémů. Na základě dostupných zdrojů lze argumentovat tím, že vytvoření náboženské, dosud politicky neangažované konzervativní pravice, jež byla zformovaná pod vedení Phyllis Schlafly, vedlo k řadě sociopolitických změn, jimiž je americká společnost ovlivněna dodnes, a to především v otázce rovnosti práv pohlaví a v postoji k ERA. Velmi podobná kampaň jako na Floridě probíhala i v dalších dosud nerozhodnutých státech, jako například v Utahu, Missouri, Oklahomě, Illinois nebo v Severní Karolíně. Tato kampaň výrazně ovlivnila politické seskupení uvnitř těchto států, čímž dále ovlivnila jejich postoj vůči ERA.

Jasně rozdělené států v otázce ERA bylo viditelné již při hlasování Kongresu v roce 1978, kdy se většina demokratů a republikánů z jižanských států postavila proti prodloužení ratifikační lhůty. Konkrétně reprezentanti z řad „jižních“ demokratů hlasovali proti přijetí prodloužení lhůty poměrem 53 ku 30 hlasům a republikáni 98 ku 44 hlasům.¹⁵⁸ V Senátu hlasovali „jižní“ demokraté proti prodloužení lhůty poměrem 10 ku 4 a republikáni 21 ku 16. V roce jejího vypršení se počet států, které ERA ratifikovaly, zastavil na čísle 35, přičemž z 15-ti států, jež ERA neratifikovaly, bylo 11 jižanských či hraničních a 3 byly západní se silným procentem mormonských věřících.¹⁵⁹ Významnou roli v negativním postoji řady zákonodárců k ERA měla právě Phyllis Schlafly, což

¹⁵⁶ Brock, 204.

¹⁵⁷ 21. června 1982 schválila Sněmovna reprezentantů Floridy ERA poměrem 60 ku 58. Senát dodatek zamítl 16 ku 21 hlasům. Brock, 30.

¹⁵⁸ Celkově bylo prodloužení ratifikační lhůty ve Sněmovně reprezentantů schváleno 230 ku 183 hlasům a Senátem 60 ku 30 hlasům. Carver, „The Equal Rights Amendment“, 456.

¹⁵⁹ Státy, jež ERA do roku 1982 nepřijaly jsou: Alabama, Arizona, Arkansas, Florida, Georgia, Illinois, Louisiana, Mississippi, Missouri, Nevada, Severní Karolína, Oklahoma, Jižní Karolína, Utah a Virginia. Carver, 456.

dokládá i fakt, že pět amerických států se rozhodlo hlasovat o zrušení své ratifikace.¹⁶⁰ Sama autorka původního návrhu Alice Paul se obávala, že ratifikace ERA selže, protože tato verze novely dala Kongresu moc nad státy. Paul původně předpokládala, že se liberálové a konzervativci připojí k podpoře ERA, „*intuitivně však věděla, že z toho může vzejít odpor rychle rostoucí konzervativní náboženské pravice,*“ což se v 70. letech minulého století potvrdilo.¹⁶¹

Po porážce ERA Phyllis Schlafly i přes slovní a fyzické napadání od příznivců novely pokračovala v boji především proti právům homosexuálů, a to především skrze „pro-rodinnou“ tradicionalistickou organizaci Eagle Forum. Jako jedna z vůdkyň rostoucího konzervativního hnutí 60. a 70. let minulého století zůstala po zbytek svého života aktivní členkou Republikánské strany a konzervativní aktivistkou. Hnutí STOP ERA bylo jedním z hlavních důvodů, proč se konzervativismus stal zásadní ideologií pro politiku Republikánské strany, protože místní křesťanští pravicoví aktivisté zůstali po několik desetiletí oddáni Republikánské straně a tradicionalismu v americké společnosti. Phyllis Schlafly tak nejen porazila dodatek o rovných právech, ale především dala vzniknout silné křesťansko-politické pravicové organizaci, jejíž vliv je viditelný dodnes.

Dodatek o rovných právech se stal první navrhovanou ústavní novelou v historii USA od skončení občanské války, jež nebyla i přes schválení Kongresu k ústavě přidána. Ta tak dodnes neobsahuje dodatek o rovných právech. Nicméně zvýšené snahy o znovupřijetí ERA a zrušení ratifikační lhůty se objevují již od počátku 90. let 20. století, a to i v souvislosti s vydáním článku „*The Equal Rights Amendment: Why the Era Remains Legally Viable and Properly Before the States*“, jehož autoři argumentují tím, že by dodatek mohl být ratifikován i po vypršení stanovené schvalovací lhůty, protože jeho omezení bylo stanoveno pouze v preambuli.¹⁶²

¹⁶⁰ Učinila tak Nebraska v roce 1973, Tennessee v roce 1974, Idaho v roce 1977, Kentucky v roce 1978 a Jižní Dakota v roce 1979. „Ratification Status in the States and State ERAs“, *League of Women Voters of the Fairfax Area Education Fund*, březen 2004, <https://www.lwv-fairfax.org/> (staženo 10. listopadu 2020).

¹⁶¹ Lori Motzkus Wilkinson, Buttons, Banners, and Pie: Mormon Women's Grassroots Movements “Equality Yes, ERA No” versus “Another Mormon for ERA”, *Journal of Mormon History* 44, č. 4 (říjen 2018): 116, <https://www.jstor.org>.

¹⁶² Allison L. Held, Sheryl L. Herndon a Danielle M. Stager, „The Equal Rights Amendment: Why the Era Remains Legally Viable and Properly Before the States“, *William & Mary Journal of Women and the Law* 3, č. 1 (1997), <https://scholarship.law.wm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1271&context=wmjowl>.

4 ODKAZ PHYLLIS SCHLAFLY DNES

Přestože ratifikační lhůta dodatku vypršela v roce 1982 bez splnění potřebného limitu 38 států, setrvala Phyllis Schlafly v politice a zůstala pomyslným lídrem moderního amerického konzervativního hnutí až do své smrti v roce 2016. Odkaz Phyllis Schlafly je však vidět i po její smrti. Donald Trump, Phyllis Schlafly Eagles či Tea Party jsou důkazem toho, že Schlafly politický styl a konzervativní hodnoty dodnes rezonují v americké společnosti i politice. Schlafly i po vypršení ratifikační lhůty dodatku publikovala svůj měsíční zpravodaj a pravidelně se objevovala na televizních obrazovkách především v souvislosti s tématy sňatků osob stejného pohlaví a interrupcí, ale vyjadřovala se rovněž k otázkám nelegální migrace a šíření islámu. Ačkoli lze tvrdit, že její osobní vliv začal po vypršení ratifikační lhůty ERA klesat, její konzervativní filozofie zahrnující sociální pravicový konzervatismus s opojnou dávkou populismu, nadále získávala své příznivce, a to především mezi radikální konzervativní pravici.

Phyllis Schlafly lze i nadále považovat za „matku pravicového populismu“, což je nejlépe prokazatelné na homosexualitě jejího syna Johna, jež byla odhalena newyorským týdeníkem *QW* v roce 1992 a jež byla Schlafly okomentována následovně: *„Není to problém pro nikoho jiného než pro tisk, ...syn podporuje vše, co dělám. Je dobrým právníkem a je mi velmi nápomocný. Není zastáncem stejnopohlavních manželství.“*¹⁶³ I přes tuto informaci dále odsuzovala homosexuální manželství a tvrdila, že ve svém chování nenalézá rozpor, protože je *„snad nejtolerantnějším člověkem na světě“* a ti, kteří o ní říkají opak jsou hysteričtí a paranoidní.¹⁶⁴ Nicméně Schlafly kupříkladu v roce 1975 argumentovala tím, že homosexuálové *„nemají mít stejná práva jako manžel a manželka, což je právo adoptovat dítě ... nebo učit ve škole,“* přičemž na otázku, zda si myslí, že jsou homosexuálové zvrhlíci, odpověděla: *„Ano, podle mě ano.“*¹⁶⁵ Dle mého názoru toto tvrzení odporuje jejímu argumentu o „toleranci“ a potvrzuje argument o populismu, protože Phyllis Schlafly po odhalení homosexuality

¹⁶³ Yvonne Abraham, „At 80, Schlafly is still a conservative force“, *The Boston Globe*, 2. září 2004, http://archive.boston.com/news/nation/articles/2004/09/02/at_80_schlafly_is_still_a_conservative_force/ (staženo 1. dubna 2021).

¹⁶⁴ Laura Blumenfeld, „Schlafly's Son, Out Of The Closet“, *The Washington Post*, 19. září 1992, <https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1992/09/19/schlaflys-son-out-of-the-closet/bbc13552-b0f8-47d2-a761-461d4b1eee8d/> (staženo 17. dubna 2021).

¹⁶⁵ Phyllis Schlafly Eagles, „Phyllis Schlafly debates Betty Friedan on ERA“, YouTube, 10. ledna 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=WncN6PWEMGo&t=179s,22:35-22:53> (staženo 30. března 2021).

jejího nejstaršího syna již svými argumenty nenapadala homosexuály, „pouze“ se nadále negativně vyjadřovala k povolení homosexuálních sňatků.

S pádem komunismu se Schlafly více zaměřila na otázky údajného ohrožení „tradiční“ rodiny, národní bezpečnosti a na zachování náboženských hodnot. Schlafly byt již v pokročilém věku, ale přesto zůstala jakožto zasloužilá představitelka Republikánské strany aktivní při její přeměně na sociální konzervativní stranu, jež zastává „tradiční“ hodnoty ve smyslu opozice vůči umělým potratům, homosexuálním sňatkům, sexuální výchově či povolení užívání omamných látek (legalizace marihuany). Rétorika a argumenty, kterou používali (a stále používají) republikánští kandidáti na prezidenta reflektují její argumenty používané již v 70. či v 80. letech minulého století. Kupříkladu za vlády prezidenta George W. Bushe Jr. (2001-2009) americká federální vláda utratila téměř 1,3 miliardy amerických dolarů na program sexuální výchovy ve školách, který však propagoval pouze sexuální zdrženlivost či přímo abstinenci, jako jedinou prevenci před otěhotněním. Schlafly již v roce 1982 argumentovala tím, že sexuální výchova je „hlavní příčinou těhotenství dospívajících dívek“ a vede ke zvýšené sexuální aktivitě teenagerů, a proto je propagace sexuální abstinence nejlepším možným řešením.¹⁶⁶ Několik studií však prokázalo, že abstinenční programy mají jen malý úspěch v prevenci těhotenství dospívajících, přičemž v roce 1982 těhotné dospívající dívky tvořili 44 % všech mimomanželských porodů a 31 % všech interrupcí.¹⁶⁷

Phyllis Schlafly odkaz Republikánské straně

Hnutí STOP ERA se stalo páteří dnešní sociálně konzervativní politiky a dědictví Phyllis Schlafly je viditelné dodnes, a to kupříkladu ve formě silného občanského konzervatismu náboženské pravice. Právě Schlafly odkaz v podobě zformování silné náboženské pravice v 70. letech minulého století dodnes ovlivňuje sociální politiku Republikánské strany, což dokládá i argument, že v pěti po sobě jdoucích prezidentských volbách tvořili bílí evangelíci a katolíci významnou část voličské základny Republikánské strany. Kupříkladu značná část úspěchu Donalda Trumpa v prezidentských volbách v roce 2016 pramenila ze skutečnosti, že pro něj hlasovalo 81 % bílých evangelíků, pro které byl klíčový negativní postoj republikánského kandidáta k

¹⁶⁶ „Sex Education and Mrs. Schlafly“, *The New York Times*, 25. července 1982, 20.

¹⁶⁷ „Sex Education,“ 20.

interrupcím.¹⁶⁸ Právě odmítání „umělých“ potratů je jedním z jejích hlavních odkazů Republikánské straně, protože v roce 1996 společně s Patem Buchananem prosadila na sjezdu Republikánské strany odstranění veškerých výjimek schvalování interrupcí z jejich programu, čímž se strana ostře vymezila proti umělým potratům. Schlafly o prosazení silné antiinterrupční politiky usilovala již od 70. let minulého století skrze hnutí „*pro-life*“ neboli „*pro-život*“, které se formovalo souběžně s hnutím STOP ERA.¹⁶⁹ Jak sama v rozhovoru z roku 2012 řekla: „... jedním z mých projektů bylo, aby se Republikánská strana stala stranou pro-život a uspěli jsme... v roce 2010 je téměř každý Republikán, který byl zvolen, včetně všech žen, pro-život.“¹⁷⁰ Antiinterrupční hnutí Schlafly stylu tedy pomohlo konzervativcům udržet si svou sílu, protože zatímco názory konzervativních věřících Američanů na otázky pohlaví a sexuality se od dob Phyllis Schlafly radikálně změnily, jejich názory na interrupce zůstávají pořád stejné. To dokládá i Tom Gjelten, který tvrdí, že kupříkladu konzervativní katolíci byli pro Trumpa ve volebním roce 2016 ještě podstatnější než evangeličtí protestanti, protože mu dalo svůj hlas 64 % bílých katolických voličů a pro republikánského kandidáta se rozhodovali primárně právě kvůli jeho postojům k interrupcím.¹⁷¹ Gjelten argumentuje tím, že navzdory ztrátám v lidovém hlasování dosáhl Trump prezidentského úřadu z velké části proto, že vyhrál tradičně demokratickou Pensylvánii, Michigan a Wisconsin, přičemž ve všech těchto státech je větší procento katolíků než evangelíků.¹⁷² U katolických voličů je dále rozhodující, zda jsou praktikujícími věřícími či nikoliv; praktikující katolíci dle

¹⁶⁸ Bílé evangelické ženy v roce 2016 také drtivou většinou hlasovaly pro Donalda Trumpa. André Gagné, „The Christian right’s efforts to transform society“, *The Conversation*, 24. července 2019, <https://theconversation.com/the-christian-rights-efforts-to-transform-society-120878> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁶⁹ Sarah Kliff, „How the Republican party became pro-life“, 10. března 2021, https://www.washingtonpost.com/blogs/ezra-klein/post/how-the-republican-party-became-pro-life/2012/03/09/gIQAZcD31R_blog.html (staženo 17. dubna 2021).

¹⁷⁰ Odkazuje na „*Pro-life movement*“ neboli antiinterrupční hnutí, jež se formovalo souběžně s opozicí ERA v 70. letech 20. století. Skupina si kladla za cíl omezení či zákaz uměle vyvolaného potratu z morálních i náboženských důvodů. Griffith, „What Phyllis Schlafly Believed.“

¹⁷¹ Autor vycházel při svém výzkumu z několika zdrojů, kupříkladu citoval Marka Rozella, děkana Schar School of Policy and Government na George Mason University nebo Tima Huelskampa, bývalého republikánského kongresmana z Kansasu, který nyní slouží jako poradce hnutí Catholics for Trump. Dále analyzoval výsledky průzkumů veřejného mínění z roku 2016 a 2020 mezi křesťany, dostupného na Pew Research Center. Tom Gjelten, „For Trump, Conservative Catholics Are The New Evangelicals“, *NPR*, 26. říjen 2020, <https://www.npr.org/2020/10/26/926659149/for-trump-conservative-catholics-are-the-new-evangelicals> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁷² Wisconsin 25 %, Michigan 16 % a Pensylvánie 20 %. Kandidátka na prezidentku za Demokratickou stranu Hillary Clinton získala celkem 65,853,514 hlasů voličů, zatímco Donald Trump získal 62,984,828. Gjelten, „For Trump.“

výzkumů spíše volí prorepublikánské kandidáty než kandidáty prodemokratické, a to až v 40% případů.¹⁷³

Přestože Schlafly svým přístupem k politice mnohé politické elity překvapila a rozhněvala (stejně jako Donald Trump v roce 2016), na základě analýzy dostupných materiálů lze konstatovat, že v mnoha případech její názory a vize zvítězily. Položila tak základy pro budoucí konzervativní pravicové hnutí, a to například v otázkách postojů k umělým potratům nebo v kampaních cílících na náboženské skupiny, především na křesťanské ženy. Toho si byl vědom i Donald Trump, který o Schlafly mluvil jako o konzervativní ikoně, která vedla miliony lidí k přetvoření konzervativního hnutí.¹⁷⁴ Schlafly navíc inspirovala tisíce žen k založení vlastních organizací. Kupříkladu Lil Tuttle, ředitelka konzervativní skupiny *Claire Booth Luce Policy Institute*, argumentovala tím, že Schlafly dědictvím je to, že konzervativní ženy našly svůj hlas.¹⁷⁵ Tento argument potvrzuje i Chelsen Vicari, ředitelka programů pro evangelíky v *Institute on Religion & Democracy*. Ta tvrdí, že Schlafly úspěch tkví v tom, že „*dala hlas konzervativním křesťanským ženám*“, které do té doby „*nikdo neposlouchal*.“¹⁷⁶ Schlafly odkaz dodnes inspiruje značnou část žen k jejich první politické zkušenosti, přičemž ženy jsou podstatnou složkou konzervativní i náboženské pravice, což dokazuje kupříkladu krajně pravicová organizace Tea Party, jež je z velké části tvořena a vedena ženami.¹⁷⁷

Eagle Forum a Phyllis Schlafly Eagles

V přímém odkazu Phyllis Schlafly pokračují aktuálně dvě organizace, Eagle Forum, dříve známé jako STOP ERA a novější Phyllis Schlafly Eagles. Organizace Phyllis Schlafly Eagles vznikla po rozkolu uvnitř organizace v souvislosti se Schlafly podporou republikánského kandidáta Donalda Trumpa a s vydáním Schlafly knihy

¹⁷³ Gjelten, „For Trump.“

¹⁷⁴ Eugene Scott a Sara Murray, „Donald Trump to speak at conservative icon Phyllis Schlafly's funeral“, *CNN*, 9. září 2016, <https://edition.cnn.com/2016/09/09/politics/donald-trump-phyllis-schlafly-funeral/index.html> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁷⁵ Megan Carpentier, Phyllis Schlafly's legacy: 'She encouraged us to speak out and speak boldly', 7. září 2016, *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/us-news/2016/sep/07/phyllis-schlafly-conservation-women-legacy> (staženo 16. dubna 2021).

¹⁷⁶ Harry Bruinius, „Phyllis Schlafly's ironic feminist legacy“, *The Christian Science Monitor*, 7. září 2016, <https://www.csmonitor.com/USA/Politics/2016/0907/Phyllis-Schlafly-s-ironic-feminist-legacy> (staženo 23. dubna 2021).

¹⁷⁷ Melissa Deckman, „Top Conservatives and Grassroots Leaders: The Women behind the Tea Party“, in *Tea Party Women: Mama Grizzlies, Grassroots Leaders, and the Changing Face of the American Right*, (New York: NYU Press, 2016), 30-42, <https://www.jstor.org>.

s názvem *The Conservative Case for Trump*. Kniha vyjadřuje podporu Trumpovi v stranických primárkách a Schlafly v ní argumentuje tím, že je Trump nejlepším konzervativním kandidátem od dob Ronalda Reagana, jenž ochrání morální a rodinné hodnoty Američanů.¹⁷⁸ V souvislosti s Trumpovými dvěma rozvody a několika obviněními ze sexuálního napadení, jež Schlafly v knize ignorovala, vypukla uvnitř Eagle Forum bitva mezi vedením, jež vyústila v pokus o svržení Schlafly z formálního místa prezidentky.¹⁷⁹ „Gang šesti“, jak je Schlafly nazvala, se údajně snažil převzít kontrolu nad bankovními účty, ukončit pracovní poměr se zaměstnanci a převzít kontrolu nad hnutím. Soud tato obvinění nepotvrdil. Členkou tohoto „gangu“ měla být i dcera prezidentky Anne Schlafly Cori, která podporovala v republikánských primárkách texaského Senátora Teda Cruze a která se o Donaldu Trumpovi vyjádřila jako o „*ego-maniackém diktátorovi*“.¹⁸⁰ Za Phyllis Schlafly se však postavili všichni čtyři synové a spoluautor knihy Ed Martin, který Schlafly doprovázel při všech oficiálních setkáních na sklonku jejího života. Martin se stal prezidentem nové organizace s názvem Phyllis Schlafly Eagles, která však vznikla až po smrti Phyllis Schlafly. Dříve vlivná organizace Eagle Forum je dnes oslabená rozpory uvnitř vedení, a přestože se stále snaží těžit z dříve „populárního“ jména Phyllis Schlafly, její vliv na konzervativní politiku, potažmo na politiku Republikánské strany, stále klesá.

Eagle Forum nadále pokračuje ve Schlafly odkaze vydáváním měsíčníku s názvem *Eagle Forum Report*, o němž tvrdí, že je pokračovatelem *Phyllis Schlafly Report*. Organizace se v posledních několika letech věnuje primárně tématu interrupcí, rizikům sexuální výchovy na školách, nebezpečí přistěhovalectví a opozici vůči Zákonu o rovnosti (*Equality Act*). Jejich internetové stránky návštěvníky také vyzývají k podpisu petice proti „povinnému“ očkování proti nemoci COVID-19, což odkazuje na Schlafly odpor k silné federální vládě a k zasahování této vlády do životů běžných občanů.¹⁸¹ Stejně jako byla

¹⁷⁸ Kritika se na Donalda Trumpa snesla především ohledně jeho dvou rozvodů a obviněním ze sexuálního obtěžování či dokonce napadení několika žen. Phyllis Schlafly, Ed Martin a Brett M. Decker, *The Conservative Case for Trump* (Washington D.C.: Regnery Publishing, 2016).

¹⁷⁹ Eliza Relman, „The 26 women who have accused Trump of sexual misconduct“, *Insider*, 17. září 2020, <https://www.businessinsider.com/women-accused-trump-sexual-misconduct-list-2017-12> (staženo 18. dubna 2021).

¹⁸⁰ Jo Mannies, „Battle over Phyllis Schlafly's legacy intensifies, with her children at the center“, *NPR*, 2. ledna 2017, <https://news.stlpublicradio.org/government-politics-issues/2017-01-02/battle-over-phyllis-schlaflys-legacy-intensifies-with-her-children-at-the-center> (staženo 18. dubna 2021).

¹⁸¹ Organizace není proti očkování obecně, avšak říká, že by nemělo být povinné něco, co je de facto experiment. Tvrdí, že zástupci Kongresu by měli ochránit soukromí občanů a svobodu volby zdravotní péče. 3225 lidí tuto petici podepsalo (ke dni 4. dubna 2021). „Sign the Petition! STOP COVID-19 Mandatory Vaccinations!“, *Eagle Forum*, <https://eagleForum.org/petitions/stop-covid-19-mandatory-vaccinations.html> (staženo 5. dubna 2021).

pro jejich zakladatelku důležitá lokální sdružení, i dnes má organizace desítky poboček v několika městech Spojených států, jež sdružují přes 80 000 členů. Vliv organizace na konzervativce však stále klesá, především kvůli rychle rostoucím skupinám jako jsou *Christian Coalition* a *Family Research Council*, jejichž agenda úspěšně organizaci Eagle Forum zastihuje.¹⁸²

Velmi kontroverzní je krajně pravicová organizace Phyllis Schlafly Eagles, aktuálně pokračující pod vedením republikána Eda Martina ve Schlafly odkazu kupříkladu vydáváním zpravodaje *Phyllis Schlafly Report*, jehož nejaktuálnější číslo z dubna 2021 s názvem „*Border Catastrophe Sinks Biden*“ se věnuje údajnému nezvládnutí situace okolo nelegální migrace demokratickým prezidentem Bidenem. Autory příspěvku jsou synové Phyllis Schlafly, Andrew a John.¹⁸³ Z dnešního pohledu lze organizaci označit za krajně konzervativně pravicovou, přičemž řada jejích příspěvků má dezinformační charakter – jako například prosincové vydání zpravodaje z roku 2020 s názvem „*No Deadline to Investigate the Fraudulent Election*“, pojednávající o „podvodu“ při prezidentských volbách v roce 2020, jenž měl znamenat nezvolení Donalda Trumpa.¹⁸⁴ Oficiálně nebyla žádná konspirační teorie o zmanipulování voleb potvrzena a Joe Biden byl uznán 46. prezidentem Spojených států. Tato organizace však stále stojí na straně Donalda Trumpa a dokonce měla údajně propagovat shromáždění před Kapitolem, jež vyústilo ve výtržnosti a následnou smrt několika osob.¹⁸⁵ Spojení Schlafly s Edem Martinem lze považovat za přinejmenším nešťastné, protože Schlafly přineslo ke sklonku života negativní popularitu, která se projevila i v názorech konzervativců vůči jejímu dříve velmi populárnímu hnutí Eagle Forum, jehož lokální frakce se kupříkladu podílejí na šíření konspiračních teorií o narušení americké bezpečnosti komunisty.¹⁸⁶

¹⁸² „Join Eagle Forum!“, *Eagle Forum*, <https://eagleforum.org/shop/join-eagle-forum.html> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁸³ John Schlafly a Andrew Schlafly, „Border Catastrophe Sinks Biden“, *Phyllis Schlafly Report* 54, č. 9 (duben 2021): 1-4, <https://www.phyllisschlafly.com/constitution/border-catastrophe-sinks-biden-april-2021/>.

¹⁸⁴ John Schlafly a Andrew Schlafly, „No Deadline to Investigate the Fraudulent Election“, *Phyllis Schlafly Report* 54, č. 5, (prosinec 2020):1-4, <https://www.phyllisschlafly.com/constitution/no-deadline-to-investigate-the-fraudulent-election-december-2020/>, (staženo 5. dubna 2021).

¹⁸⁵ Abigail Abrams a Madeleine Carlisle, „The Republican Party Has Distanced Itself From The Capitol Riot. But Local GOP Officials Fueled Supporters' Rage Ahead of Jan. 6“, *TIME*, 15. ledna 2021, <https://time.com/5930185/republican-party-trump-capitol-mob/> (staženo 22. dubna 2021).

¹⁸⁶ Ray DiLorenzo, „Why Your Kid Is A Communist“, *The Torch* 33, č. 7 (září 2020): 1-2, https://9159a59c-8ed3-4289-9caa-f151a29859a2.filesusr.com/ugd/400030_c324a9c50b674fa18dd5c20f049252aa.pdf.

Pravděpodobně nejznámější americká krajně pravicová populistická organizace Tea Party označuje Schlafly za průkopnici, ikonu a vizionářku, přičemž Melissa Deckman v knize o vlivu žen v Tea Party tvrdí, že Schlafly si uvědomovala symbolickou důležitost a přesvědčivou povahu používání mateřství jako strategie, což pomohlo položit základy pro krajně pravicové organizace, jako je kupříkladu Tea Party. Tato organizace je podle Deckman příkladem toho, že konzervativní ženy jsou nadále podstatnou politickou silou a budoucnost americké pravice závisí na konzervativních ženách.¹⁸⁷

V posledních několika letech dochází k propojování lokálních frakcí Eagle Forum s touto radikálně pravicovou organizací. Kupříkladu v Eagle Forum Alabama byla jmenována prezidentkou Becky Gerritson, zakladatelka Wetumpka Tea Party, která se pozitivně vyjádřila o lednových nepokojích v Kapitolu.¹⁸⁸ Jednoho z účastníků výtržností si navíc pozvala do svého živého vysílání v lednu 2021 na svém You Tube kanálu *Eagle Forum of Alabama*. Host Curtis Bowers popisoval, jak byla tato událost podstatná pro odvrácení ovládnutí Ameriky marxisty.¹⁸⁹ Radikální konzervatismus a antikomunismus v těchto hnutích lze také označit za Schlafly odkaz, protože hnutí Eagle Forum bylo vystavěno v roce svého založení na členech antikomunistické katolické *Cardinal Mindszenty Foundation* a na členech radikálně pravicové John Birch Society, přičemž Schlafly celý život zůstala věrna svému antikomunistickému přesvědčení. Je však nutné přihlídnout ke skutečnosti, že dnes je hrozba komunismu v Americe téměř nulová a tyto argumenty jsou na základě dostupných zdrojů neopodstatněné.

Odkaz Phyllis Schlafly konzervativní pravici

Schlafly inspirovala stovky žen k založení jejich vlastních konzervativních organizací, jež skrze lokální uskupení ovlivňují národní sociální politiku. To dokládá i skupina *Concerned Women for America*, která po Phyllis Schlafly převzala vedení

¹⁸⁷ Tea Party Patriots, „Tea Party Patriots on the Passing of Conservative Icon Phyllis Schlafly“, <https://www.teapartypatriots.org/citizensfund-news/tea-party-patriots-on-the-passing-of-conservative-icon-phyllis-schlafly/> (staženo dne 7. dubna 2021). A Melissa Deckman, „Top Conservatives and Grassroots Leaders: The Women behind the Tea Party“, in *Tea Party Women: Mama Grizzlies, Grassroots Leaders, and the Changing Face of the American Right*, (New York: NYU Press, 2016), 30-42, <https://www.jstor.org>.

¹⁸⁸ Howard Koplowitz, „Politically powerful Eagle Forum of Alabama shares DC riot conspiracy theories“, *AL*, 21. ledna 2021, <https://www.al.com/news/2021/01/politically-powerful-eagle-forum-of-alabama-shares-dc-riot-conspiracy-theories.html> (staženo 22. dubna 2021).

¹⁸⁹ Eagle Forum of Alabama, „Live Stream With Curtis Bowers“, YouTube, 13. ledna 2021, <https://www.youtube.com/watch?v=UYEu8by3enk&t=421s> (staženo 30. dubna 2021).

křesťanské ženské pravice a je nyní největší lobbistickou skupinou v zemi zastupující konzervativní ženy, jež dle vlastních slov „chrání a prosazují biblické hodnoty a ústavní principy skrze modlitby, vzdělávání a obhajobu.“¹⁹⁰ Skupina úzce spolupracuje s organizací Eagle Forum a zakladatelka skupiny Beverly LaHaye bojovala v 70. letech minulého století po boku Phyllis Schlafly proti přijetí dodatku o rovných právech.¹⁹¹

Argumenty Phyllis Schlafly dodnes inspirují konzervativní pravici k prosazení kupříkladu anti-LGBTQ legislativy, bez ohledu na to, jak se názory na genderovou rovnost od 70. let minulého století změnily. V roce 2016 minimálně 16 států projednávalo omezení práv transsexuálů, přičemž jediná Severní Karolína omezení opravdu schválila. Tzv. Koupelnový zákon („*Bathroom Bill*“, oficiálně *House Bill 2*) byl schválen kvůli převaze konzervativních republikánů ve Sněmovně reprezentantů i v Senátu Severní Karolíny a měl bránit transsexuálům v používání veřejných sociálních zařízení v závislosti na jejich genderové identitě. Stejně jako před čtyřiceti lety tento konflikt otevřel debatu o charakteru pohlaví, jenž je v amerických myslích stále hluboce zakořeněn. Rétorika podporovatelů tohoto zákona z řad konzervativní pravice až nápadně připomínala rétoriku Schlafly v kampani proti ERA, jež tvrdila, že dodatek „ovlivní soukromí žen odstraněním označení pro jaké pohlaví jsou koupelny, šatny, vězení a nemocniční pokoje určeny.“¹⁹² Narušením soukromí v souvislosti s nepřijetím tzv. „Koupelnového zákona“ argumentoval i James Bopp Jr., právník působící v záležitostech Republikánské strany: „*Můžete být tolerantní a přijímat homosexuální životní styl a transsexuály, ale nemůžete být tolerantní vůči nahému muži stojícímu ve sprše před nějakou dospívající dívkou - to je otázka soukromí, nikoliv respektu a tolerance.*“¹⁹³ Penny Nance, výkonná ředitelka a prezidentka konzervativní skupiny *Concerned Women for America* argumentovala na podporu zákona tím, že „*školy koneckonců mohou být nuceny narušovat soukromí ostatních studentů a možná dokonce vytvářet trauma pro samotné děti.*“¹⁹⁴ Odkaz Phyllis Schlafly je tedy patrný i v rámci debaty o omezení práv

¹⁹⁰ „Úvodní stránka Concerned Women for America“, *Concerned Women for America*, <https://concernedwomen.org/> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁹¹ Toni DeLancey, „4 Things You Should Know about Mrs. America, Hulu’s Series on Phyllis Schlafly“, *Concerned Women for America*, 16. prosince 2020, <https://concernedwomen.org/tag/phyllis-schlafly/> (staženo 5. dubna 2016).

¹⁹² <https://rewirenewsgroup.com/article/2019/01/11/feminist-groups-teaming-up-with-phyllis-schlaflys-organization-to-put-trans-kids-safety-at-risk/>

¹⁹³ David Lightman a Lesley Clark, „Will the transgender bathroom issue split the Republican Party?“, *The Charlotte Observer*, 13. května 2016, <https://www.charlotteobserver.com/news/politics-government/article77530152.html> (staženo 18. dubna 2021).

¹⁹⁴ Lightman a Clark, „Will the transgender bathroom issue.“

osob hlásících se k LGBTQ+ komunitě, právě v souvislosti s její rétorikou týkající se narušení soukromí žen těmito osobami v případě přijetí ERA.

Aktuální dění kolem ERA a opozice dodatku dnes

V důsledku usilovného snažení Phyllis Schlafly o nepřijetí dodatku o rovných právech se na dobu téměř čtyřiceti let stala posledním ratifikujícím státem Indiana v roce 1977. Přestože debata na několik let po vypršení ratifikační lhůty uhasla, téměř čtyři roky po smrti Schlafly se Virginie stala 38. státem, jenž ERA ratifikoval, čímž znovu započala diskuse o možných strategiích vedoucích k přijetí dodatku. Příznivci se aktuálně snaží odstranit ratifikační lhůtu dodatku, přičemž argumentují tím, že ratifikační lhůta je stanovena pouze v preambuli, čímž dodatek sám o sobě není časově omezen. Dále argumentují použitím precedentu 27. dodatku, který byl ratifikován více než po 203 letech od jeho schválení v Kongresu.¹⁹⁵

V Kongresu již od 80. let stále přetrvává bipartijní rozdělení v otázce ERA – republikáni dodatek odmítají, zatímco demokraté ho podporují. Toto rozložení je nejlépe viditelné na hlasování Sněmovny reprezentantů z února 2020, kdy pouhých 5 republikánů hlasovalo pro zrušení ratifikační lhůty dodatku, zatímco žádný demokrat nehlasoval proti.¹⁹⁶ Rozhodnutí v otázce zrušení lhůty je nyní na Senátu. Aby byla lhůta úspěšně odstraněna, musí pro její zrušení hlasovat 60 Senátorů, tj. všichni demokraté (včetně dvou nezávislých kandidátů) a minimálně 10 republikánů. I přes odstranění lhůty je osud ERA nejistý, kupříkladu kvůli uznání předchozích ratifikací. V lepším případě by byly předchozí ratifikace novely uznány, v horším by státy musely svou ratifikaci znovu potvrdit. V druhém případě by mohl být problém u pěti států, jež v druhé polovině 70. let minulého století hlasovali o zrušení své ratifikace, která jim byla zamítnuta.¹⁹⁷

Kromě intenzivní kampaně Phyllis Schlafly za překážku ve schválení ERA lze považovat fakt, že procento ženských zákonodárkyň bylo ještě před rokem 1970

¹⁹⁵ Dvacátý sedmý dodatek k ústavě Spojených států zakazuje, aby jakýkoli zákon, který zvyšuje nebo snižuje plat členů Kongresu, vstoupil v platnost až do začátku příštího funkčního období zástupců. Jedná se o naposledy přijatou změnu, ale byla jednou z prvních navrhovaných.

¹⁹⁶ Poměrem 232 ku 183. Danielle Kurtzleben, „House Votes To Revive Equal Rights Amendment, Removing Ratification Deadline“, *NPR*, 13. února 2020, <https://www.npr.org/2020/02/13/805647054/house-votes-to-revive-equal-rights-amendment-removing-ratification-deadline> (staženo 31. března 2021).

¹⁹⁷ Učinila tak Nebraska v roce 1973, Tennessee v roce 1974, Idaho v roce 1977, Kentucky v roce 1978 a Jižní Dakota v roce 1979. „Ratification Status in the States and State ERAs.”

zanedbatelné. Obecně lze tvrdit, že pokud dnes mají státy ve svých státních zákonodárných sborech více než 15 % ženského zastoupení, je více pravděpodobné, že otázka rovnosti práv je na jednáních více diskutována. Zároveň je větší pravděpodobnost, že by některé další státy ERA již ratifikovaly.¹⁹⁸ V roce 1970 se zastoupení žen v zákonodárných sborech pohybovalo pouze kolem 5,6 % (ve Sněmovně reprezentantů 3,7 % a v Senátu 0 %), přičemž znatelné navýšení proběhlo do roku 1990, kdy jejich počet vzrostl na 20,4 % (ve Sněmovně reprezentantů na 10,8 % a v Senátu na 6 %).¹⁹⁹ Dnes celkové vládní zastoupení žen činí 29 %, přestože více jak 50% americké populace tvoří ženy.²⁰⁰ Aktuálně pouze Nevada a teritorium Guam mají nadpoloviční zastoupení žen ve vládě.

Přestože dodatek o rovných právech stále nebyl schválen, řada změn v otázce rovnosti práv pohlaví, kterých se Schlafly obávala v souvislosti s přijetím ERA, schválena byla, kupříkladu Nejvyšší soud v případě *Bostock v. Clayton County* rozhodl, že dle Hlavy VII Zákona o občanských právech zakazuje diskriminaci v zaměstnání na základě sexuální orientace a genderové identity, protože se jedná o druhy diskriminace na základě pohlaví. Stejně tak Nejvyšší soud v roce 2015 legalizoval homosexuální manželství ve všech 50-ti amerických státech, a to společně s povolením adopce dětí stejnopohlavními páry.²⁰¹ V květnu 2019 byl navíc schválen Sněmovnou reprezentantů Zákon o rovnosti (*Equality Act*), který by v případě schválení Senátem upravoval Zákon o občanských právech z roku 1964. Zákon by tak poskytoval důslednou a nediskriminační ochranu lidem, hlásících se k LGBTQ+ komunitě, v klíčových oblastech života, včetně zaměstnání, bydlení, úvěrů, vzdělávání či federálně financovaných programů.²⁰² Pro obhájce ERA však tento zákon není dostačující a tvrdí, že v případě přijetí může mít dodatek stále hluboký dopad na práva žen a na americkou společnost, kupříkladu by mohl posílit právní základ pro boj proti násilí na ženách.

¹⁹⁸ Mirren Galway a Gina Tan, „The Equal Rights Amendment: Why All U.S. States Have Not Ratified“, University at Albany, 19. prosince 2018, 3-4, <https://scholarsarchive.library.albany.edu/> (staženo 5. dubna 2021).

¹⁹⁹ Leslie W. Gladstone, „The Long Road to Equality: What Women Won from the ERA Ratification Effort“, *Library of Congress*, 22. březen 2019, https://guides.loc.gov/american-women-essays/era-ratification-effort#note_36 (staženo 6. dubna 2021).

²⁰⁰ Konkrétně v roce 2020 sloužilo v legislativě padesáti amerických států 2145 žen. V roce 2018 byl poměr žen v legislativě 25,3 %. „Women in State Legislatures for 2020“, *Women's Legislative Network*, naposledy aktualizováno 1. července 2020, <https://www.ncsl.org/legislators-staff/legislators/womens-legislative-network/women-in-state-legislatures-for-2020.aspx> (staženo 31. března 2021).

²⁰¹ *Bostock v. Clayton County*, 590 U.S. ____ (2020) a *Obergefell v. Hodges*, 576 U.S. 644 (2015).

²⁰² „H.R.5 - Equality Act“, znění Zákona o rovnosti, *Congress.gov*, naposledy aktualizováno 3. března 2021, <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/5>.

V dnešní době dle dostupných zdrojů neexistuje jednotná organizace, která by sdružovala odpůrce Dodatku o rovných právech, jako tomu bylo v případě hnutí STOP ERA v 70. letech minulého století. Po ratifikaci dodatku Virginii se však ozvalo několik ženských skupin, jako například *Independent Women's Forum*, které tvrdí, že ERA je nepotřebný, protože 14. dodatek společně se Zákonem o občanských právech již zaručuje ženám rovnost.²⁰³ S tímto tvrzením kupříkladu nesouhlasí soudce Nejvyššího soudu Antonin Scalia, který v roce 2011 argumentoval tím, že 40 let starý precedens 14. dodatku (*Reed v. Reed* 1971) není dostačující a ústava nechrání před diskriminací na základě pohlaví, protože autoři dodatku nezamýšleli jeho použití k ochraně ženských práv. Tento argument byl široce citován jako jasný důkaz potřeby Dodatku o rovných právech, aby všichni soudci, bez ohledu na jejich soudní nebo politickou filozofii, museli interpretovat ústavu tak, že zakazuje diskriminaci na základě pohlaví.²⁰⁴

Odkaz Phyllis Schlafly přetrvává v americké konzervativní politice dodnes, a to především v podobě silné křesťanské pravice, která dodnes ovlivňuje americkou politiku. Téměř 40 let od vypršení stanovené ratifikační lhůty ERA Phyllis Schlafly a její odkaz stále inspiruje konzervativní ženy v zapojování se do státní i federální politiky. Schlafly občanský aktivismus však dal také vzniknout řadě radikálně pravicových konzervativních skupin, které za „obranu“ národa před komunisty a dalšími vnějšími hrozbami schovávají xenofobii, homofobii a konspirační teorie a vyzývají občany k nepokojům kupříkladu proti „ukradenému“ vítězství Donalda Trumpa.

²⁰³ Stejně argumenty používala Schlafly v boji proti ERA. Inez Feltscher Stepman, „Equal Rights Amendment will replace equality with enforced sameness“, *Independent Women's Forum*, 17. ledna 2020, <https://www.iwf.org/2020/01/17/equal-rights-amendment-will-replace-equality-with-enforced-sameness/> (staženo 5. dubna 2021).

²⁰⁴ „Frequently Asked Questions“, často kladené otázky, *Alice Paul Institute*, naposledy aktualizováno 2020, <https://www.equalrightsamendment.org/faq> (staženo 18. dubna 2021).

Závěr

Navzdory tomu, že Schlafly charakterizovala bitvu o nepřijetí ERA jako boj za ochranu „tradičního“ ženství, v mnohém se ona sama tradičnímu pojetí ženy v domácnosti z přelomu minulého století vymykala. Zřejmě právě proto dokázala svou alarmující rétorikou, výrazným úsměvem a svou vlastní tvrdou pracovní disciplínou přesvědčit ženy v domácnosti k občansko-politické angažovanosti. Schlafly argumenty, jež odrážely možný extrémní výklad dodatku o rovných právech, zmobilizovaly především křesťanské ženy, které se rozhodly rozšířit témata svého aktivismu z opozice vůči interrupcím na opozici vůči dodatku o rovných právech, ve kterém v důsledku Schlafly argumentů viděly morální hrozbu pro své rodiny a potažmo pro celou zemi. Phyllis Schlafly tak dala vzniknout skrze koalici s církevními skupinami křesťanské pravice politicko-náboženské organizaci, jež se stala hlavní hybnou silou opozice vůči ERA, a to především v souvislosti s ovlivňováním zákonodárců v klíčových dosud nerozhodnutých státech. V práci argumentuji tím, že za zakladatelku křesťanské pravice by měla být označována Phyllis Schlafly namísto Jerryho Falwella, zakladatele tzv. Morální většiny, protože s myšlenkou spojení křesťanů v politickou skupinu přišla podstatně dříve než Jerry Falwell, a to již v 50. letech minulého století.

Phyllis Schlafly sice politiku nazývala pouhým „koníčkem“, avšak téměř 70 let její politické činnosti zanechalo v amerických konzervativních dějinách nerasmazatelnou stopu. Nejen, že porazila feministky a ženské liberálky v boji o ERA, ale především dala vzniknout konzervativní pravici, modernímu občanskému konzervatismu a konzervativní politice Republikánské strany. Křesťanská pravice je dodnes stabilní a významnou částí voličské základny Republikánské strany.

Pokud se však na některé Schlafly argumenty podíváme z dnešního pohledu, byla by téměř s jistotou označena za homofoba, xenofoba či rasistu. Schlafly odkaz je dále viditelný na počtu žen ve vedení konzervativních, často radikálně pravicových skupin, jež pokračují v Schlafly odkazu občanského konzervatismu. Dodnes jsou v otázkách práv homosexuálů či interrupcí používány argumenty, jež reflektují Schlafly rétoriku ze 70. a 80. let minulého století. Přestože se vnímání americké společnosti v otázce definice pohlaví a ženství změnilo, důraz na „tradiční“ hodnoty mezi konzervativci přetrvává, a to především právě v otázce odmítání umělého přerušování těhotenství.

Na základě dostupných pramenů mohu argumentovat, že Phyllis Schlafly velkou měrou ovlivnila i feministické hnutí, které se po nečekané prohře v boji o schválení ERA muselo sjednotit v klíčových otázkách, jakými jsou kupříkladu schválení manželství osob stejného pohlaví či souhlas s povolením interrupcí. Přestože feministické hnutí čítalo několikanásobně více členek a členů než Schlafly antifeministické hnutí a řadu let bylo (nejen) finančně podporováno federální vládou, jeho nejednotnost společně s nedůsledným vyvracením anti-ERA argumentů vedlo k jeho prohře a nutnosti reformace. Proto bych pro další výzkum doporučila analýzu role Phyllis Schlafly v reformě feministického hnutí v 90. letech minulého století.

Aktuálně se debata ohledně potenciálního přijetí ERA od rozporů v chápání ženství přesunula k interpretaci genderu jako celku. Americké soudy v poslední době stále častěji interpretují pojem „gender“ neboli pohlaví tak, že znamená více než muži versus ženy, a označení pohlaví tak závisí na sexuální orientaci či osobním cítění. Schlafly argumenty opět zaznívají i v souvislosti s protesty LGBTQ+ komunity dožadující se rovných práv, a to především z úst konzervativních republikánských politiků ve státech, ve kterých byla kampaň STOP ERA nejintenzivnější a jež ERA dodnes neratifikovaly, jako například Florida, Severní Karolína či Illinois.

Seznam zkratek

CLUW	Coalition of Labor Union Women
ERA	Equal Rights Amendment
FACT	Families Are Concerned Today
IWY	International Women's Year
NEA	National Education Association
NFRW	National Federation of Republican Women's
NOW	National Organization for Women
NWP	National Woman's Party
UAW	United Auto Workers
WLM	Women's liberation movement
WNRC	Woman's National Republican Club

Summary

In my bachelor thesis I examine the role of Phyllis Schlafly in the non-adoption of the Equal Rights Amendment and its impact on conservative politics today. In the year of the adoption of the Equal Rights Amendment by U.S. Congress, the amendment had enjoyed stable public support. However, Schlafly saw ERA as a threat to the sovereignty of states and as threat to the "traditional" family. Phyllis Schlafly's political beliefs were influenced by her Roman Catholic Republican parents and her early political experience such as collaboration on the campaign of Republican Senator Claude I. Bakewell. Schlafly became well-known outside conservative circles after the publication of her book *A Choice Not an Echo*. However, she did not achieve her first political success until the founding of the STOP ERA movement, which became crucial in the non-adoption of the ERA.

The aim of this thesis was to analyze the main reason why the ratification of ERA failed. ERA failed because of the Schlafly STOP ERA campaign, her influence on the Christian right, and her strong anti-ERA and anti-feminist arguments. Her main success was in the formation of the so-called Christian right, which became a key member of the ERA opposition and which influenced lawmakers in battleground states. Schlafly was the first to form political-religious coalition with Christian church groups. Because of that she should be called the founder of the Christian right, instead of Jerry Falwell. The Schlafly legacy is still visible today. The Christian right is a stable voting base for the Republican Party. The Schlafly legacy is further visible on formation of far-rights groups such as the Tea Party, or the Phyllis Schlafly Eagles.

Seznam použité literatury

Primární zdroje

Bostock v. Clayton County, 590 U.S. ____ (2020).

Civil Rights Act, 42 U.S.C. (1964).

Equal Pay Act, 29 U.S.C. (1963).

Obergefell v. Hodges, 576 U.S. 644 (2015).

Roe v. Wade, 410 U.S. 113. (1973).

„H.R.5 - Equality Act“, znění Zákona o rovnosti, <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/5>.

NWP Record. „Joint Resolution, S.J. Res. 75 in the Senate of the United States (68th Cong., 1st Session)“. Společná rezoluce, představena 68. Kongresu. <https://www.visitthecapitol.gov/exhibitions/artifact/hj-res-75-proposing-equal-rights-amendment-december-13-1923>.

NWP Records. „H. J. Res. 208“. Znění pozměňovacího návrhu schváleného 93. Kongresem 22. března 1972. <https://www.visitthecapitol.gov/exhibitions/artifact/hj-res-208-proposing-amendment-constitution-united-states-equal-rights>.

Phyllis Schlafly Eagles. „Phyllis Schlafly debates Betty Friedan on ERA“. YouTube, 10. ledna 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=WncN6PWEMGo&t=179s>. (staženo 30. března 2021).

DiLorenzo, Ray. „Why Your Kid Is A Communist“. *The Torch* 33, č. 7 (září 2020): 1-4, https://9159a59c-8ed3-4289-9caaf151a29859a2.filesusr.com/ugd/400030_c324a9c50b674fa18dd5c20f049252aa.pdf.

Schlafly, Phyllis „How ERA would change federal laws“. *The Phyllis Schlafly Report* 15, č. 4, sekce 2 (listopad 1981): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Schlafly, Phyllis. „ERA and Homosexual ‘Marriages.’“ *The Phyllis Schlafly Report* 8, č. 2, sekce 2 (září 1974): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Schlafly, Phyllis. „Section 2 of the Equal Rights Amendment“. *The Phyllis Schlafly Report* 6, č. 10, sekce 2 (květen 1973): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Schlafly, Phyllis. „The Right To Be A Women“. *The Phyllis Schlafly Report* 6, č. 4, (listopad 1972): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Schlafly, Phyllis. „What Really Happened in Houston“. *The Phyllis Schlafly Report* 11, č. 5, sekce 2, (prosinec 1977): 1-4, <https://eagleForum.org/>.

Sekundární zdroje

Bebbington, David W. *Evangelicalism in Modern Britain: A History from the 1730s to the 1980s*. Londýn: Routledge, 1989.

Cohen, Nancy L. *Delirium: How the Sexual Counterrevolution is Polarizing America*. Berkeley: Counterpoint Press, 2012, <http://www.jstor.org>.

Cott, Nancy. *The Grounding of Modern Feminism*. Yale: Yale University Press, 1987, <http://www.jstor.org>.

Critchlow, Donald T. *In Defense of Populism*. Pensylvánie: University of Pennsylvania Press, 2020, <https://www.jstor.org>.

Critchlow, Donald T. *Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism: A Woman's Crusade*. Princeton: Princeton University Press, 2005, <https://www.jstor.org>.

Deckman, Melisa. „Top Conservatives and Grassroots Leaders: The Women behind the Tea Party“ in *Tea Party Women: Mama Grizzlies, Grassroots Leaders, and the Changing Face of the American Right*. New York: NYU Press, 2016, <https://www.jstor.org>.

Harrison, Cynthia. „Reasonable Distinctions“. in *On Account of Sex: The Politics of Women's Issues, 1945-1968*. Kalifornie: University of California Press, 1989, 31-53, <https://books.google.cz/>.

Kurian, George T. *Encyclopedia of Christianity in the United States*. Lanhamu: Rowman & Littlefield, 2016.

Mansbridge, Jane J. *Why We Lost the ERA*. Chicago: University of Chicago Press, 1986, <https://www.jstor.org>.

Mathews, Donald G. a Jane S. De Hart. *Sex, Gender, and the Politics of ERA: A State and the Nation*. New York: Oxford University Press, 1990, <http://www.jstor.org>.

May, Elaine T. *Homeward Bound: American Families in the Cold War Era*. New York: Basic Books, 1988.

Rymph, Catherine E. *Republican Women: Feminism and Conservatism from Suffrage through the Rise of the New Right*. Chapel Hill: University of North Carolina, 2006. <http://www.jstor.org>.

Schlafly, Phyllis, Ed Martin a Brett M. Decker, *The Conservative Case for Trump*. Washington DC.: Regnery Publishing, 2016.

Schlafly, Phyllis. *A Choice Not an Echo: Updated and Expanded 50th Anniversary Edition*. Washingtonu, DC.: Regnery Publishing, 2014.

Schlafly, Phyllis. *The power of the positive woman*. New York: Arlington House, 1977.

Carver, Joan S. „The Equal Rights Amendment and the Florida Legislature“. *The Florida Historical Quarterly* 60, č. 4 (duben 1982): 455-481, <https://www.jstor.org>.

Daniels, Mark R. Robert Darcy, a Joseph W. Westphal. „The ERA Won. At Least in the Opinion Polls“. *PS* 15, č. 4 (podzim 1982): 578-584, <https://www.jstor.org>.

DeWolf, Rebecca. „The Equal Rights Amendment and the Rise of Emancipationism 1932–1946“. *Frontiers: A Journal of Women Studies* 38, č. 2 (2017): 47-80, <http://www.jstor.org>.

Dowland, Seth. „Family Values " and the Formation of a Christian Right Agenda“. *Church History* 78, č. 3 (září 2009): 606-631, <https://www.jstor.org>.

Flippen, J. Brooks. „Carter, Catholics, and the Politics of Family“. *American Catholic Studies* 123, č. 3 (podzim 2012): 27-51, <https://www.jstor.org>.

Freeman, Jo. „Social Revolution and the Equal Rights Amendment“. *Sociological Forum* 3, č. 1 (zima 1988): 145-152, <http://www.jstor.org>.

Griffis, Chelsea. „In the Beginning Was the Word“: Evangelical Christian Women, the Equal Rights, Amendment, and Competing Definitions of Womanhood“. *A Journal of Women Studies* 38, č. 2, (2017): 148-172, <https://muse.jhu.edu/>.

Held, Allison L. Sheryl L. Herndon a Danielle M. Stager. „The Equal Rights Amendment: Why the Era Remains Legally Viable and Properly Before the States“. *William & Mary Journal of Women and the Law* 3, č. 1 (1997): 113-136, <https://scholarship.law.wm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1271&context=wmjowl>.

Joan S. Carver, „The Equal Rights Amendment and the Florida Legislature“, *The Florida Historical Quarterly* 60, č. 4 (duben 1982): 455-481, <https://www.jstor.org>.

Joan S. Carver, „Women in Florida“, *The Journal of Politics* 41, č. 3 (srpen 1979): 941-955, <https://www.jstor.org>.

Levenstein, Lisa. „Don't Agonize, Organize!": The Displaced Homemakers Campaign and the Contested Goals of Postwar Feminism“. *The Journal of American History* 100, č. 4 (březen 2014): 1114-1138, <https://www.jstor.org>.

Lewis, Andrew R. „The Transformation of the Christian Right's Moral Politics“. *The Forum* 17, č. 1 (2019): 30-42. <https://www.degruyter.com>.

Machalow, Deborah. „The Equal Rights Amendment in the age of #MeToo“. *DePaul Journal for Social Justice* 13, č. 1 (2020): 1-33, <https://via.library.depaul.edu/jsj/vol13/iss1/4>.

Miller, Eric C. „Phyllis Schlafly's "Positive" Freedom: Liberty, Liberation, and the Equal Rights Amendment“. *Rhetoric and Public Affairs* 18, č. 2 (léto 2015): 277-300, <https://www.jstor.org>.

Murphy, Bridget L. „The Equal Rights Amendment Revisited“. *Notre Dame Law Review* 94, č. 2 (leden 2019): 937-958, <http://www.jstor.org>.

Murray, Melissa. „The Equal Rights Amendment: A century in the making“. *Symposium Foreword* 43, (17. června 2019): 91-98, <https://socialchangenyu.com>.

Neale, Thomas H. „The Proposed Equal Rights Amendment: Contemporary Ratification Issues“. *Congressional Research Service*, 23. prosince 2019, <https://fas.org/sgp/crs/misc/R42979.pdf>.

Poole, Keith T. a L. Harmon Zeigler. „The Diffusion of Feminist Ideology“. *Political Behavior* 3, č. 3, (1981): 229-256, <https://www.jstor.org>.

Quinn, Michael. „The LDS Church's Campaign against the Equal Rights Amendment“. *Journal of Mormon History* 20, č. 2 (podzim 1994): 88-155, <https://www.jstor.org>.

Rose, Evan K. „The Rise and Fall of Female Labor Force Participation During World War II in the United States“. *The Journal of Economic History* 78, č. 3 (září 2018): 673-711, https://ekrose.github.io/files/rise_and_fall.pdf.

Schuparra, Kurt. „Barry Goldwater and Southern California Conservatism: Ideology, Image and Myth in the 1964 California Republican Presidential Primary“. *Southern California Quarterly* 74, č. 3 (podzim 1992): 277-298, <https://www.jstor.org>.

White Jr., Kendall O. „Mormonism and the Equal Rights Amendment“. *Journal of Church and State* 31, č. 2, (jaro 1989): 249-267, <https://www.jstor.org>.

White, Hannah H. „Equal Rights Amendment Overview“. *Congressional Digest* 98, č. 3 (březen 2019): 5-8, <http://www.jstor.org>.

White, Hannah H. „The Equal Rights Amendment in the Twenty-First Century“. *DttP: Documents to the People* 47, č. 34, (2019): 35-56, <https://www.jstor.org>.

Wilkinson, Lori Motzkus. „Buttons, Banners, and Pie: Mormon Women's Grassroots Movements “Equality Yes, ERA No” versus “Another Mormon for ERA”“. *Journal of Mormon History* 44, č. 4 (říjen 2018): 112-137, <https://www.jstor.org>.

Wohlenberg, Ernest H. „Correlates of Equal Rights Amendment Ratification“. *Social Science Quarterly* 60, č. 4 (březen 1980): 676-684, <https://www.jstor.org>.

Brock, Laura E. „Religion, Sex & Politics: The Story of the Equal Rights Amendment in Florida“. Disertační práce, Florida State University, 2016.

Hastrup, Kayla J. „The Feminine Mistake: Burkean Frames in Phyllis Schlafly's Equal Rights Amendment Speeches“. Diplomová práce, University of Virginia, 2015.

Internetové zdroje

Abraham, Yvonne. „At 80, Schlafly is still a conservative force“. *The Boston Globe*, 2. září 2004, http://archive.boston.com/news/nation/articles/2004/09/02/at_80_schlafly_is_still_a_conservative_force/ (staženo 1. dubna 2021).

Abrams, Abigail a Madeleine Carlisle. „The Republican Party Has Distanced Itself From The Capitol Riot. But Local GOP Officials Fueled Supporters' Rage Ahead of Jan. 6“. *TIME*, 15. ledna 2021, <https://time.com/5930185/republican-party-trump-capitol-mob/> (staženo 22. dubna 2021).

Alice Paul Institute. „Equal Rights Amendment summary of NOW actions in support of the ERA, 1966-2018 and ERA frequently asked questions (FAQs)“. Seznam často kladených otázek. Naposledy upraveno 2018. <https://www.equalrightsamendment.org/faq> (staženo 26. prosince 2020).

Alice Paul Institute. „The Equal Rights Amendment: A Brief History“. Historie ERA. Naposledy upraveno 2015. <https://alicepaul.org/era/history/> (staženo 26. prosince 2020).

Association of religion data archives. „Religious Right“. Definice náboženské pravice. https://www.thearda.com/timeline/movements/movement_17.asp (staženo 18. března 2021).

Biography, History, Art & Archives U.S. House of Representatives. „GRIFFITHS, Martha Wright“. Biografie Marthy Griffiths. Naposledy aktualizováno 2006. <https://history.house.gov/People/Detail/14160> (staženo 26. prosince 2020).

Blau, Eleanor. „Women's G.O.P. club honors foe of ERA.“. *New York Times*, 17. dubna 1977, <https://www.nytimes.com/1977/04/17/archives/womens-gop-club-honors-foe-of-era-picketing-and-piethrowing-mark.html?searchResultPosition=4> (staženo 29. března 2021).

Brozan, Nadine. „58 % in Gallup Poll Favor Equal Rights“. *The New York Times*, 10. dubna 1975, <https://www.nytimes.com/1975/04/10/archives/58-in-gall-up-poll-favor-equal-rights.html> (staženo 10. března 2021).

Bruinius, Harry. „Phyllis Schlafly's ironic feminist legacy“. *The Christian Science Monitor*, 7. září 2016, <https://www.csmonitor.com/USA/Politics/2016/0907/Phyllis-Schlafly-s-ironic-feminist-legacy> (staženo 23. dubna 2021).

Brunell, Laura. „Feminism.“ *Encyclopedia Britannica*, 24. března 2020, <https://www.britannica.com/topic/feminism> (staženo 6. dubna 2021).

Carpentier, Megan. Phyllis Schlafly's legacy: 'She encouraged us to speak out and speak boldly'. *The Guardian*, 7. září 2016, <https://www.theguardian.com/us-news/2016/sep/07/phyllis-schlafly-conservation-women-legacy> (staženo 16. dubna 2021).

Cunningham, John M. „Phyllis Schlafly“. *Encyclopedia Britannica*, 1. září 2020, <https://www.britannica.com/biography/Phyllis-Schlafly> (staženo 20. března 2021).

Dale, Maryclaire a Noveck, Jocelyn. „Most Americans Support Equal Rights Amendment: Poll“. *NBC Washington*, 25. ledna 2020, <https://www.nbcwashington.com/news/local/most-americans-support-equal-rights-amendment-poll/2223019/> (staženo 6. dubna 2021).

DeLancey, Toni. „4 Things You Should Know about Mrs. America, Hulu's Series on Phyllis Schlafly“. *Concerned Women for America*, 16. prosince 2020, <https://concernedwomen.org/tag/phyllis-schlafly/> (staženo 5. dubna 2016).

Douglas, Martin. „Phyllis Schlafly Conservative icon“. *The New York Times*, 5. září 2016, <https://www.nytimes.com/2016/09/06/obituaries/phyllis-schlafly-conservative-leader-and-foe-of-era-dies-at-92.html> (staženo 10. února 2021).

Douglas, Martin. „Phyllis Schlafly, 'First Lady' of a Political March to the Right, Dies at 92“. *The New York Times*, 5. září 2016, <https://www.nytimes.com/2016/09/06/obituaries/phyllis-schlafly-conservative-leader-and-foe-of-era-dies-at-92.html> (staženo 20. března 2021).

Eagle Forum. „Join Eagle Forum!“. Výzva k připojení se k organizaci. <https://eagleforum.org/shop/join-eagle-forum.html> (staženo 5. dubna 2021).

Eagle Forum. „Phyllis Schlafly Bio – founder of Eagle Forum“. Biografie Phyllis Schlafly. <https://eagleForum.org/about/bio.html> (staženo 20. března 2021).

Eagle Forum. „Sign the Petition! STOP COVID-19 Mandatory Vaccinations!“. Výzva k podepsání petice proti očkování. <https://eagleForum.org/petitions/stop-covid-19-mandatory-vaccinations.html> (staženo 5. dubna 2021).

„Eleanor Roosevelt and Women's Rights“. *Eleanor Roosevelt National Historic Site*. 5. červen 2020, <https://www.nps.gov/articles/eleanor-roosevelt-and-women-s-rights.htm> (staženo 25. prosince 2020).

Fleming, Adam M. „In Observance of Law Day, We Reflect on 150 Years of the 14th Amendment“. *Williams McCarthy LLP*, 2. května 2017, <https://www.wilmac.com/observance-law-day-reflect-on-150-years-14th-amendment/> (staženo 19. dubna 2021).

Gagné, André. „The Christian right's efforts to transform society“. *The Conversation*, 24. července 2019, <https://theconversation.com/the-christian-rights-efforts-to-transform-society-120878> (staženo 5. dubna 2021).

Galss, Andrew. „Equal Rights Amendment reaches House floor, Aug. 10, 1970“. *Politico*, 8. října 2017, <https://www.politico.com/story/2017/08/10/this-day-in-politics-aug-10-1970-241384> (staženo 15. března 2021).

Galway, Mirren a Gina Tan. „The Equal Rights Amendment: Why All U.S. States Have Not Ratified“. *University at Albany*, 19. prosince 2018, <https://scholarsarchive.library.albany.edu/> (staženo 5. dubna 2021).

Gillian, Thomas. „Four Days That Changed the World’: Unintended Consequences of a Women’s Rights Conference“. *The New York Times*, 6. března 2017, <https://www.nytimes.com/2017/03/06/books/review/divided-we-stand-marjorie-j-spruill.html> (staženo 10. února 2021).

Gjelten, Tom. „For Trump, Conservative Catholics Are The New Evangelicals“. *NPR*, 26. říjen 2020, <https://www.npr.org/2020/10/26/926659149/for-trump-conservative-catholics-are-the-new-evangelicals> (staženo 5. dubna 2021).

Gladstone, Leslie W. „The Long Road to Equality: What Women Won from the ERA Ratification Effort“. *Library of Congress*, 22. březen 2019, https://guides.loc.gov/american-women-essays/era-ratification-effort#note_36 (staženo 6. dubna 2021).

Griffith, Marie. „What Phyllis Schlafly Believed: An Unreleased Interview with the Late Anti-Feminist Activist“. *Religion and Politics*, 6. září 2016, <https://religionandpolitics.org/2016/09/06/what-phyllis-schlafly-believed-an-unreleased-interview-with-the-late-anti-feminist-activist/> (staženo 5. dubna 2021).

Infoplease. „Marriages and Divorces, 1900–2012“. Sňatečnost a rozvodovost 1900-2012. Naposledy aktualizováno 2012. <https://www.infoplease.com/us/family-statistics/marriages-and-divorces-1900-2012> (staženo 21. dubna 2021).

Kabaservice, Geoffrey. „How Watergate Helped Republicans—And Gave Us Trump“. *Politico*, 22. května 2017, <https://www.politico.com/magazine/story/2017/05/22/donald-trump-james-comey-investigation-watergate-republicans-215175> (staženo 26. ledna 2021).

Kurtzleben, Danielle. „House Votes To Revive Equal Rights Amendment, Removing Ratification Deadline“. *NPR*, 13. února 2020, <https://www.npr.org/2020/02/13/805647054/house-votes-to-revive-equal-rights-amendment-removing-ratification-deadline> (staženo 31. března 2021).

Lacy, Tim. „Little Religious Orgs: The Schlaflys and The Cardinal Mindszenty Foundation“. *Society for U.S. Intellectual History*, 8. září 2016, <https://s-usih.org/2016/09/little-religious-orgs-the-schlaflys-and-the-cardinal-mindszenty-foundation/> (staženo 20. března 2021).

Lightman, David a Lesley Clark. „Will the transgender bathroom issue split the Republican Party?“. *The Charlotte Observer*, 13. května 2016, <https://www.charlotteobserver.com/news/politics-government/article77530152.html> (staženo 18. dubna 2021).

Mannies, Jo. „Battle over Phyllis Schlafly's legacy intensifies, with her children at the center“. *NPR*, 2. ledna 2017, <https://news.stlpublicradio.org/government-politics-issues/2017-01-02/battle-over-phyllis-schlaflys-legacy-intensifies-with-her-children-at-the-center> (staženo 18. dubna 2021).

NOW. „The Equal Rights Amendment Strategies For Ratification“. Leták NOW pojednávající o strategiích schválení ERA. Naposledy upravené 2017. https://now.org/wp-content/uploads/2017/12/ERA_-Start-over-and-Three-State.pdf (staženo 5. dubna 2021).

„Obituary: Phyllis Schlafly died on September 5th“. *The Economist*, 17. září 2016, <https://www.economist.com/obituary/2016/09/17/obituary-phyllis-schlafly-died-on-september-5th> (staženo 25. března 2021).

Posner, Eric. „The U.S. Constitution Is Impossible to Amend“. *SLATE*, 5. května 2014, <https://slate.com/news-and-politics/2014/05/amending-the-constitution-is-much-too-hard-blame-the-founders.html> (staženo 6. dubna 2021).

„Ratification Status in the States and State ERAs.“ *League of Women Voters of the Fairfax Area Education Fund*. Březen 2004, <https://www.lwv-fairfax.org/> (staženo 10. listopadu 2020).

Relman, Eliza. „The 26 women who have accused Trump of sexual misconduct“. *Insider*, 17. září 2020, <https://www.businessinsider.com/women-accused-trump-sexual-misconduct-list-2017-12> (staženo 18. dubna 2021).

Ridener, Miranda. „Legacy of the 19th Amendment: Homemakers and the Equal Rights Amendment“. *Women and Leadership Archives*, 29. září 2020, <http://libblogs.luc.edu/wla/2020/09/24/legacy-of-the-19th-amendment-homemakers-and-the-equal-rights-amendment/> (staženo 15. dubna 2021).

Robin Bleiweis, „The Equal Rights Amendment: What You Need To Know“, *Center for American Progress*, 29. ledna 2020, <https://www.americanprogress.org/issues/women/reports/2020/01/29/479917/equal-rights-amendment-need-know/> (staženo 15. dubna 2021).

Sathish, Madhuri. Schlafly's Support For Trump Created A Schism“. *Bustle*, 6. září 2016, <https://www.bustle.com/articles/182415-phyllis-schlaflys-support-for-donald-trump-divided-her-organization-and-her-family> (staženo 5. dubna 2021).

Scott, Eugene a Sara Murray. „Donald Trump to speak at conservative icon Phyllis Schlafly's funeral“. *CNN*, 9. září 2016, <https://edition.cnn.com/2016/09/09/politics/donald-trump-phyllis-schlafly-funeral/index.html> (staženo 5. dubna 2021).

Schlafly, John a Andrew Schlafly. „No Deadline to Investigate the Fraudulent Election“. *Phyllis Schlafly Report* 54, č. 5, (prosinec 2020):1-4, <https://www.phyllisschlafly.com/constitution/no-deadline-to-investigate-the-fraudulent-election-december-2020/>, (staženo 5. dubna 2021).

Smith, Barbara B. „Relief Society General President Opposes ERA“. *The Church of Jesus Christ of Latter-day*, <https://www.churchofjesuschrist.org/study/ensign/1975/02/news-of-the-church/relief-society-general-president-opposes-era?lang=eng> (staženo 20. března 2021).

Spellerberg, Shirley. „Shirley Spellerberg’s Eagle Forum Story.“. *Eagle Forum*, květen 2016, <https://eagleforum.org/stories/shirley-spellerberg.html> (staženo 16. dubna 2021).

Stepman, Inez F. „Equal Rights Amendment will replace equality with enforced sameness“. *Independent Women’s Forum*, 17. ledna 2020, <https://www.iwf.org/2020/01/17/equal-rights-amendment-will-replace-equality-with-enforced-sameness/> (staženo 5. dubna 2021).

Stepman, Inez Feltscher. „Equal Rights Amendment will replace equality with enforced sameness“. *Independent Women’s Forum*, 17. ledna 2020, <https://www.iwf.org/2020/01/17/equal-rights-amendment-will-replace-equality-with-enforced-sameness/> (staženo 5. dubna 2021).

Tea Party Patriots. „Tea Party Patriots on the Passing of Conservative Icon Phyllis Schlafly“. <https://www.teapartypatriots.org/citizensfund-news/tea-party-patriots-on-the-passing-of-conservative-icon-phyllis-schlafly/> (staženo dne 7. dubna 2021).

Thimmesch, Nick. „The Sexual Equality Amendment: Will Nine More States Approve?“. *The New York Times*, 24. června 1973, <https://www.nytimes.com/1973/06/24/archives/article-3-no-title-equal-rights-amendment.html> (staženo 5. dubna 2021).

Toppo, Greg. „Conservative icon Phyllis Schlafly, founder of Eagle Forum, dies at 92“. *USA Today*, 6. září 2016, <https://eu.usatoday.com/story/news/nation-now/2016/09/05/phyllis-schlafly-eagle-Forum-dies-92/89896206/> (staženo 20. března 2021).

Warner, Judith. „She Changed America“. *The New York Times*, 29. ledna 2006, <https://www.nytimes.com/2006/01/29/books/review/she-changed-america.html> (staženo 10. února 2021).

Wolfe, Alan. „Mrs. America“. *The New Republic*, 3. října 2005, <https://newrepublic.com/article/63477/mrs-america> (staženo 10. února 2021).

Women's Legislative Network. „Women in State Legislatures for 2020“. Počty žen v státní legislativě v USA. Naposledy aktualizováno 1. července 2020, <https://www.ncsl.org/legislators-staff/legislators/womens-legislative-network/women-in-state-legislatures-for-2020.aspx> (staženo 31. března 2021).

Young, Neil J. „Sermonizing in Pearls: Phyllis Schlafly and the Women's History of the Religious Right“. *Los Angeles Review of Books*, 7. září 2016, <https://lareviewofbooks.org/article/sermonizing-pearls-phyllis-schlafly-womens-history-religious-right/> (staženo 24. března 2021).

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**Jméno:**

Kristýna Bartáková

E-mail:

91484394@fsv.cuni.cz

Studijní obor:

Mezinárodní teritoriální studia

Semestr a školní rok zahájení práce:

Zimní semestr 2020

Semestr a školní rok ukončení práce:

Letní semestr 2021

Vedoucí bakalářského semináře:

Jan Hornát, Ph.D.

Vedoucí práce:

Lucie Kýrova, M.A., Ph.D.

Název práce:

Role Phyllis Schlafly na nepřijetí dodatku o rovných právech a její odkaz dnes

Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):

Práce pojednává o vlivu konzervativní anti-feministky Phyllis Schlafly na nepřijetí dodatku o rovných právech, v 70. a na počátku 80. let 20. století ve Spojených státech amerických. Otázka ústavně zaručeného zákazu diskriminace na základě pohlaví vyústila v kulturní válka o definice ženství, jež je stále velmi aktuálním tématem (v lednu 2020 se Virginie stala 38. státem, jež ratifikoval ERA). Neschválení zrovnoprávňujícího dodatku výrazně ovlivnila mobilizace dosud politicky neangažovaných bělošských věřících žen střední třídy, které byly skrze Schlafly hnutí STOP ERA (pozdější Eagle Forum) sdruženy v boji za ochranu morálních "křesťanských" hodnot. Tato konzervativní skupina označovaná jako křesťanská či náboženská pravice se stala klíčovým členem opozice ERA a dodnes ovlivňuje americkou sociální politiku.

Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

V průběhu psaní práce bylo zjištěno, že okruh výzkumu je nutné zúžit, pokud má práce splnit požadovaný rozsah. Dále bylo zjištěno, že Schlafly lze považovat za zakladatelku tzv. nové křesťanské pravice, která výrazně ovlivnila nepřijetí ERA v 70. letech 20. století. V práci jsem se proto rozhodla místo Schlafly odkazu feministickému hnutí věnovat jejímu odkazu konzervativní pravici s důrazem na odkaz Republikánské straně a křesťanské pravici. Tomuto tématu se v souvislosti s Phyllis Schlafly věnuje podstatně méně autorů a zároveň velká část primárních zdrojů k tomuto tématu je dostupných na internetu.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

První kapitola práce pojednává o úvodu do problematiky, tedy o historii ERA se zaměřením na formování a proměny opozice dodatku. Této kapitole věnuji značnou část své práce, protože se domnívám, že pochopení proměny ERA ve vnímání odborů a části ženského hnutí je klíčové pro porozumění silícího feministického a zároveň i anti-feministického hnutí. Druhá kapitola se zaměřuje na Phyllis Schlafly a vlivu jejího dospívání a raných politických zkušeností na její politické přesvědčení a na formování hnutí STOP ERA. Kapitola dále pojednává o Schlafly argumentech proti dodatku a o počátečních kampaně, jež cílila na věřící bělošské ženy v domácnosti. Třetí kapitola se zabývá analýzou formování kolace Phyllis Schlafly s křesťanskou pravici a na příkladu Floridy dokládá vliv křesťanské pravice na ovlivnění zákonodárců a voleb do floridského Kongresu. Poslední, čtvrtá, kapitola argumentuje odkazem Phyllis Schlafly (nejen) konzervativní pravici.

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

Brock, Laura E. „Religion, Sex & Politics: The Story of the Equal Rights Amendment in Florida“. Disertační práce, Florida State University, 2016.
Carver, Joan S. „The Equal Rights Amendment and the Florida Legislature“, The Florida Historical Quarterly 60, č. 4 (duben 1982): 455-481, <https://www.jstor.org>.
Critchlow, Donald T. In Defense of Populism. Pennsylvania: University of Pennsylvania Press, 2020, <https://www.jstor.org>.

Critchlow, Donald T. Phyllis Schlafly and Grassroots Conservatism: A Woman's Crusade. Princeton: Princeton University Press, 2005, <https://www.jstor.org>.

Daniels, Mark R., Robert Darcy, a Joseph W. Westphal. „The ERA Won. At Least in the Opinion Polls“. PS 15, č. 4 (podzim 1982): 578-584, <https://www.jstor.org>.

Dowland, Seth. „'Family Values' and the Formation of a Christian Right Agenda“. Church History 78, č. 3 (září 2009): 606-631, <https://www.jstor.org>.

Mansbridge, Jane J. Why We Lost the ERA. University of Chicago Press, 1986, <https://www.jstor.org>.

Mathews, Donald G. a Jane S. De Hart. Sex, Gender, and the Politics of ERA: A State and the Nation. New York: Oxford University Press, 1990, <http://www.jstor.org>.

Miller, Eric C. „Phyllis Schlafly's “Positive” Freedom: Liberty, Liberation, and the Equal Rights Amendment“. Rhetoric and Public Affairs 18, č. 2 (léto 2015): 277-300, <https://www.jstor.org>.

Murray, Melissa. „The Equal Rights Amendment: A century in the making“. Symposium Foreword 43, (17. června 2019): 91-98, <https://socialchangenyu.com>.

Rymph, Catherine E. Republican Women: Feminism and Conservatism from Suffrage through the Rise of the New Right. University of North Carolina, 2006, <http://www.jstor.org>.

Schlafly, Phyllis. A Choice Not an Echo: Updated and Expanded 50th Anniversary Edition. Washington, DC.: Regnery Publishing, 2014.

Schlafly, Phyllis. The power of the positive woman. New Rochelle, N.Y.: Arlington House, 1977.

White, Hannah H. „Equal Rights Amendment Overview“. Congressional Digest 98, č. 3 (březen 2019): 5-8, <http://www.jstor.org>.

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Seznam příloh

Příloha č. 1: Status ratifikace států USA (tabulka)

Příloha č. 2: Leták STOP ERA „You Can't Fool Mother Nature – Stop the ERA“ (leták)

Přílohy

Příloha č. 1: Status ratifikace ERA států USA (tabulka)

Zdroj: Alice Paul Institute. „ERA“. Mapa a seznam ratifikace ERA států USA. Naposledy aktualizováno 20. března 2020. <https://www.equalrightsamendment.org/era-ratification-map> (staženo 13. dubna 2021).

Stát	Status ratifikace státu	Rok ratifikace
Alabama	neratifikoval	
Aljaška	ratifikoval	1972
Arizona	neratifikoval	
Arkansas	neratifikoval	
Kalifornie	ratifikoval	1972
Colorado	ratifikoval	1972
Connecticut	ratifikoval	1973
Delaware	ratifikoval	1972
Florida	neratifikoval	
Georgie	neratifikoval	
Havaj	ratifikoval	1972
Idaho*	ratifikoval	1972
Illinois	ratifikoval	2018
Indiana	ratifikoval	1977
Iowa	ratifikoval	1972
Kansas	ratifikoval	1972
Kentucky*	ratifikoval	1972
Louisiana	neratifikoval	
Maine	ratifikoval	1974
Maryland	ratifikoval	1972
Massachusetts	ratifikoval	1972
Michigan	ratifikoval	1972
Minnesota	ratifikoval	1973
Mississippi	neratifikoval	
Missouri	neratifikoval	
Montana	ratifikoval	1974
Nebraska*	ratifikoval	1972
Nevada	ratifikoval	2017
New Hampshire	ratifikoval	1972
New Jersey	ratifikoval	1972

New Mexiko	ratifikoval	1973
New York	ratifikoval	1972
Severní Karolína	neratifikoval	
Severní Dakota	ratifikoval	1975
Ohio	ratifikoval	1974
Oklahoma	neratifikoval	
Oregon	ratifikoval	1973
Pensylvánie	ratifikoval	1972
Rhode Island	ratifikoval	1972
Jižní Karolína	neratifikoval	
Jižní Dakota*	ratifikoval	1973
Tennessee*	ratifikoval	1972
Texas	ratifikoval	1972
Utah	neratifikoval	
Vermont	ratifikoval	1973
Virginie	ratifikoval	2020
Washington	ratifikoval	1973
Západní Virginie	ratifikoval	1972
Wisconsin	ratifikoval	1972
Wyoming	ratifikoval	1973

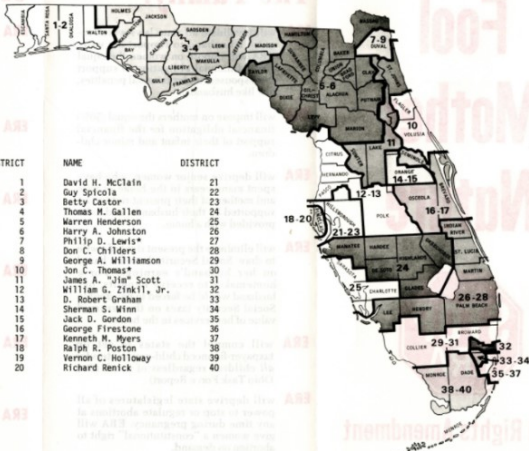
* Pět států hlasovalo pro zrušení ratifikace ERA.

Príloha č. 2: Leták STOP ERA „You Can't Fool Mother Nature – Stop the ERA“ (leták)

Zdroj: The Conservative Caucus. „You Can't Fool Mother Nature – Stop the ERA“. State Archives of Florida, Florida Memory. 1973 (cca), <https://www.floridamemory.com/items/show/325540> (staženo 15. dubna 2021).

CONSERVATIVE CAUCUS VOTER'S GUIDE TO THE FLORIDA SENATE

TO FIND THE NAME OF YOUR STATE SENATORS, FIRST LOCATE WHERE YOU LIVE ON THE MAP. THE NUMBER, OR NUMBERS, IN THE HEAVY OUTLINED AREA WHICH INCLUDES YOUR COUNTY OR HOME TOWN, ARE THE DISTRICT NUMBERS OF YOUR SENATORS LISTED BELOW. FOR EXAMPLE, IF YOU LIVE IN MONROE COUNTY, YOU ARE IN DISTRICTS 38, 39, AND 40 AND YOUR SENATORS ARE RALPH R. POSTON, VERNON C. HOLLOWAY, AND RICHARD RENICK.

NAME	DISTRICT	NAME	DISTRICT
W. D. Childers	1	David H. McClain	21
Thomas J. Toblissen	2	Guy Spicola	22
Dempsey J. Barron	3	Betty Gaster	23
Pat Thomas	4	Thomas M. Gallen	24
Sherrill "Pete" Skinner*	5	Warren Henderson	25
Kenneth R. Mackay, Jr.*	6	Harry A. Johnston	26
Dan I. Scarborough	7	Phillip D. Lewis*	27
Law Brantley	8	Don C. Childers	28
Mattox A. Williamson	9	George A. Williamson	29
Edgar M. Dunn, Jr.	10	Jon C. Thomas*	30
James A. Givison	11	James A. "Big" Scott	31
Curtis Peterson	12	William G. Zinkil, Jr.	32
Alan Trask*	13	D. Robert Graham	33
Kenneth A. Plante	14	Sherman S. Allen	34
Bill Gorman	15	Jack D. Gordon	35
Lori Wilson	16	George Firststone	36
John W. Vogt	17	Kenneth M. Myers	37
John T. Ware	18	Ralph R. Poston	38
Don Chamberlin	19	Vernon C. Holloway	39
Henry B. Saylor	20	Richard Renick	40

* THIS SENATOR IS ONE OF THE FIVE WHO WE CONSIDER TO BE THE "SWING VOTERS" ON ERA. IT IS EXTREMELY IMPORTANT THAT YOU WRITE THIS SENATOR IF YOU LIVE IN ONE OF THE COUNTIES IN HIS DISTRICT.

What ERA Will Not Do!

ERA will **not** give women "equal pay for equal work," better paying jobs, promotions, or better working conditions. ERA can add nothing whatsoever to the Equal Employment Opportunity Act of 1972.

ERA will **not** help women in the field of credit. This has already been mandated by the Equal Credit Opportunity Act of 1974. On the other hand, ERA will take away from wives their present right to get credit in their husband's name.

ERA will **not** give women better educational opportunities. This has already been mandated by the Education Amendments of 1972.

ERA will **not** help women in athletics, but will require sex-integrated coed nonsense such as the recent order by the Pennsylvania courts that all high schools must permit girls and boys to compete and practice together in all sports including football and wrestling.

ERA will **not** protect privacy, but instead will prohibit privacy based on sex in public school restrooms, hospitals, public accommodations, prisons and reform schools.

With so much to lose and nothing to gain, why take a chance?
ERA is a fraud. It pretends to improve the status of women but actually is a big takeover of the rights women now possess.